

Pobratimi so se dobro izkazali

Srečanje predstavnikov metliške in dveh pobratenih občin — Še naprej pomagaj beguncem — Zaradi strahu pred vojno otrok v Metliki letos ne bo

METLIKA — Pretekli teden so se v Metliki srečali predstavniki metliške občine ter pobratimov iz italijanskih Ronk in avstrijske Wagne. Metličani so letos namreč gostitelji srečanja prebivalcev vseh treh občin, ki bo 22. in 23. avgusta, ekstempora mladih likovnikov iz Bele krajine in pobratenih občin, julija pa naj bi letovalo v Metliki tudi po 10 italijanskih in avstrijskih otrok. O vsem tem in še čem je tekla beseda na omenjenem delovnem srečanju.

Vendar so gostje že na začetku jasno povedali, da staršev gotovo ne bodo mogli prepričati, da bi poslali svoje otroke na desetdnevne počitnice v Slovenijo. V sredstvih javnega obveščanja v sosednjih državah namreč po njihovih

čudi, da si na metliškem Rdečem križu želijo še tesnejšega sodelovanja z organizacijama Rdečega križa iz Ronk in Wagne ter društvom krvadajalčev iz

Ronk. Potrebe po tesnejšem sodelovanju pa so izrazili tudi predstavniki gasilskega društva, ribiške in čebelarke družine in Zveze prijateljev mladine. Martin Janžekovič, predsednik skupščine občine Črnomelj, ki ima že več kot desetletje prijateljske stike z italijanskim Terzom, pa je predlagal, da bi srečanja prijateljskih občin med seboj tesneje povezali.

M. BEZEK-JAKŠE

POGOVOR TREH ŽUPANOV — Župani treh pobratenih občin, Josef Baumann iz Wagne, Enzo Novelli iz Ronk in Branko Matkovič iz Metlike (od leve proti desni), med delovnim pogovorom v Metliki. Gosta sta bila presenečena nad zagnanostjo Slovencev v novi državi in obljubila pobratimom kakršno koli pomoč. (Foto: M.B.-J.)

Pesem utrla pot Sloveniji

SEVNICA — »Mi čutimo, da ste vi del narodovega telesa. Ko prihajamo na srečanja z vami se ta vaša narodna zavest zelo kaže. Eden tistih znakov, ki je pravzaprav najbolj viden, je ravno vaše zbiranje v kulturnih društvih in gojenje slovenske pesmi. Poznavalci narodnega bistva po svetu pravijo, da se narodno bistvo oz. duša najbolj kaže v njegovi pesmi. In Slovenci kažemo z našo pesmijo po svetu, da je to specifično evropska, pesem, da je ta narod kulture, da je dostojen član evropske družine narodov.« je poudaril dr. Janko Prunk, novi minister za Slovence po svetu preteklo soboto v Lutrovski kleti pod sevnškim gradom v svojem prvem javnem nastopu, ko je pred koncertom Zdrženega moškega pevskega zbora

Simon Jenko—Miško Kranjec iz Nürnberga in okteta Boštanjki fantje pozdravil zdomce.

Dr. Prunk je opozoril, da so ravno oni odigrali veliko vlogo, zlasti lansko leto, ki je bilo za nas prelomno, ko je nemški narod kot prvi velik narod v Evropi spoznal naše politične zahteve po samostojni državi in naš pravični boj. Nemci so to lahko spoznali tudi s pomočjo naših delavcev, ki veljajo tam za zelo pridne in sposobne. Danes v Evropi velja delovna sposobnost, visoka kvalificiranost, storilnost, discipliniranost, delovna zavest in poštenje. To so vrline, ki krasijo Evropo in s katerimi se lahko ponaša slovenski narod, je še dejal dr. Prunk in izrazil rojakom veliko zahvalo za vse, kar so naredili doslej.

Organizator koncerta — oktet Boštanjki fantje — je začel prijeten kulturni dogodek z Ipavčovo skladbo Slovenec sem, nato so gostje (zbiorvodja Alojz Tement) zapeli šest slovenskih pesmi. V enkratnem ambientu, nabitom polni Lutrovski kleti, značilni renesančni arhitekturi iz srednje 16. stoletja, ki spadajo v sam vrh naše umetnosti tega časa, je zatem oktet Boštanjki fantje pod vodstvom Jožeta Pfeiferja (mentor Emil Lenarčič) navdušil občinstvo z večino izmed 10 zapetih pesmi in še dodatno pesmi. Koncert pa so pevcii družno zaključili z Zdravljico. Boštanjčani in gostje so si izmenjali priložnostna darila, posebej pa so se zahvalili Majdi Podlesnik, bivši tajnici Slovenskega kulturnega in športnega društva Simon Jenko iz Nürnberga ter tajniku sevnške ZKO Albertu Felicijanu, ki sta stakala tesnejše vezi med oktetom in zdomci v Nemčiji. Ti so Boštanjčane za prihodnje leto spet povabili v goste, tokrat v Erlangen. P. PERC

POS LANSTVO — Dr. Janko Prunk (na sliki) je položil na srce zdomcem iz Nemčije, naj še naprej gojijo slovensko pesem in slovensko nacionalno zavest. Naj bodo ponosni na slovensko državo, ki jih ne bo pozabila in se bo bolj potegnala zanje kot pa prejšnja. (Foto: P. P.)

sečni osebni dohodki znašajo v povprečju samo še 295 DEM po menjalniškem tečaju. Če nedavne odmrznitve osebnih dohodkov ne bomo podprli še s kakšnimi drugimi ekonomsko-političnimi ukrepi, bo njihova sprostitev nedvomno pospešila rast cen.

Vsi ti podatki so le zunanji izraz upadanja nekdanje moči slovenskega gospodarstva. Tako je bila industrijska proizvodnja lani za 23,7 odstotka manjša od največje, dosežene v letu 1986. Samo v zadnjih dveh letih je industrijska proizvodnja upadla za 21,6 odstotka, znašala se je torej na ravni iz leta 1977. Realne plače zaposlenih pa za 43,5 odstotka manjše od največjih plač v letu 1979. Realni zaslužki delavcev so v zadnjih dveh letih upadli za 37,5 odstotka; zdaj so tolikšni, kolikor so znašali v letu 1963. Upadajoče kupne moči zaposlenih je razumljivo, saj je upadala tudi dejavnost v posameznih gospodarskih panogah: v primerjavi z letom 1990 je lani upadla v prometu za 17 odstotkov, v gradbeništvu za 26 odstotkov, v turizmu pa kar za 39 odstotkov. Zmanjšuje se tudi obseg investicij v škodo gospodarstva, še posebej industrije, katere delež v celotnih investicijah se je zmanjšal od 40 odstotkov v letu 1989 na 23,7 odstotka v lanskem letu. Razmerje med aktivnimi delavci ter upokojenci in brezposelnimi je od 3,6:1 v letu 1975 upadlo na 1,6:1. Zaradi inflacije se nenehno zmanjšuje tudi obseg sredstev na žiro računih gospodarstva. Kar 44 odstotkov panog slovenskega gospodarstva, ki ustvarijo več kot polovico družbenega proizvoda države, že dalj časa posluje z izgubo, ki je večja od lastne akumulacije.

VINKO BLATNIK

Ljubljansko pismo

Drnovškovo vlado čaka trdo delo

Gospodarstvo na tleh

LJUBLJANA — Dr. Janeza Drnovška, novega predsednika nove slovenske vlade, ne čaka hvaležno delo. Za Lojzeter Peterletom je podedoval 40-odstotno zmanjšanje menjave s tujino in 72-odstotno zmanjšanje menjave z drugimi nekdanjimi jugorepublikami v primerjavi z obsegom lanske menjave. Trdnost slovenskega tolarja, ki je bila dosežena z omejevalno denarno politiko, že močno ogroža izvoz. Stopnja brezposelnosti je dosegla 11,7 odstotka. Če primerjamo ta podatek z nezaposlenostjo v Avstriji, s katero bi se radi primerjali, je treba vedeti, da imajo tam le 5,8-odstotno, narašča pa po 0,03 odstotka na mesec.

Slovensko gospodarstvo je po osamosvojitvi Slovenije izgubilo torej skoraj polovico tujega trga. V prvih mesecih letos je bil izvoz za petino manjši kot lani, prodaja v nekdanjo Jugoslavijo pa se je skrčila na 28 odstotkov nekdanje. Ko si bo Slovenija prizadevala vrniti se na te trge, pa se bo znašla pred povsem uničenimi gospodarstvi, to je pred močno zmanjšano kupno močjo tamkajšnjega prebivalstva. Pa tudi pri nas se meso, mleko, kruh in druga osnovna živila vsak mesec znatno podražijo. Ob tem naša me-

SVETOVNI DAN NEKAJENJA 31. MAJ

TUDI TI ODVRZI ODVEČNO BREME, IN ZAČNI TEČI

Delovno mesto brez cigarete!

Ob svetovnem dnevu nekajenja — 31. maju

Vemo že vse! Kajenje je dejavnik tveganja za nastanek malignih novotvorb in kroničnih pljučnih bolezni. Deset let je potrebno, da se pokaže rezultat kajenja — rak. Vendar pa za nekaj sto odraslih in otrok pride smrt tako rekoč iz druge roke — iz dima drugih ljudi — in zato, ker so ženske kadilke med nosečnostjo in ker so starši kadili v bližini svojih otrok. Samo zaradi pljučnega raka v Sloveniji umre vsako leto skoraj 1000 ljudi. Med novotvorbami je rak pljuč glavni vzrok umrljivosti pri moških in kmalu bo to tudi pri ženskah. Delež kadilcev se nenehno povečuje. Posebno zaskrbljujoče je dejstvo, da v Sloveniji kadilci vsak drugi moški in vsaka tretja ženska v starosti od 18 do 44 let.

Kajenje je na žalost moralna norma in še vedno statusni simbol, simbol moškosti in moči. Vrednote dominacija, blagostanje, poslovnost še vedno pripadajo svetu tobaka, ne svetu brez tobaka. Zato kadimo tudi na delovnem mestu! Čeprav je reklamiranje cigaret v naši republiki prepovedano, je možno v medijih zaslediti prikrito navajanje k tej razvadi.

Na srečo ni povsod tako. Preventivne kampanje (ki jih bo kmalu tudi pri nas veliko) v Zahodni Evropi, ZDA, Kanadi, Avstraliji in so obrodile sadove. Delež kadilcev med ljudmi se vztrajno manjšajo in prišlo je do razvrednotenja tobaka.

Olimpijske igre v Barceloni 1992 so igre, na katerih bo kajenje nezastavljeno (smoke free games). Vrednosti svoboda in gibanje pripadajo svetu brez tobaka. Storimo to tudi mi.

Za začetek nehajmo kaditi na delovnem mestu!

ZSMH Novo mesto

V KRANJU ZAŠČITA 92

KRANJ — V prostorih Gorenjskega sejma bo od 2. do 5. junija specializiran sejem Zaščita 92 — Protection 92. Vabljeni!

• Oživiljanje starih demonov kaže, da je komunizem na nek način ustavil zgodovino. (Havel)

• Komunizem je bil ideologija, ki je na zelo preprost način znala vsakemu idiotu razložiti stroj sveta. (Michnik)

Prva slovenska kartica?

Nakupovalna kartica Adut naj bi do konca leta postala tudi prava kreditna kartica

LJUBLJANA — »Nakupovalna kartica Adut za brezgotovinsko plačilo je prva tovrstna slovenska kartica z elementi kreditne kartice. Do konca leta naj bi postala tudi to, podobna Dinners, American cardu, le da bi bila zaenkrat uporabna znotraj države Slovenije. Od doslej znanih zelo zaprtih nakupovalnih, plačilnih, klubskih kartic Mercatorja, JVC, Slovenca ipd. se bo kartica Adut razlikovala po široki mreži prodajnih mest.

»Zdaj jih je čez 200, od Gorenjske prek Ljubljane do Dolenjske in Posavja, v kratkem pa bomo mrežo razširili še na diagonalo od Primorske do Štajerske in Prekmurja, predvsem na večje nakupovalne centre.« Tako je Ivo Longar, direktor Aduta d.o.o., Šentrupert, zadovoljen s promocijo kartice Adut v ljubljanskem Holiday Innu, strnil svoje vtise pred novinarji.

Poleg Stanovanjske zadrage Šentrupert in Posavske stanovanjske zadrage sta enakopravna lastnika podjetja Adut še Razvojni center Domžale in KVM Ribnica, v tej družbi z mešanim kapitalom pa je okrog 200.000 mark vložka. V začetku je bilo več interesov, na koncu so ostali ti štirje.

Kartica Adut je bila sprva zamišljena, da bo nekakšno nadomestilo za naročilnice članov Stanovanjske zadrage Šentrupert, zdaj je več kot to — postaja univerzalna, bodisi za nakup gradbenega materiala ali življenjskih potrebščin. Pomembna poslovna partnerja podjetja Adut in njegove kartice sta zavaroval-

Ivo Longar: »Klubsko pripadnost bomo razvijali tudi z izleti, nagradnimi igrami in časopisom. Prva številka je izšla v 3000 izvodih, prihodnje številke pa bodo vsako trimesečje.«

nica Tilia in Stanovanjsko-komunalna banka. Na njenih okencih bodo lahko imetniki kartice Adut že od junija dvigovali manjše vsote, žepnine, tisti, ki bo imel pri SKB tekoči račun, pa bo lahko dobil tudi večji limit. Sicer je zdaj s kartico Adut možen enkratni nakup v enem dnevu in na istem mestu v vrednosti do 500 DEM v tolarški protivrednosti, z odobritvijo centrale v Novem mestu (telefon 068 26—094 je odprt do 19. ure), kjer ima direktor Longar svoj sedež, pa je mogoče zapravljati s kartico Adut še dosti višje zneske.

P. PERC

Naša anketa

Zbežljane cene učbenikov

»Nikar se ne jezite na Modrega Janeza, ker ima tako drage knjige! Modri Janez res ni kriv, da imamo takšno inflacijo!... Izkoristite ugodnosti kataloške prodaje in še danes naročite učbenike po nižji prednaročniški ceni!« Gre za del pisanja, ki sta ga Modri Janez in Bistra Metka naslovila na drage prijatelje, šolarje in starše. Naročilnico pričakujeta do konca maja, kdor kani učbenike plačati v več obrokih. Cene učbenikov pa so take, da jih bo prenekatera slovenska družina celo v več obrokih komaj zmogla. Samo obvezni učbeniki in delovni zvezki stanejo že za prvošolca blizu deset tisočakov. Kje je še vse drugo! Za višje razrede so knjige še precej dražje. Učbeniki, ki se tudi kar naprej spreminjajo, in druge šolske potrebščine so bile pri nas vedno vsaj nekoliko stvar zaslužkarstva. Brez njih pač ne gre, njihova izdelava in oskrba šolarjev z njimi pa je bila in je še stvar monopolistov. Iluzij o brezplačni šoli ljudje nimajo več, a močno navite cene zaradi vse večje revščine letos še posebej bodejo v oči. Novi šolski minister dr. Slavko Gaber je v ponedeljek na TV dejal, da bodo v bodoče proti visokim cenam učbenikov ukrepali s spodbujanjem konkurence pri njihovem pripravljanju in izdajanju, za letos pa ne morejo dosti storiti. Spet se moramo torej znajti sami. V promet bodo verjetno šle bolj rabljene knjige. Kljub temu si bodo za znanje morali marsikje dobesedno od ust odtrgati.

ZVONKA ŠTERBENC, pomočnica ravnateljica na OŠ Mirana Jarca v Črnomlju: »Kot učiteljica se bojim, da jeseni vsi otroci ne bodo imeli šolskih knjig in delovnih zvezkov, ker so predragi. Pripravili bomo sejem rabljenih učbenikov, a bodo za nekatere najbrž še ti predragi. Predvsem pa je nerazumljivo, da na šolske potrebščine nabijemo davek in maržo. Zračunala sem, da bom morala za najbolj nujne šolske potrebščine za svoje tri šolarje odšteti najmanj tri plače.«

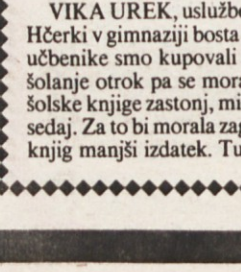
ANICA MEŠIČEK, ravnateljica osnovne šole na Blanci: »Vsi bi morali protestirati zoper predrage učbenike, starši in otroci. Učitelji smo nemočni ob monopolu Mladinske knjige in Državne založbe Slovenije, ki lahko dviguje cene učbenikov po mili volji. Ministrstvo za šolstvo bi moralo prispevati, da bi bili učbeniki cenejši. Na naši šoli imamo že deset let izposojalnice učbenikov, nabavimo pa delovne zvezke in zvezke, da dobijo otroci vse v šoli.«

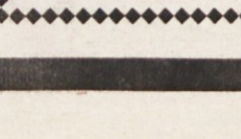
VIDA BLATNIK, uslužbenka na predstavnštvu Zavarovalnice Tilia v Trebnjem: »Pridružujem se tistim, ki menijo, da se učbeniki spreminjajo tako pogosto, skoraj vsako leto, tudi zato, da nekateri masno služijo. Če bi bili uporabni za več generacij, mastnih zaslužkov ne bi bilo. Prav bi bilo, da bi država poskrbela vsaj za cenejše učbenike za osnovne šole, saj je to izobraževanje obvezno.«

STEFKA ULE, medicinska sestra v Domu starejših občanov Kočevje: »Navado imam, da že maja kupim vse potrebno za naslednje šolsko leto. Letos sem nekoliko zamudila in nisem dobila vseh knjig, medtem ko sem lani ob takem času dobila vse in to bistveno ceneje in prav tako pod ugodnimi pogoji kot tisti, ki so knjige naročili prek Modrega Janeza. Napaka Modrega Janeza je bila tudi v tem, da so pošiljali neustrezne zvezke, tako da so morali starši kupiti nove.«

MILKA KASTELIC, kmetica iz Biške vasi pri Mirni Peči: »Živimo od kmetije. V šoli imam štiri otroke, dva sta v srednji, dva pa še v osnovni šoli, študentji za nas ni. Samo knjige zanje bodo za to našo brezplačno šolo stale dobrih sto tisoč tolarjev. Pravijo, da je pomembno znanje, da bi se morali Slovenci več šolati. Za začetek naj za to kaj naredi država in naj šolanje poceni. Začne lahko pri šolskih knjigah.«

ZORANKA VOGRINC, prodajalka iz Krškega: »Šolske knjige bi morale biti poceni. Dejansko so vse dražje, otroci pa morajo v šolo. Zato bodo vse bolj prihajale v poštev rabljene knjige. Težava pa je, ker jih tako pogosto spreminjajo, čeprav mislim, da sploh ne gre za kakšne bistvene spremembe. Tudi pri Modrem Janezu so cene absolutno previsoke. Od te oblike nakupa je manj ugodnosti, kot obljubljuje prodajalci knjig.«

VIKA UREK, uslužbenka iz Kapel, Brežice: »Šolske knjige so drage. Hčerki v gimnaziji bosta kupili rabljene. Kako naj bi kupili nove? Nove učbenike smo kupovali do šestega razreda, potem rabljene. Denar za šolanje otrok pa se mora najti. Ne vztrajam pri tem, da bi morale biti šolske knjige zastojne, mislim pa, da bi morale biti veliko cenejše, kot so sedaj. Za to bi morala zagotoviti kakšna sredstva država, da bi bil nakup knjig manjši izdatek. Tudi Modri Janez ni več zanesljiv in poceni.«

Kmetijstvo

V starih dobrih časih smo prepisovali kmetijskopolitične rešitve od Sovjetske zveze, v novih dobrih časih jih prepisujemo od Evropske zveze. (Vadnjal)

Ena najhujših slovenskih manj je ta, da se vsak čuti dolžnega v vse važitni svoj nos. (Crnkovič)

V industrijski družbi je kmečka stranka anahronizem. (Oman)

Sindikati je organizacija, ki se bori za to, da bi vedno več ljudi čedalje manj delalo za vse več demarja. (Schiff)

Po tisočletnih sanjah imamo pravo do kmetijavosti. (M. Logar)

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Pomedeljkova tržnica je bila solatno zelena, paradiznikova rdeča, pa tudi češnjevo obarvana. Slednje so bramjevci iz Goriških brd ponajali po 200 tolarjev, slastne debele vrtnice jagode pa še vedno držijo ceno 350 tolarjev. Krepko so se pocenile sadike paradiznika in paprike. Sedaj jih je mogoče kupiti že po 10 tolarjev. Mlada čebula je 130, krompirček po 90, jabolka od 70 do 90, jajca od 8 do 12, kumare 130, grah 100, spinata 50, velika škodolica smetane 300, cvetača 130, solata 100, merica semenskega fižola 50 tolarjev. V stojnici Sasa in zelenjave smo si pribelžili naslednje cene: paradiznik 170, solata 83, banane 129, limone 119, pomaranče 90, zelje 76, kumare 140, česen 358, gremivke 115, grozdje 402, hruške 157, jabolka 112, čebula 78, mlada čebula 116. Tudi k Deladninju smo pokukali. Tam je mladi krompir po 100, jagode 300, češnje 200, jabolka 120, grozdje iz Čila 120, banana 120, paradiznik 180, habernice 220, sveže zelje 80, ananas 350, pomaranče 90 in solata 100 tolarjev.

Sejmišča

BRÉŽICE — Na sobotni redni tedenski sejmišči so prodajali tokrat pripeljali 345 do tri mesece starih in 19 starejših prašičev. Prvih so prodali 269 po 280 do 300, drugih pa 12 po 180 do 200 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

S plamenom nad plevel

O prednostih zatiranja plevela s plamenom, ki vsaj v nekaterih primerih lahko uspešno nadomesti ekološko sporno kemično zatiranje, je na tej strani že tekla beseda. Zdaj, ko se je pojavil domači izdelovalec potrebne opreme (Tristil, d.o.o., Radeče, tel. 81-913), se seznanimo še z nekaterimi praktičnimi vprašanji. Zatiranje plevela s plamenom, torej s toploto, je ekološko povsem neoporečno, tako kot je dnevno okopavanje. Toplotni udar zakrke beljakovine v celicah plevelnih rastlin, to ustavi fotosintezo in s tem rast. Rastline potem odmrejo v nekaj dneh. Oprema, ki je zdaj že na voljo na domačem tržišču, je sestavljena iz nahrbtnika za prenos jeklenke, v kateri je plin propant-butan, ter gorilnika, ki ga držimo v roki in iz katerega izhaja vroč plamen. Z njim samo za trenutek oplazimo plevel in učinek je dosežen. Naprava je dimenzionirana tako, da zadošča normalna hoja, to je hitrost nekaj več kot en meter na sekundo. Gorilnik mora biti od površine rastlin odmaknjen 15 do 20 cm, v tem primeru bo njegova delovna širina okrog 15 cm. Učinek je najboljši v suhem vremenu, ko ni ne rose ne vetra. Že teh nekaj podatkov pove, da je s plamenom mogoče zatirati plevel le na manjših površinah. Za naše vinogradnike in sadjarje bo zlasti zanimivo, da je naprava ob upoštevanju prej naštetih delovnih navodil dimenzionirana tako, da plamen zavrne rast le občutljivših enoletnih zelenih plevelnih rastlin, ne pa trsov ali dreves. Iz prakse vemo, da je veliko dela prav z zatiranjem plevela, ki nastane ob obsevanju trsov in deblih. Zatiranje plevela s plamenom se tudi ekonomsko izplača. Oprema brez jeklenke stane približno 5 do 6 tisoč tolarjev, odvisno od tipa. Večji strošek je plin, ki ga potrebujemo od 0,65 do 1 kg za en ar površine. Toda če upoštevamo ceno plina in skokovito naraščajoče cene kemičnih zaščitnih sredstev, se račun izide v korist toplotnega zatiranja, da ekološke prednosti sploh ne omenjamo.

Suhokrajinsko mleko ni več sporno

V KS Žužemberk in Hinje so 25 petindvajset sodobnih odjemnih mest za mleko — Krajan prispevali delo, zadruga gradbeni material, mlekarna pa bazene

ŽUŽEMBERK — Znano je, da so imeli suhokrajinski živinorejci precej težav z oddajo mleka, predvsem z zagotavljanjem take kakovosti, ki bi upravičila trud ter prinesla potrebno premijo. Mlekarstvo je za Suho krajino še kako pomembno, saj prenekateremu gospodinjstvu daje edini, čeprav pičli dohodek.

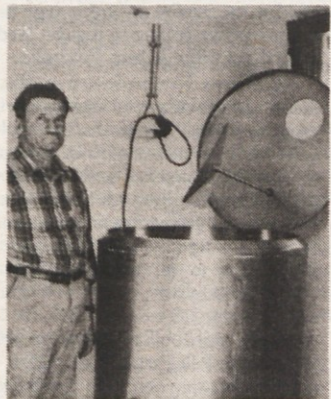
V povprečju sedaj v Suhi krajini na območju kmetijske zadruge Suha krajina, ki pokriva krajevni skupnosti Žužemberk in Hinje, pridelajo letno 1,4 milijona litrov mleka. Od tega ga odvažajo dobro tretjino v Kočevje, ostalo pa v Slično. Kot pravi direktor zadruge Janko Skube, so v Suhi krajini v enem letu napravili pri zbiranju mleka odločilen premik. Prej so imeli v obeh krajevnih skupnostih le tri urejene zbiralnice mleka. Lani spomladi pa so se odločili temu napraviti konec. Na vseh odjemnih mestih v obeh krajevnih skupnostih so se odločili postaviti primerne zbiralnice. Skrb za pridobitev prostora in iz-

gradnjo so prevzeli pridelovalci mleka, zadruga je prispevala gradbeni material, mlekarna pa bazene.

Kooperanti so se dela lotili zavzeto, in če ne bi bilo junijske vojne, bi bila celotna akcija verjetno končana že lani. Rešitve so različne, od adaptacij že obstoječih stavb do prizidkov in novogradenj. Vsi objekti so opremljeni z elektriko in vročo tekočo vodo. Ponekod so se krajanji lotili tudi estetske ureditve zunanosti objektov in okolice. Tako so zbiralnice ponekod tudi na zunanjo stran postavili in so postale neke vrste nova vaška središča, zbiralnica na Lopati pri tem še najbolj izstopa.

Sedaj je akcija končana in nared je poleg prejšnjih treh še 25 sodobnih odjemnih mest. V povprečju je stalo eno odjemalno mesto 300.000 tolarjev. Kaj hitro so se pokazali tudi že prvi pozitivni rezultati, saj je bilo ob zadnjem obračunu v tem delu Suhe krajine pobranih 126.000 litrov mleka in celotna količina je bila neoporečna.

T. JAKŠE

TUDI ZADNJA POD STREHO — Zbiralnica v Praprečah pri Žužemberku je zadnja od petindvajsetih, ki so jih postavili v Suhi krajini. Zunanja podoba še ni čisto dokončana, znotraj pa je gotova. Prostor zanjo je na svojem zemljišču odstopil Anton Ilnikar, od njegove kmetije pa sta napeljani tudi voda in elektrika. (Foto: T. Jakše)

Čast vinogradnikovemu delu

Svečana seja društva vinogradnikov Bele krajine

METLIKA — Člani društva vinogradnikov Bele krajine so ob letošnji razstavi belokranjskih vin praznovali več jubilejev: 16 let omenjene razstave, 15 let svojega društva in 10 let prireditve Vinske vigradi v Metliki. Vsega tega so se spomnili tudi na svečani seji društva vinogradnikov, na kateri so podelili 247 diplom in priznanj za ocenjena vina. Kot je opozoril predsednik skupščine društva vinogradnikov Milan Vajda, je bilo ob letošnjem ocenjevanju izločenih približno 40 odst. vzorcev, kar je veliko, po drugi strani pa je bilo tudi obilo

tarjenja, pridelal dobro vino, ki ga mora dobro zaščititi tudi pred ponarejanjem. «Je dejal mag. Žakelj ter končal z apelo: »Spoštujemo delo! Tudi vino je sad trdega dela. Vinarji to najbolj veste.»

Martin Plut iz Draščev, katerega družina je za rumeni muškato-pozna trgateg dobila najvišjo oceno in s tem naziv šampiona, je za poprosil podpredsednika slovenske vlade, da bi tudi v vladi rekel kakšno dobro besedo v prid vinogradnikom. Poslanec v republiški skupščini dr. Stanko Busar pa je priporočil Belokranjcem, naj se pri zatiranju bolezni in škodljivcev obnašajo čim bolj ekološko.

M.B.-J.

NA ZDRAVJE S ŠAMPIONOM — Mag. Viktor Žakelj je nazdravil v Martinom Plutom (levo) s šampionom letošnje razstave belokranjskih vin, rumenim muškato-pozne trgatvije. (Foto: M.B.-J.)

dobro ocenjenih vin. Podelili so 5 plaket za vrhunsko vino, 19 velikih zlatih, 97 zlatih, 104 srebrne in 22 bronastih medalj. Pohvalno je, da se vse bolj uveljavljajo mladi vinogradniki.

Vinogradnikom je spregovoril tudi podpredsednik slovenske vlade mag. Viktor Žakelj, ki ni pozabil omeniti vloge metliške Vinske kleti pri pridelavi visoko kakovostnih vin, predvsem pa, da je prav iz te kleti prišlo prvo slovensko ledeno vino. Vinogradnike je opozoril, da mora biti njihov cilj kakovostno vino, ki ga bodo lahko dobro tržili. Uspeh njihovega dela se mora odražati v dobrih vinskih kupcijah, ki bodo prispevale k nadaljnjemu gospodarskemu in družbenemu preporodu Bele krajine. »Na vseh nas pa je, da združimo energijo in znanje in se borimo za uspeh. Le iz dobrega grozdja bo lahko dober kletar, ki ga ni strah najnovejših načinov kle-

Samo kleno zrnje daje dobro moko

Katere sorte pšenice

Da se moka od moke lahko še kako razlikuje, ve vsaka gospodinja, posebno, odkar smo začeli sejati intenzivne sorte pšenice. Le-te dajejo velik pridelek, žal pa je njih zrno manj kleno. Vsebuje več škroba, pa zato manj beljakovin, včasih tako malo, da testa ni moč zamesiti brez mleka in jajca. Taki pšenični sorti sta na primer lonja in zagrebčanka 2, ki sicer dajeta obilen pridelek, a ju zaradi slabe kakovosti stroka več ne priporoča. V nasprotju z njima pa priporoča sorte ana, balkan, zrnica, džerdanka in zagi 87.

Da ne bi kupovali mačka v žaklju, se je koristno spoznati tudi na oznake moke, ki je v prodaji na drobno. Kakovost je označena z velikimi črkami A, B in C. A pomeni zelo dobro moko, B dobro in C slabo. Kot dopolnilo je še oznaka v rimskih številkah, pri katerih pomeni I dobro pecivnost, II srednjo in III slabo. Pecivnost je sposobnost moke, da se da dobro gnesti, kar je osnova za dobro testo. Če je na vrečki z moko oznaka A-I, to pomeni, da je v njej najboljša moka, če pa je oznaka C-3, je najslabša. Odločiti se je treba ob upoštevanju razlike v ceni, vendar tudi tu velja preizkušeno angleško pravilo, da »nisiem tako bogat, da bi poceni kupoval.«

Kot je bilo že neštetokrat povedano, postaja v razvitem svetu kakovost važnejša od količine. Pri nas sicer še odkupujejo pšenico le, oziraje se na količino, prej ali slej pa bodo upoštevali tudi kakovost. V to bodo odkupovalce prisilile razmere na trgu.

-n

(Karikatura: Boris Zupančič)

Ivan Oman, prej predsednik SLS, zdaj podpredsednik SKD

NOČNI LOV NA GOSENICE

Neko noč, ko je bila ura že deset, sva se z atijem odpeljala v vinograd, da bi našla gosenice, ki jedo trtne liste samo ponoči. Podnevi se skrivajo v zemljo, ker ne prenesejo svetlobe. Z atijem sva imela vsak svojo baterijo. Nekaj časa nisva našla ničesar, potem pa se nama je nasmehnila sreča. Našla sva kar dve naenkrat. Shranila sva ju v steklenico. Bili sta zelo grdi, rjavi s črnimi pikami in gladko kožo. Dolgi sta bili približno štiri centimetre. Iskala sva dalje. Našla sva še eno. Tudi to sva dva zraven drugih dveh. Ugotovila sva, da so gosenice naredile že precej škode v vinogradu, zato je bil ati slabe volje.

SANDRA NOVAK
novin. krožek Vrabčki
OŠ Artiče

Moder sin razveseljuje očeta, neumen sin pa je žalost svoje matere. (Salomon)

Bodo tudi delavci člani zadruge?

V nedeljo referendum o sprejemu zadrughnih pravil KZ Krka Novo mesto — Poslej obvezni delež in jamstvo — Prihodek v glavnem iz nekmetijskih dejavnosti

NOVO MESTO — V nedeljo, 31. maja, se bodo kmetje, člani novomeške Kmetijske zadruge Krka, na referendumu odločili o sprejemu novih zadrughnih pravil. Novomeška zadruga šteje 880 članov. Na referendumu se imajo pravico o sprejemu novih zadrughnih pravil odločiti vsi, ki se niso v anketi, ki jo je zadruga opravila prejšnji teden, izrecno izrekli, da ne bodo člani na novo organizirane zadruge, v kateri bodo morali člani plačati obvezni delež in prevzeti jamstvo za uspešno poslovanje zadruge v bodoče.

»Za tako anketo smo se odločili zato, ker so bili v preteklosti nekateri kmetje prisiljeni v članstvo zadruge, sicer se ne bi mogli pokojninsko-invalidsko zavarovati niti pridobivati nepovratna sredstva za intervencije v kmetijstvu,« pravi direktor KZ Krka Jože Starič. Tako je tudi tolmačenje ministrstva. Na referendumu nimajo pravice sodelovati delavci zadruge.

Po novih zadrughnih pravilih naj bi bila zadruga enovita organizacija s predvidenimi 9 zadrughnimi in poslovnimi enotami, za katere se ločeno ugotavlja finančni rezultat. Člani zadruge bodo samo tisti kmetje, ki bodo prispevali članski delež v višini 700 DEM, jamstvo v petkratni višini članskega deleža ter se zavezali za letno poslovno sodelovanje v višini jamstva. Člani bodo po teh pravilih upravičeni do delitve do 58 odst. presežka, glede na obseg poslovnega sodelovanja, in sicer v obliki ristorna.

Ker zakon o zadrughah ne preprečuje članstva delavcem zadruge in ker je poslovna uspešnost v mnogočem odvisna od motiviranosti zaposlenih delavcev, je v pravilih določeno, da mora občni zbor na prvi seji razpravljati o možnosti včlanitve zaposlenih delavcev zadruge. Struktura prihodka KZ Krka je sestavljena v glavnem iz nekmetijskih dejav-

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Kako kažejo vinogradi in kaj ukrepati

Končal sem pregled vinogradov na celotnem območju ter ugotovil, da se povsod pojavljajo zelo podobni problemi. Razlike so včasih med sosednjimi vinogradi večje kot med vinogradi na različnih krajih. Krajevne razlike so bile vidne samo v začetku kot različni časi odganjanja, vendar zaradi takratnih dokaj visokih temperatur tudi te niso bile velike.

Razlike so se začele opaziti v nenakomernosti odganjanja pri posameznih sortah, še bolj pa na posameznem trsu med poganki na

Zaradi izjemne aktualnosti današnjega prispevka smo prekinili serijo člankov o novi organiziranosti zadrugh, ki jo bomo spet nadaljevali prihodnjič. Avtorju in bralcem se opravičujemo.

Uredništvo DL

osnovi rozge in na koncu šparonov. Nastajale so kot posledica napada tripsov ali rdeče in koprivne pršice (rečemo jim kar pajki). Škoda od pršic akarinoze in erinoze ni bila v nobenem primeru ekonomsko pomembna. Večjo škodo so utrpeli tisti, ki so uporabili tiodan, tisti, ki so škropili kar s atomizerjem, in tisti, ki so dlje odlagali s škropljenjem.

Vzroki so: napačen pripravek (tiodan), premalo škropiva je prišlo na prizadete pogankje; močno prizadetim pogankom se ne da več povrniti nastavek, če je škropljenje zamujeno. Najboljši uspeh so dosegli tisti, ki so takoj, ko se prvi lističi niso normalno odpirali, temeljito poškropili s sistemskim insekticidom.

Dosedanja priporočila so bila usmerjena v zatiranje pršic, tripsov in plesni oz. oidija. Vsi, ki so ustrezno ukrepali, imajo sedaj primerno zdrave vinograde. Poslej moramo biti samo pripravljeni, da bomo v

primeru potrebe pravočasno ukrepali. Vremenske razmere se niso omogočile razvoja peronospore. Ulov metuljev grozdnih sukačev kaže, da ne bodo mogli narediti občutne škode z ozirom na obilni nastavek. Če pogledamo vrtnice, se lahko prepričamo, da letos na njih ni pojave oidija, zato sklepam, da tudi za vinsko trto ni nevarnosti. Zaradi suhega vremena do sedaj je bil onemogočen razvoj črne pegavosti.

Pogosto je opazen pojav, kako vsa očesa proti koncu šparona ne odganjajo. Povsod je značilno, da sta pred prvim neodgalnim očesom les in skorja rjava. Kaj povzroča to škodo, mi še ni znano.

Če se vremenske razmere bistveno ne bodo spremenile, bo trta začela cveteti prve dni junija. Koristno bo, če tik pred cvetenjem trto zavaruje pred možnim napadom peronospore. Če bo kazalo na možnost večje okužbe, uporabimo lokalni sistemik (antracol combi), sicer pa kateri koli pripravke, ki deluje samo dotikalno. Proti oidiju ni potrebno dodajati nobenih pripravkov, če smo letos vsaj enkrat uporabili kateri koli ustrezen pripravek. Samo tisti, ki imajo resnično skromen nastavek, naj uporabijo kateri manj ostri pripravke za zatiranje gozdnih sukačev. Predvsem se priporoča uporaba sredstev na osnovi Bacillus thuringiensis. Zaradi potrebe sočasnega zatiranja tripsov lahko izjemoma uporabimo zolon basudin ali fastac.

Ker mikal (lahko tudi aliante v konc. prvič 20 dag., potem pa 15 dag na 100 litrov vode) deluje na več bolezni hkrati, svetujem njegovo uporabo pred cvetenjem in do konca cvetenja. Zgrešeno je misljenje, da se med cvetenjem ne sme škropiti. Samo če ni nevarnosti, lahko škropljenje preložimo do konca cvetenja.

Člani društva Belokranjskih vinogradnikov lahko pokličete tel. št. 58-151, kjer boste dobili kratka navodila o ukrepih, ki so ta čas potrebni.

Inž. JOŽE MALJEVIČ

gospodinjki kotiček, Iz lonca naj lepo diši

Dišavna zelišča so bila vedno močno spoštovana, saj ne vzbujajo samo tek, vsebujejo tudi eterična olja, vitamine in rudpinske snovi, ki so telesu potrebne. Že od nekdaj so zelišča uporabljali ne le v kuhinji, ampak so imela pomembno mesto tudi v zdravstvu, v kozmetiki in pri raznih obredih. Za vse dišavnice velja, da jih hranimo dobro zaprte, saj se vonjave prenašajo ena na drugo. Prav tako jih uničuje vlažen kuhinjski zrak, ki slabo shranjene zeli razdiši in zato ne dajo več prave arome, zmlate postanejo grudaste, zrna pa splesnijo.

Vsak, kdor pripravlja jed, naj dobro ve, katera dišavnica je najbolj primerna in v kateri fazi pripravljanja jo dodamo. Seveda se oziroma na tiste člane družine, ki nekaterih dišavnih zelišč nikakor ne prenesajo. Verjetno skoraj ni hišnega vrta brez drobnjaka.

In kako pripravimo DROBNJAKOVO MASLO? Potrebujemo 75 g surovega masla, 1 žličko gorčice, sol, zmlat beli poper in 2 šopka drobnjaka. Maslo penasto umešamo. Primešamo gorčico, sol, poper in sesekljan drobnjak. Drobnjakovo maslo serviramo k različnim vr-

stam pečnega mesa in k pečenim ribam. Kot namaz na kruh ga ponudimo z rdečimi redkvicami. Poleg ostalih zelišč lahko na domačem vrtu vzgojimo tudi sladki janež. Ker ima zelo izrazit okus, smo z njim bolj previdni. Uporabljamo ga za pripravo peciva in kruha, za sladke narastke, kompote, rahob jedi ter skupaj z mladim graham in korenčkom.

Za pripravo JANEŽEVIH UPOGNJENCEV potrebujemo 3 jajca, 120 g sladkorja, 100 g moke, cel janež za posip, malo olja in moka za pekač. Jajca penasto stepemo, dodamo sladkor in stepamo naprej, da dobimo kremasto maso. Narahlo ji primešamo moko. Z žličko polagamo testo v majhne kupčke na namaščen in pomokan pekač. Ko se kupčki razležijo, jih potresemo z janežem in spečemo pri 200°C. Ko ob robovih rahlo porjavijo, so pečeni. Se toplo pobremo s pekača in vsakega upognemo preko valjarja ali steklenice. Pustimo jih, da se ohladi, ker postanejo nato nekoliko trši. Hranimo jih v dobro zaprti posodi.

HELENA MRZLIKAR

Samostojna SLOVENIJA

Evropski standardi za našo lastnino

Ustanovljen odbor Slovenske gospodarske stranke

NOVO MESTO — Pred tednom je bil v Novem mestu kot prvi v Sloveniji ustanovljen občinski odbor Slovenske gospodarske stranke, ki je nedavno nastala na pobudo Združenja lastnikov razlaščenega premoženja. Za njegovega predsednika je bil izvoljen Jože Rangus iz Šentjerneja. Hkrati so bili ustanovljeni krajevni odbori te stranke za območja Šentjerneja, Dolenjskih Toplic in Mirne Peči.

Stranka se bo zavzemala za razvoj gospodarstva, kmetijstva in podjetništva, svobodnih poklicev, tržnega gospodarstva in socialne družbe. Zavzemala se bodo za kulturo lastnine po evropskih standardih, razvoj, ki upošteva demografske in ekološke omejitve, preoblikovanje družbenih podjetij v zasebna, odpravo gigantov, povečanje uspešnosti podjetij, konkurenčnost kmetijstva brez večjih zaščit in za odpravo posrednikov, za razbije monopolov itd. Njihova prizadevanja bodo usmerjena v čimprejšnjo izvedbo denacionalizacije ter v preprečitev zlorab družbenega premoženja. Stranka, katere temeljno načelo naj bi bila poslovna moralna in vodilno geslo, da drži besedo, se bo borila tudi za na videz manj pomembne stvari, na primer za zaščito živali po zgledu razvitih evropskih držav.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 30. maja, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živile:

- Novo mesto: Mercator—Standard PC Zagrebška
- trgovina CEKAR v BTC Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure:
- PERKO, mini market na Otočcu
- Šentjernej: Dolenjka Market
- Dolenjske Toplice: Mercator—Standard - Prodajalna Rog
- Žužemberk: Mercator—KZ Krka
- Straža: Dolenjka Market
- Novo mesto, v nedeljo od 8. do 11 ure:
- Prodajalna Pogača, Glavni trg 22 od 8. do 12. ure:
- trgovina CEKAR v BTC Javna skladišča v Bučni vasi
- PERKO, mini market na Otočcu

KAM Z OVIRAMI?

NOVO MESTO — Komisija za gošinstvo in turizem pri Območni gospodarski zbornici za Dolenjsko je na novo meško vlado pred časom naslovila pobudo, naj bi pred turistično sezono za boljše počutje gostov umaknili betonske in druge protitankovske ovire, ki so ostale na raznih krajih ob cestah iz lanske vojne. Zadeva pa ni tako preprosta. O umiku ovir, kar je vseslovenski problem, navsezadnje povezan s precejšnjimi stroški, saj bi za to potrebovali težko gradbeno mehanizacijo, je pristojno odločati republiško ministrstvo za obrambo. Zdej čakajo na njegovo mnenje, kako bo ukrepal.

Upočasnjena gradnja porodnišnice?

Zidava bolnišnične stavbe do tretje faze se končuje, za naprej še ni denarja — Za staro porodnišnico še ni kupca — Obiljubljen proračunski delež

NOVO MESTO — Zidava stavbe za novo novomeško porodnišnico in ginekologijo, otorinolaringološki oddelek, kirurški blok in centralno sterilizacijo do tretje gradbene faze se bliža koncu. Po posebnih pogodbah GIP Pionir dela še kanalizacijske in vodovodne priključke. Prevzem narejena je predviden v prvih dneh junija, potem pa je treba po besedah dr. Tonea Starca, direktorja novomeške bolnišnice, računati za delno upočasnitev gradnje. Razlog je seveda pomanjkanje denarja.

Doslej je največ denarja za to naložbo regijskega pomena prispevalo prebivalstvo novomeške občine. Za plačilo sezidanega je bilo z novomeškim samoprispevkom zbrano 55 odst. potrebnega denarja, medtem ko naj bi bil po načrtih celotne naložbe samoprispevek njen približno 35-odstotni vir. Nadaljnjo slabo tretjino so prispevali prek prispevne stopnje za zdravstveno varstvo. Prispevek ostalih občin, katerih prebivalci uporabljajo storitve novomeške bolnišnice, je doslej zgolj simboličen ali pa ga sploh ni. Vsi dosedanja pogovori z njimi, da bi vendarle prispevali za gradnjo bolnišnice, so ostali brez rezultata, vendar investitor ne misli odnehati z njimi.

Sicer drži, da je zdravstveni denar sedaj skoncentriran v republiki. Le-ta je v

Dnevi Novotehne

Razstava in demonstracija izdelkov ter vrsta prireditev

NOVO MESTO — Zadnji teden v maju potekajo v Novem mestu dnevi Novotehne, ki jih ta novomeška trgovska hiša prireja že drugič. V teh dneh okoli 40 proizvajalcev iz vse Slovenije v športni dvorani Marof razstavlja svoje izdelke in predstavlja njihovo uporabo. V dnevih Novotehne gre za neposredno srečanje med kupci in proizvajalci.

Ob razstavi in demonstracijah pa potekajo tudi strokovni razgovori. Včerajšnje otvoritvene prireditve v Športni dvorani v Novem mestu se je kot častni gost udeležil mag. Herman Rigelnik, podpredsednik slovenske vlade, ter več kot 100 gospodarstvenikov iz Slovenije in Hrvaške. Po otvoritvi je stekel pogovor o perspektivah slovenskega gospodarstva. Danes bo v prostorih zavarovalnice Tilia strokovno srečanje proizvajalcev in uporabnikov elektro opreme.

V dnevih Novotehne so v vseh svojih prodajalnih in servisih Novotehne na voljo blago in storitve s posebnim 10 do 30-odst. popustom, izžrebane kupce pa čakajo lepe nagrade. Več o tem lahko izveste v Novotehnih trgovinah in na prireditvenem prostoru

VSAK DAN NOVI BEGUNCI

NOVO MESTO — Doslej se je v novomeško občino uradno zateklo 631 beguncev iz Bosne in Hercegovine, prihajajo pa vsak dan novi, saj se v BiH odpirajo vedno nova vojni žarišča. 150 beguncev je v dijaškem domu v Šmihele, vsi ostali pa so v družinskih sorodnikov in znancev. Razmere so marsikje obupne, saj se po enosobnih stanovanjih gnete po 11 in več ljudi. Rdeči križ jim pomaga z družinskimi paketi s hrano. Za 125 hrvaških beguncev, ki se še niso vrnil domov, pa v Novem mestu pripravljajo Pionirjeve barake.

Z DEDIŠČINO V SODOBNOST — Pod tem naslovom je preteklo sredo popoldne v ostoškem Garni hotelu potekala okrogla miza, za katero so sodelovali oblikovalci, gostje 17. svetovnega kongresa združenih industrijskih oblikovalcev v Ljubljani, in novomeški oblikovalci in poslovneži. O svojih več kot dvajsetletnih oblikovalskih izkušnjah ter o nujnosti razumevanja spreminjanja kulturne identitete iz dobe v dobo in od dežele do dežele kot pogoj uspeha v 90-ih letih je govoril norveški oblikovalec Nils Tvengsborg (četrta desno), pogovor pa je vodil novomeški arhitekt Jovo Grobovšek. Tuji industrijski oblikovalci — Novo mesto si je med osmimi regijskimi središči za obisk izbralo 35 udeležencev kongresa ICSID — so si tudi ogledali Krko, tovarno zdravlil, kartuzijo Pleterje in sodelovali na otvoritvi 2. grafičnega bienala, sprejel pa jih je tudi novomeški predsednik vlade mag. Boštjan Kovačič. (Z. L.-D.)

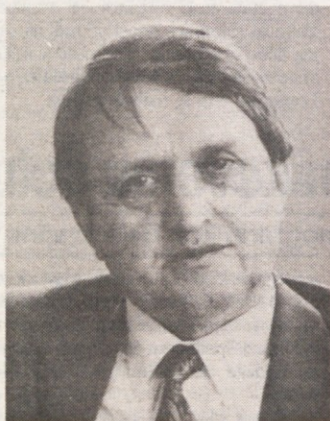
Brez starih bremen bi bili uspešni

Tovarna obutve se pod vodstvom novega direktorja bori za obstoj — Dodelavni posli — Brez večje produktivnosti in boljše kakovosti slabo kaže

NOVO MESTO — Komaj dobro leto je tega, kar smo pisali o ambicioznih načrtih novomeške Tovarne obutve. Na zagrebškem velesejmu nagrajen zaščitni čevljev, narejeni po novi tehnologiji brizganja podplatov neposredno na čevljev, naj bi ji po besedah takratnega direktorja omogočil prodor na razvite zahodne trge in perspektivo. Namesto tega je tovarna zašla v velike težave in izgube. Sedaj si skuša opomoči pod vodstvom novega direktorja Jožeta Praznika.

»Razmere v Tovarni obutve so težke. Zaradi slabega dela je bil lani izgubljen program Adidas, ki je polovično zapolnjeval proizvodne zmogljivosti in ki ga skušam zdaj ponovno pridobiti. Program zaščitne obutve pa je zašel v težave, ker je bil v glavnem namenjen jugoslovanskemu trgu. Za tako veliko investicijo, kot je bil nakup stroja za brizganje podplatov, pa čas ni bil primeren. Stal je 1,5 milijona mark, medtem ko bi zdaj dobili za le okrog 400 tisoč mark. Poleg tega je bil plačan s krediti in so samo obresti zanj mesečno pretek 4 milijone tolarjev, za plačo pa potrebujemo 7 do 8 milijonov. Še vedno je odprta terjatev 800 tisoč dolarjev do Rusije, kar za ta kolektiv ni malo. Sedaj gre naša proizvodnja vsa v izvoz, delamo le za znane kupce, saj nimamo denarja za obratna sredstva. Račun tovarne je blokiran že od novembra, delavci

dobijo zajamčene plače,« pravi direktor Praznik, ki je pred tremi meseci na pri-

Jože Praznik

Varčnost kot način življenja

LB Dolenjska banka ob neutrudnem delu mentorjev podpira delo hranilnic v vrtcih in šolah

NOVO MESTO — »Kot mladi varčevalci v cicibanskih hranilnicah sodeluje z našo banko okrog 450 otrok v 16 oddelkih v dolenjskih vrtcih in njihovih privarčevana sredstva, 100.000 tolarjev, niso zanemarljiva. V 16 šolskih hranilnicah je opravljenih prek tri tisoč polgov in dvigov mesečno, privarčevana vsota pa dosega kar 1,7 milijona tolarjev. Ti zavidanja vredni rezultati so plod našega dela in dobrega sodelovanja med banko in svetom mentorjev,« je na sestanku sveta mentorjev šolskih hranilnic, ki ga poslej vodi Marija Breclnik, pred tednom dejala Marina Jazbec, direktorica sektorja za poslovanje z občani v LB Dolenjski banki.

Temeljni cilj cicibanskih in šolskih hranilnic je širjenje varčevalne in finančne kulture med mladimi oz. vzgoja in spodbujanje mladih za varčevanje oz. varčnost kot način življenja. Bistveno na tem področju naredijo (ali pa ne) seveda starši, dodatek prek vzgoje v vrtcu in šoli ob bančni pomoči pa je tudi nepogrešljiv. Pomemben je vsak vzgojni in prosvetni delavec, ki se je pripravil ukvarjati s tem, ustaljena in učinkovita oblika sodelovanja mentorjev z banko pa je svet mentorjev mladinskega varčevanja.

Svet mentorjev in LB Dolenjska banka, ki šolske hranilnice počasi opremlja tudi z računalniki, sta v preteklih letih naredila marsikaj za spodbujanje zgodnjega navajanja otrok k varčnosti. Vsako leto pripravijo srečanje mladih varčevalcev, letošnje bo 6. junija v Dolenjskih Toplicah. Za najbolj zveste in redne varčevalce so uvedli individualne nagrade. Letos bodo dobili posebno nagrado tisti, ki bodo imeli po šestih obiskih hranilnice privarčevanih vsaj 500 tolarjev. Tu so razna tekmovanja, širjenje mreže bančnih kotičkov v vrtcih itd. Pomembno je tudi prilagajanje obresti razmeram, saj morajo mladi videti, da bodo z varčevanjem lahko dosegli nek svoj cilj.

Vse te oblike, dobro sprejete med mladimi varčevalci, bo LB Dolenjska banka ohranjala in podpirala tudi v bodoče. Načrtuje tudi razne oblike izobraževanja mentorjev.

Z. L.-D.

govarjanje zapustil manj težavno in mnogo boljše plačano delo vodje Planikinge obrata na Štajerskem, da bi pomagal kolektivni, kjer je delal 26 let, potem pa odšel, ker ni mogel sprejeti nereda in nediscipline, ki si je utirala pot v tovarno.

Sedanji glavni proizvodni artikel novomeške Tovarne obutve je pohodniški čevljev za zasebno firmo Tecnica iz Italije, ki je pripravljena pri njih letno naročiti izdelavo 150 tisoč parov in več. Za nemško firmo Lowo bodo delali notranji smučarski čevljev. O proizvodnji se pogovarjajo še z dvema nemškima in italijanskima firmama. Šlo bi za večje programe, v vsakem bi naredili prek sto tisoč parov čevljev. Dogovori še niso zaključeni. Iščejo tudi partnerja, s pomočjo katerega bi poglali stroj za brizganje podplatov. Sicer pa v Tovarni obutve delajo tudi še 20 tisoč parov čevljev za Rusijo, ki pomenijo čisto izgubo, saj je bila cena dogovorjena lani novembra v tolarjih, a pogodba je pogodba.

V bodoče bo vse, kar bodo delali, moralo prinašati dohodek. Da bodo konkurenčni, jih čaka zmanjševanje vseh stroškov, povečevanje kakovosti in hitrosti dela, že v juniju pa se bo moral del režijskih delavcev posloviti od pisarn, saj je 70 režijev v 250-članskem kolektivni daleč preveč. »Za vsakega bomo našli delo v tovarni, ne bo pa mogel vsak delati istega kot doslej. Za šavnje nam delavcev celo primanjkuje, zato smo jih nekaj na novo vzeli prek skupnosti za zaposlovanje, šivalnico bomo okrepili tudi z notranjim prerazporejanjem. Za vodenje proizvodnje računam na katerega od »domačih« ljudi, saj je na spisku 15 tehnikov,« pravi Praznik, ki bi bil rad — ne zaradi se-

• **Poseben problem Tovarne obutve Novo mesto so stare obveznosti in zaradi njih blokiran račun. Če bi lahko začeli od ničle, bi kljub nizki produktivnosti lahko pozitivno poslovili, stari bremenom pa niti s povečano produktivnostjo ne bodo kos. Zato upajo na razumen dogovor z upniki, ko bo nared sanacijski program.**

be, ampak zaradi ljudi — na čelu složne in uspešne tovarne, v kateri tudi plače ne bodo le zajamčene. To brez sprememb vseh in vsega v tovarni ni dosegljivo, posebno ne, ker na pomoč od zunaj ni računati. Z. LINDIČ-DRAGAŠ

MODNA REVIIJA

NOVO MESTO — M-klub skupaj z Standard konfekcijo za torek, 2. junija, pripravlja predstavitev modnih izdelkov v blagovnici na Cesti komandanta Staneta. Istega dne ob 18. uri bo na Glavnem trgu pri vodnjaku še modna revija z bogatim dodatnim programom in pokušinjami vin.

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe, društva in občane obveščamo, da je po sklepu Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji dne 21. 4. 1992 (sklep objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 23/92 z dne 15. 5. 1992),

JAVNO RAZGRNJEJ OSNUTEK PROGRAMSKE ZASNOVE ZA ZAZIDALNI NAČRT POLICIJE NA ROŠKI CESTI V NOVEM MESTU

kot sestavni del prostorskih sestavin družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990

v času od 15. maja do 15. junija 1992

v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska 2, I. nad.,

JAVNA OBRAVNAVA

osnutka tega dokumenta bo skupna, za vse mestne krajevne skupnosti,

v sredo, 3. junija 1992, ob 19. uri v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Novi trg 6, II. nadstropje (vijoličasta dvorana).

Do poteka javne razgrnitve osnutka programske zasnovne lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na kraju razgrnitve ali pa jih pošljete Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Novo mesto, Ljubljanska 2.

Na javni obravnavi bodo izdelovalci osnutka dokumenta podrobneje obrazložili dokument in prisotnim dajali pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

TRANSPARENTI — Novo mesto te dni živi z 2. grafičnim bienalom, ki so ga odprli prejšnji teden. Tako je tudi prav, ne nazadnje je novomeški župan že pred časom napovedal, da naj bi bil bienale za dolenjsko prestolnico to, kar je za Bled znameniti grad ali za Postojno nič manj znamenita jama. Dogodku primerna je tudi reklama zanj, mesto je polno plakatov, panojev, transparentov. Enega so obesili tudi na koncu karteljskega gozdička pred pričetkom Novega mesta, obešen pa je bil tako nesrečno, da sporočenega ni mogel videti nihče. Razen vervev in drugih gozdnih živali.

DOPISOVANJE — Novomeški župan Marjan Dvornik je sicer eden najplodnejših dopisnikov tudi Dolenjskega lista. Skoraj vsak teden se oglasi s kakšnim daljšim razmišljanjem o naši stvarnosti. S tem nam vsaj posredno priznava, da le nismo kar za odpis in da prek Dolenjca lahko s svojimi mislimi pride do zavidljivega kroga ljudi. Navsezadnje gre tudi za racionalnost. Izdajanje Dramila, kjer se tudi pojavlja kot avtor, gotovo ni poceni stvar. Vsakega pisanja v njem niti ne bi mogel objaviti, saj ima premajhen obseg.

POTREŽLJIVOST — Županstvo zahteva tudi precej potrežljivosti. Gospod Dvornik jo je v obliki pokazal preteklo sredo, ko je skupaj z novinarji in seveda sindikalisti vztrajno čakal na ustanovni zbor regijskega odbora Neodvisnosti France Tomšič in sekretarka Alenka Orel, ki sta predlogo žgolela po valovih Studia D. Posebno Tomšičeva prisotnost na seji se je izkazala za nepogrešljivo, saj je moral z navesti izdatno prispevati k izvedbi volitev predsednika odbora. Napovedujoči se spor je zgledil s predlogom o tajnih volitvah, na katerih je slavil za predsednika najprej predvideni edini kandidat.

ŠTEVILKE — Studio D je v petek po agencijskih vesteh povzel, da je na ozemlju bivše Jugoslavije ena milijarda dvesto tisoč beguncev. V beg so tako poglali celo bivšo Jugoslavijo, pa tudi sosedje in bolj oddaljeno okolico. Sicer pa so že pravi podatki, po katerih je beguncev približno tisočkrat manj, dovolj hudi.

Ena gospa je slišala, da dolenjski policisti vinskih prireditev ne obravnavajo enakovredno. Medtem ko so odhajajoči z novomeške cvičkarije v poznih večernih urah morali pridno naphihovati balončke, so se z metliške Vigredi čez Gorjance pripeljali do domov brez vsake ovire.

Teden mladih

Mladi pripravljajo bogat in zanimiv program

NOVO MESTO — Mladinski kulturni center od srede, 27. do nedelje 31. maja, pripravlja Teden mladih NM '92. Prireditve se bo pričela z okroglo mizo na temo »Dom JLA in Mladinski kulturni center« v prostorih novomeške Gimnazije, kjer bo isti večer ob 20. uri nastopil akademski pevski zbor iz Maribora. Večji del programa se bo zatem odvijal na igriščih Loke. V četrtek ob 12.30 bo tema prireditve »Univerza se predstavi«, zatem pa nastop ansamblov The Madzar's, Desert Fox, Mercedes band in plesna skupina Terpsihora, del programa bodo prispevale tudi novomeške srednje šole. V petek bo ob 17. uri okrogla miza o štipendijah, ob 20. uri pa uradna otvoritev s koncertom skupine Lost Californians.

V soboto dopoldan bo tekla razprava o mladinskem turizmu, v plesni delavnici se bo predstavila skupina Marte Stemberger, v literarni delavnici pa bo nastopil Jaša L. Zlobec. Gost glasbene delavnice bo Vlado Kreslin. Ob 20. uri bo v gledališki predstavi nastopila skupina KUD Rusli in plesna skupina Corana, zatem bo nastop skupin Damin gambit. The eye, Lačni Franz, plesna skupina Teora in še nekaterih drugih.

Nedelja bo v znamenju športa. Med seboj se bodo pomerile ekipe študentov iz Ljubljane in Novega mesta s pedagogi in direktorji novomeške občine. Ob 15. uri bo veselica z ansamblom Pop design. Generalni pokrovitelj je izvršni svet občine, pokrovitelji pa Krka, Pionir, zavarovalnica Triglav in Tilia ter Kik Interiari. »Mladi Novomeščani se poskušamo na ta način zblizati in prisiliti sami sebe k večjemu ustvarjanju. Mladinski kulturni center želi na ta način pokazati vsej Sloveniji, da novomeška mladina potrebuje svoje prostore,« je za Dolenjski list povedal predsednik MKC Primož Žižek. J. P.

FIČO — Črnomaljšice že nekaj časa vzmernirja neregistriran fičko, ki vozi po mestu in parkira, kjer se mu zazdi. Meščani zatrjujejo, da vse to počne tako rekoč pred očmi policistov. Zato se navadni smrtniki sprašujejo, zakaj morajo oni odšteti za registracijo svojih jeklenih konjičkov težke tisočake, drugim pa to pač ni potrebno. Poleg tega se boje, da se ne bi s tem fičkom kdo zapletel v nesrečo, saj niso popolnoma prepričani, da je neregistrirano vozilo tehnično brezhibno. In še nekaj jih zanima: so barve živo pisane avtomobila sploh vpisane v prometno dovoljenje? Kaj pravijo na vse to policisti?

ZASTAVA — V sejni sobi črnomaljske skupščine občine visi slovenska zastava, glede katere je padlo že nekaj pripomb. A ne zato, ker bi bila obrnjena narobe ali bi morda na sredni strani vedno imela zvezdo, pač pa zaradi tega, ker je preveč vidno, kako je bila nekdanja zložena. Vendar pa se Črnomaljšice od preteklega tedna nič več ne zgražajo. Ko so na TV videli, kako zmečkano zastavo naše države so obesili pred stavbo OZN, so sklenili, da bodo ob kakšni podobni priložnosti pripravljeno posoditi svojo zloženo zastavo.

JURJEVANJE — Komaj so se Metličani in vsa širša okolica oddahnili od vinske vigrade, že Črnomaljšice napovedujejo jurjevanje, ki bo od 12. do 14. junija. Seveda bi si Črnomaljšice šteli vse prej kot v ponos, če bi šli številni obiskovalci od njih žejni in lačni. Zato prosijo vse, ki bi želeli sodelovati na prireditvi v gostinsko ponudbo, da se do 1. junija prijavijo pri Kseniji Khalil. Številki telefona sta 52-040 ali 51-736.

Sprehod po Metliki

ZA 20. JUNIJ PRIPRAVLJAJO veliko zabavo podzemeljski nogometiški, in sicer na igriščih tamkajšnje osnovne šole. Pivo bo baje teklo v potokih, igrali bodo ansambli, peke pevke razglasene slave, manjkale pa ne bodo tudi mazoretke, dekleta, ki znajo narediti iz starcev prave mladenice. S fešto želi Nogometni klub Kolpa zbrati denar, da bi tako ostalo več cvenka v žepih pokroviteljev, ki že gagajo zaradi velikih stroškov.

NA DALJŠI IZLET BODO ODŠLI učenci metliške in podzemeljske osnovne šole, in sicer tisti, ki že osem let tekmujejo za bralno značko. Vožnja z avtobusom bo nagrada za njihov trud ob vztrajanju ob knjigi, ki se je sicer ljudje izogibajo kot vrag križa.

METLIŠKI GOSTILNICAČI SO PREPRICANI, da bodo njihovi lokali polni kljub neprijaznosti, ki jo kažejo na vsakem koraku, in kljub kislici, ki jo ponujajo za dobro vino. Kot dokaz za trditvi lahko pisec teh vrstic navede zasebnika, ki gre tako daleč, da prepove strankam vstop v svojo beznico, ker so kje za kakšnim vogalom slabo govorile o postrežbi in nikakršnem odnosu do gostov. Strastni pivci vin pa bodo dali roko v ogenj za trditve, da je dobra pijača v Metliki prej izjema kot pravilo.

VSE VEČ JE GORENCEV in drugih prebivalcev države Slovenije, ki po telefonu sprašujejo, kam naj postavijo svoje počitniške prikoliče, da bi uživali ob Kolpi v prihajajočem poletju. Da ostanjejo v glavnem z dolgimi nosovi, ni treba posebej poudarjati.

Trebanjske iveri

PENZIJAZ — Oficir bivše JLA, ki bi lani med dramatičnim izsiljevanjem vodnika Grujeviča po mnenju nekaterih lahko skrajšal dramo v skladiščih goriva v Čiganski dolini, se verjetno zdaj kesa, ker se tedaj ni pridružil slovenski teritorialni obrambi. Po nepreverjenih podatkih naj bi imel zdaj za oficir, ki je na stara leta prišel v Slovenijo, komaj za 35 mark pokojnine.

BRCAR — Medtem ko številni gostinci jadikujejo, da se jim ne splača kupovati buteljčnih vin, ker si ljudje ob plitvih žepih le še poredkoma lahko privoščijo takšno razkošje, uspešno zalpnjuje to vrzel v ponudbi vinoteka Črček. Predsednik dolenskih vinarjev Peter Bracar se pomuja, da je v Črčku zmeraj dosti predikatnih vin. Pretekli četrtek je Bracar prijetno presretil goste po otvoritvi predstavništva Tilie, in sicer z jagodnim izborom avstrijskega vina, letnik 1972, ki je na mednarodnem ljubljanskem vinskem sejmu dobilo veliko zlato medaljo. Tako pijača je bolj za »zdravilo«, zato so ga gostje dobili po kapljicah.

OKVIRJI — Vladislav Kiderič, fotograf z Mirne, ima svoj atelje v Senvnici in doma. Podobno kot njegovi kolegi drugod že nekaj časa ugotavlja, da je zanimanje za črno-belo fotografijo vse manjše. Gotovo so k temu veliko prispevale podražitve tega materiala, ki se zdaj že kar uspešno kosa z barvnimi fotografijami. Verjetno pa je nekaj resnice tudi v tem, da si hočejo ljudje kruto realnost vsaj nekoliko ozaljšati z barvnimi posnetki.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Kombajnisti bodo lahko želi le doma

Nič več na Hrvaškem

ČRNOMELJ — Eden od delegatov je na aprilski seji skupščine menil, da je v črnomaljski občini dovolj kombajnistov, da bi lahko poželi vse žito v občini, in ne bi bilo potrebno tega dela opravljati kombajnistu iz Hrvaške. Predlagal je, naj izvršni svet dovolj zgodaj pred žetvijo skliče vse lastnike kombajnov ter se z njimi dogovori, kako bi najbolj racionalno in uspešno poželi vse njive v občini. Ker gre za enake probleme tudi v metliški občini, naj bi jih reševali skupaj, predlagal pa je tudi, naj izvršni svet vse to uredi z odlokom. Delegat iz Vinice je ob tem opozoril, da štirje kombajnisti iz črnomaljske občine že nekaj let žanjejo v sosednjih hrvaških vaseh, kjer opravijo več kot 50 odst. žetev, kar ni zanemarljivo.

Na oddelku za družbeni razvoj so odgovorili, da je doslej žetev potekala pod okriljem kmetijske zadruge, ki je vsako leto sklicala lastnike kombajnov ter se z njimi dogovorila o žetvih na posameznih območjih občine. To delo bo KZ opravljala tudi vnaprej. Vendar kombajnisti iz Hrvaške letos ne bodo mogli žeti pri nas, saj ne bodo mogli preko državne meje. Prav tako to velja glede žetve na Hrvaškem tudi za naše kombajniste.

DAN METLIŠKE ŠOLE

METLIKA — V soboto, 30. maja, bodo pripravili v metliški osnovni šoli dan šole, na katerem bodo največjo pozornost namenili dosežkom in oblikam dela pri pouku. Tako si bodo ne le starši uencev, ampak vsi občani lahko od 8. ure naprej ogledali predstavitev učne ure, projektne dela pri pouku angleškega in nemškega jezika, učenci pa bodo pripravili tudi zanimiva projekta o divjih odlagališčih v metliški občini in o Metliki med obema svetovnjima vojnama. Predstavili bodo tudi delo krožkov, na prireditvi na športnem igrišču ob šoli pa kulturno ustvarjanje.

KATASTER MESTNIH POVRŠIN

METLIKA — Na tukajšnji Komunalni imajo v načrtu pripravo katastra zelenih in asfaltiranih površin v mestu. Kataster naj bi izdelala usposobljena strokovna institucija, Komunalni pa bi služil predvsem za to, da bi vedeli, kako urediti mesto in s kakšnimi rastlinami zasaditi zelenice.

ZEMLJA RAZDELJENA

ČRNOMELJ — V Črnomlju so že pripravili seznam kmetov, ki bodo vželi v zakup nekdanja vojaška zemljišča pri Gribljah. Interes za nakup je bil večji, kot je na voljo kmetijskih zemljišč. Da pa bi dobili vsi kmetje zemljo približno enake kvalitete, je skoraj vsak kmet dobil dve parceli, eno s slabšo in eno z boljše zemljo. Tako so med 23 kmetov razdelili 37 parcel, ki se razprostirajo na skoraj 44 ha. Za zakup hektarja zemlje bodo morali zakupniki na leto v povprečju plačati 55 DEM v tolaški protivrednosti.

Zakulisne igrice izbirajo ravnatelja

Kdo bo junija postal ravnatelj trebanjske osnovne šole? — Svet šole je izbral kandidatko, ki nima podpore med učitelji — Je politika pred stroko? — Predsednik sveta šole odstopil

TREBNJE — Po več kot 4-urnem zasedanju komisije za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve skupščine občine Trebnje (vodi jo Božo Kravcar), ki smo se ji smeli pretekli četrtek pridružiti ob njenem sklepem delu, smo zvedeli, da bo komisija opozorila svet osnovne šole Trebnje, naj vendarle da vlogo za soglasje za novega ravnatelja omenjene šole in da v juniju poteče mandat sedanjemu vršilcu dožnosti ravnatelja Štefanu Kamini. Tedaj bo občinska skupščina na seji morala rešiti zadevo, ki precej buri duhove. Posebej še od 4. maja, ko svet ob izbiri ravnatelja ni upošteval mnenja kolektiva niti zavoda za šolstvo.

Na to je kolektiv opozoril v odprtem pismu več naslovov v občini, regiji in republikli. Sindikat zavoda po veljavnem statutu daje svoje predloge kandidatov za organe upravljanja in izvršni odbor sindikata je 10. februarja izvedel med učitelji tudi tajno izrekanje o podpori kandidatom za ravnatelja. Štefan Kamin je dobil 39 glasov, Zvonka Falkner in Ivanka Višček po 3 in Milan Rman 2 glasova. Tega dne so članice sveta mnenje kolektiva, se pravi učiteljev, posredovale na 2. seji sveta šole. To mnenje ni bilo upoštevano ne tedaj niti 4. maja na 4. seji sveta, ko je bila opravljena izbira ravnatelja. V odprtem pismu so menili, da bi moral svet šole delati v dobro kolektiva in upoštevati mnenje večine učiteljskega zbora. Kolektiv osnovne šole je z 59 podpisi v tem

ČASTNI METLIŠKI OBČAN — Pretekli teden je prejel iz rok predsednika skupščine občine Metlika listino o častnem občanu članu predsedstva Republike Slovenije, sicer pa belokranjski rojak dr. Dušan Plut. Dejal je, da je tega vesel zaradi več razlogov: ker je listino prejel prav na dan, ko je bila Slovenija sprejeta v OZN, zato, ker so ga imenovali za častnega občana v zahvalo za ekološki prispevek k razvoju metliške občine, in ne kot politika, pa tudi zato, ker je dobil priznanje na domačih tleh, kar je navadno najtežje dobiti. Zato je obljubil, da se bo še toliko bolj potrudil, da bo upravičil zaupanje Metličanov. (Foto: M.B.-J.)

SREDINSKI UDAR

ČRNOMELJ — Ob nedavnem prevzemu republiške oblasti so stari oblastniki novim očitali, da gre za levi udar. Liberalni demokrati, ki so prispevali v novo vlado predsednika in nekaj ministrov, pa v črnomaljski občini ne morejo izvesti ne levega ne desnega udara. Zato pa so se odločili udariti proti Demosu v nogometu. Čeprav so bila tla zelo negotova in spolzka, jim je uspelo zabiti štiri gole, Demosu pa le tri. Menda so bili tokrat liberalni demokrati najbolj uspešni pri sredinskem udaru.

Člani zadruga le pridelovalci

METLIKA — Na dveh zborih zadržnikov, kjer so sedaj člani metliške kmetijske zadruge obravnavali pomembnejše pravice in obveznosti v bodočih združnih pravilih, so obravnavali predvsem vprašanje članstva delavcev v zadrugi. Sporazum med kmeti in delavci ni bil dosežen, zato so se odločili, da je pogoj za članstvo v zadrugi podpis pogodbe o dolgoročnem proizvodnem sodelovanju. Najmanjši obseg sodelovanja pa bi moral biti 2.000 DEM v tolaški protivrednosti na leto v troletnem povprečju. Članstvo le na osnovi delovnega razmerja v zadrugi torej ne bo mogoče, pač pa bodo člani zadruga lahko delavci, ki so hkrati tudi kmetje. Tudi glede članskih deležev je bilo več predlogov, odločili pa so se za enkratni znesek 500 DEM v tolaški protivrednosti. Pol te vsote bodo morali člani plačati v petnajstih dneh po podpisu pristopne izjave.

Spet ena vroča črnomaljska tema

Tokrat je na paleti bencinski servis, ki naj bi ga zgradili v Kočevju — Pritožba krajanov, ki jo na oddelku za družbeni razvoj spodbijajo

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini se v valovih pojavljajo vroče teme, ki razburjajo krajanje. Nekaj časa buri duhove odlagališče odpadkov pa avtobusna postaja, mestna obvoznica, čistilna naprava, sedaj pa je aktualna bencinska črpalka, ki naj bi jo zgradili v Kočevju pri Črnomlju. Tako je nedavno prispela na izvršni svet pritožba sosedov bodočega bencinskega servisa, ki se z lokacijo ne strinjajo.

Za pritožbo so imeli celo rešto razlogov. Navajajo, da je urbanistična politika v občini zgrešena. Za lokacijo takšnega objekta bi po njihovem morali izdelati strokovne podlage, variantne rešitve in študije. Ta lokacija ni pretehtana, ni bila izdelana prometna študija, lokacija pa bi po njihovem morali sprejeti na podlagi prostorskega izvedbenega akta, ne pa z lokacijsko dokumenta-

cijo. Le tako bi se krajanje lahko podrobneje seznanili s posegom v prostor. Ogorčeni krajanje navajajo tudi, da se bodo zaradi povečanega prometa na Viniški cesti razmere na cesti še poslabšale. Poleg tega bo črpalka oddaljena od najbližjih hiš le 20 do 30 metrov, po njihovem pa bi sodila izven naselja, na primer v industrijsko-komunalno cono. Bojijo se tudi motečega hrupa, smrada in požarne nevarnosti. Opozarjajo pa, da so bili z mikrolokacijo bencinskega servisa seznanjeni šele ob zakoličbi me-

ja, saj so bili na javno razpravo vabljeni le lastniki zemljišč, ne pa tudi sosedji.

Seveda so na oddelku za družbeni razvoj pritožbo krajanov takoj proučili in ugotovili, da je le delno utemeljena. Zatrjujejo, da so bile v skladu z zakonom bistvene strokovne osnove za spremembo in dopolnitev prostorskih sestavin plana javno razgrnjene in obravnavane. Z lokacijo pa se niso strinjali predvsem lastniki zemlje, in sicer

• Hkrati na oddelku za družbeni razvoj navajajo, da so potrebe po novem bencinskem servisu v Črnomlju že dolga leta ter da sedaj ne gre izpustiti iz rok priložnosti, ki jo je ponudil Petrol, kajti vprašanje je, kdaj bi Črnomaljšice lahko znova prišli na vrsto, če bi tokrat rekli »ne«. Na občini sicer priznavajo, da razumejo krajanje, vendar je bil po drugi strani vse postopek speljan v skladu z zakonodajo in je sedaj že tako daleč, da si sploh ne morejo predstavljati, kako bi bilo, če bi ga morali prekiniti. Vprašanje je sicer, če bodo krajanje z odgovorom in pojasnilom zadovoljni, očitno pa je tudi, da odgovorni na občini ne bodo odnehal, saj se je tudi izvršni svet strinjal, da ne začnejo iskati nove lokacije za bencinski servis, kakor so predlagali občani.

zaradi neprimernih odškodnin za zemljišča. Na oddelku za družbeni razvoj zatrjujejo, da se zaradi bencinskega servisa razmere v prometu ne bodo bistveno poslabšale, prav tako pa ne bodo kvaliteta bivanja sosedov. Če bi prestavili servis na novo lokacijo, bi bile morda razmere še slabše. Priznavajo pa, da je zemljišče že odkupljeno.

M. BEZEK-JAKŠE

DELAVCI NE BODO ČLANI ZADRUGE

ČRNOMELJ — Delavci, zaposleni v tukajšnji kmetijski zadrugi, so imeli pred nekaj dnevi sestanek, na katerem so pojasnili očitke, da je v organih zadruge dve tretjini delavcev in le tretjina kmetov. Takšno sestavo opravičujejo s tem, da več kot 80 odst. prometa v zadrugi ustvarijo z dejavnostmi, ki jih opravljajo delavci bodisi v trgovinah, delavnicah ali lastni proizvodnji, le nekoliko več kot 16 odst. pa s kooperacijsko proizvodnjo kmetov. Kljub takšni sestavi pa so sklepi v organih zadruge sprejeti le, če zanje glasuje večina delavcev in večina kmetov. Na omenjenem sestanku so delavci zadruge sicer s težkim srcem pristali, da gredo na referendum zadržna pravila, po katerih delavci ne bodo mogli postati člani zadruge. Referendum bo 6. junija, in če bodo kmetje-člani zadruge pravila sprejeli, bo okrog 20. junija volilni občni zbor, kjer bodo izvolili člane organov v novi KZ. Sicer pa so zaposleni v črnomaljski KZ tudi odločno zahtevali uresničevanje določil po kolektivni pogodbi.

KAKŠNI SO UČINKI MELIORACIJ?

ČRNOMELJ — Tukajšnji izvršni svet je na svoji zadnji seji obravnaval tudi poročilo o agromeliioracijah, ki so jih v zadnjih petih letih opravili v črnomaljski občini. V deset agromeliioracij v vaseh Lokve-Petrova vas, Semič, Črešnjavec, Maline, Štreklevec, Tribuče in Nerajec je bilo zajetih 2.142 ha zemljišč. Sedaj zaključujejo agromeliioracijska dela na območju Dobljice-Jerjeva vas, ki zajemajo 347 ha. Niso pa še rešene vse pritožbe glede komasacije na področju Podturnšče, kjer je bilo hidromeliioriranih tudi 427 ha kmetijskih površin. Čeprav so avtorji poročila opozorili na težave, ki so jih v petih letih imeli pri melioracijah, so člani izvršnega sveta menili, da je poročilo vse prej kot popolno. Predvsem jih je motilo, da so navedene le agromeliiorirane površine, ne pa tudi, kakšni so učinki posegov. Zanimali so jih tudi revalorizirani zneski.

NOVI PROSTORI TILIE — Direktor novomeške zavarovalnice Tilie, Janez Novak, je pretekli četrtek ob prisotnosti številnih predstavnikov trebanjskih oblasti in podjetij (na posnetku) v nekdanji šoli, zgradbi, ki jo je na Baragovem trgu 1 v Trebnju temeljito in lično obnovila Stanovanjska zadruga Senrtupert, odprl nove prostore predstavništva Tilie. Ti so bili še kako potrebni, saj so se doslej delavci Tilie srečevali v svojimi vse številnejšimi strankami tudi v utesnjeni pisarni pri policiji. Trebanjsko predstavništvo ima svojo podaljšano roko prek agencije Krik tudi v grosupeljski občini, delno pa pokriva Ljubljano, Kočevje in Ribnico. (Foto: P. Perc)

ZA KAJ NAM ZMANJKUJE ČASA?

Po vsaki kulturni prireditvi, kjer pa je vedno manj obiskovalcev, odidemo vsakebi. Morda bi lahko malce poklepetali, se morda ob tem spomnili še ostalih pevskih revij, koncertov pevskih zborov, godbe na pihala in tako mimgrede vzdihovali za dobrimi in starimi časi, ko smo komaj dočakali kulturno prireditev. Vzeli smo si več časa zase, ker smo čutili, da moramo ven, med ljudi, med znanca, na klepet, na kozarec vina. Čedalje manj je tistih, ki bi se radi od srca, z veseljem kaj naredili in prispevali, da bi bilo naše življenje bogatše, popolnejše, prijetnejše. Izgovarjamo se na čas, na tistega, ki nam ga zmanjkuje v vsakodnevnem življenju. Pripravljene smo poiskati nešteto izgovorov, nekoga, ki bi mu naprtli skrb za kulturo. Vendar naj bodo takšni ali drugačni časi, vedno je bila prisotna človekova ustvarjalnost, želja po izpovedovanju v pesmi, sliki ali plesu. In prav je tako, prav je, da tako tudi ostane. Naj nas ne moti politika, ostanimo zvesti sebi in našemu poslanstvu, sirjenju kulturnih dobrin.

REZKA MAJER

• Naša zgodovinska dolžnost je, da na prihodnjih volitvah zmagamo in da preoblikujemo to od marksizma okuženo Slovenijo. (Marinček, SKD)

Slabi primeri izzvali nezaupanje

Nekdanji obrat Vezenin pod novim lastnikom solidno posluje

KOČEVJE — Lastnika podjetja Silk, d.o.o., brata Matjaž in Jure Fužir iz Ljubljane, sta bila prva privatna podjetnika, ki sta se lotila sanacije nekega družbenega podjetja in pri tem tudi uspela. Težave, ki sta jih imela, ker so takšni kot Grubelič in njemu podobni ustvarili nezaupanje, sta prebrodila, tako da danes njun obrat v Kočevju posluje povsem solidno, čeprav se še vedno ne moreta pohvaliti s popolnim zaupanjem vseh 55 delavcev nekdanjega obrata Vezenin.

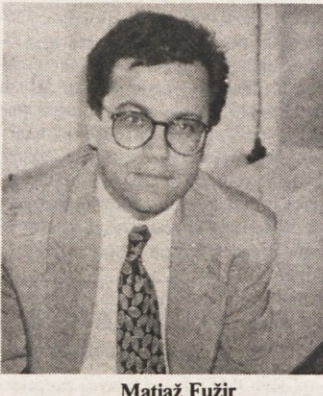
Silk je že decembra izlicital in januarja kupil poslovno stavbo nekdanjega obrata Vezenin za 400.000 mark. Matjaž Fužir odločitev za takšen korak pojasnjuje takole: »Vsaka manjša firma si želi, da bi imela lastno proizvodnjo, za kar pa pogosto primanjkuje tako znanje kot kapital. Ko nam je občina Kočevje ponudila, da prevzamemo kočevski obrat Vezenin, smo to takoj sprejeli. Vendar pa brez njihove pomoči, pomoči republiškega ministrstva za delo in znanja našega odvetnika Stojana Zdoška ne bi uspeli.« Na nezaupanje so namreč naleteli povsod, tudi pri Vezeninih upnic Gorenjski banki Kranj, ki se ni strinjala s takšno sanacijo firme.

Vezenininih strojev v kočevskem

obratu Silk ni odkupil. Ker se izteka tri-oziroma šestmesečni najemni rok zanje, nameravajo v naslednjih dveh mesecih nabaviti 35 strojev, s katerimi bodo opremili šivalnico, krojilnico in likalnico. S carinskimi dajatvami bo celotna strojna oprema stala 250 tisoč mark. Stroje bodo dobili na lizing od nemške firme Brader, izplačati pa jih bodo morali v treh letih. To jim seveda ne bo uspelo storiti zgolj z denarjem, ustvarjenim v kočevskem obratu, zato bo moral Silk kot podjetje, ki se ukvarja z izvozom in uvozom tekstilnih izdelkov in zastopanjem tujih firm, nekaj denarja primakniti tudi iz ostalih svojih dejavnosti.

Trenutno imajo v kočevskem obratu za okoli 70 tisoč mark celotnega prihodka mesečno. Usmerjeni so izključno v izvoz in v predelovalne posle, ki jih zaenkrat opravljajo za nemški firmi Fürstenberg in Fashion products. Naročil imajo dovolj, računajo pa, da se bo proizvodnja povečala, brž ko bodo imeli na voljo nove stroje. Zato se sedaj tudi

dogovarjajo kar s tremi nemškimi firmami, da bi že junija pričeli s trimesečnim poskusnim delom. Tako bi že oktobra lahko imeli tri do štiri tuje partnerje, s katerimi bi imeli sklenjene dolgoročne pogodbe.

Matjaž Fužir

O povečanju števila zaposlenih. Trenutno še ne razmišljajo. Delo imajo vse delavke nekdanjega obrata Vezenin, ki so še koncem preteklega leta prejemale le zajamčene plače, pa še teh ne redno. Danes prejemajo plače, ki so v povprečju med plačami v tekstilni industriji.

M. LESKOVŠEK — SVETE

RAZSTAVA PASEMSKIH MAČK

KOČEVJE — Ljubljansko felionološko društvo je pripravilo v kočevskem Likovnem salonu prvo razstavo pasemskih mačk. Interes občanov je bil velik in vse kaže, da bo kmalo takšno društvo nastalo tudi na Kočevskem.

DRAŽJI VRTEC

RIBNICA — Nova ekonomska cena, ki so jo potrdili na zadnjem zasedanju ribniškega izvršnega sveta, znaša za vrtec 6.985 in za jasli 9.718 tolarjev hkrati z ekonomsko ceno pa se je povečal tudi prispevek za tiste starše, ki plačujejo polno oskrbo. Ta sedaj znaša za vrtec 3.842 tolarjev oziroma 55-odst. ekonomske cene in za jasli 5.053 tolarjev ali 52-odst. ekonomske cene.

350 LJUDI DAROVALO KRI

KOČEVJE — Minuli četrtek se je zaključila dvodnevna kvrdajalska akcija v Kočevju. Na akcijo se je odzvalo skupno 350 ljudi. Prvi dan je bila udeležba dokaj skromna, zato so aktivisti občinskega Rdečega križa naknadno klicali posamezne kvrdajalce. V celoti so bili z akcijo zadovoljni, opažajo pa, da je tudi v kočevski občini vse manj kvrdajalcev. Kljub temu so po številu kvrdajalcev še vedno na republiškem povprečju. Nekaj kvrdajalcev so morali tudi zavrniti.

OB TEDNU GOZDOV

KOČEVJE — V tem tednu so delavci Gozdnega gospodarstva Kočevje v sodelovanju s kočevsko osnovno šolo pripravili učno uro v gozdu, in sicer za vse učence tretjih in četrtih razredov. Učence so peljali v naravo in jih tam seznanili s splošnimi funkcijami gozda. V okviru aktivnosti, ki jih izvajajo v tednu gozdov, bo danes ob 19. uri v dvorani kočevske srednje šole prikaz diaprozitivov Janeza Konečnika na temo »Gozd in okolje«. Sicer pa delavci Gozdnega gospodarstva Kočevje aktivno sodelujejo z osnovnošolskimi učenci skozi vse leto. Tako so v letošnjem šolskem letu že organizirali naravoslovne dneve na OŠ Podpreska, v Stari Cerkvi, Loškem Potoku in Dobre Polju, aprila je bil organiziran ogled učne poti v Ribnici, nekatere naravoslovne dneve in druge oblike sodelovanja z učenci pa nameravajo še izpeljati.

Napoved umika iz politike

Spomenka Hribar je na večeru, na katerem je sodeloval tudi I. Bavčar, napovedala svoj umik

KOČEVJE — Člani Demokratske stranke Kočevje so minuli petek zvečer priredili v zgornjih prostorih Name v

DEMOKRATSKI VEČER - Spomenka Hribar, Igor Bavčar in predsednik demokratske stranke Kočevje Franc Bartolme. (Foto: M. L.-S.)

Kočevju demokratski večer s predsednikom Demokratske stranke in notranjim ministrom Igorjem Bavčarjem in voditeljico poslanskega kluba njihove stranke Spomenko Hribar. V prvem delu večera sta gosta spregovorila o aktualnih političnih dogodkih.

Gosta sta najprej čestitala vsem za sprejem naše države v OZN, pri čemer je Igor Bavčar poudaril, da je ta dogodek, do katerega je prišlo le nekaj dni po zamenjavi vlade, »dokaz, da si svet ne dela skrbi zaradi tega, ali gremo v levo, zaradi česar je bil pri nas zagnan tolikšen vik in krik.« V nadaljevanju je orisal dogajanja, znotraj Demosa, ki so privedla do ustanovitve njihove stranke in razpada Demosa. To je pripomoglo k nastanku posebne strankarske konstituiranosti, ki se deli na tri pole, kar po njegovem mnenju ni slabo, saj je obstoj več strank in tudi razdelitev razmerja med pozicijo in opozicijo veliko bolj naravna situacija kot denimo tista, ki jo imajo na Hrvaškem.

V času, ko so iz velikih strank, ki so nastale kot protiutež staremu režimu, nastale nove, so prehodi iz ene stranke v drugo normalni. Pred volitvami se lahko pričakuje, da se bodo stranke združevale, ob čemer je Bavčar še poudaril,

da se je potrebno zavedati, da se vsi ljudje ne bodo strankarsko organizirali in da tudi na volitve ne bodo šli več vsi.

Spomenka Hribar se je najprej vprašala, zakaj damo Slovenci tako malo nase, ko vendar na področju kulture, duhovnih in nekaterih drugih ved prav nič ne zaostajamo za drugimi. Očitki, da je Demokratska stranka kriva za razpad Demosa, so zanjo boleči in krivični. Ravno takšen pa je tudi odnos družbe do tako imenovanega malega človeka. Do zamenjave vlade je po njenem mnenju prišlo zato, ker ta ni več ustrezala novim časom. Ob poskusu, da bi pojasnila svoje pisanje pod naslovom

• Udeleženci demokratskega večera so gostoma zastavili vrsto vprašanj, tudi povsem konkretnih, ki se tičejo življenja v Kočevski občini. Bogomir Štefanič je denimo vprašal, kaj je z zaseženo dokumentacijo iz Kočevske Reke, ali bo mogoče kdaj najti arhivsko gradivo in ali bodo s tem seznanili javnost. Bolj sebi kot gostoma pa je zastavil tudi vprašanje, ali je bila resnično potrebnejša posodobitev ceste Kočevska Reka — Jelendol kot ureditev poti, ki vodijo v Poljansko dolino in Osilnico.

»Ustavite desnico,« in ob izraženem nezadovoljstvu g. Dežmana in podpredsednika SKD Kočevje Bogomira Štefaniča nad takšnim pisanjem, pa je Hribarjeva povedala, da se namerava iz neposredne politike popolnoma umakniti, zato da se bo lahko posvetila pisanju tako, kot sama hoče.

M. LESKOVŠEK — SVETE

Milijon stolov na Norveško

Firma Stokke bo vlagala v kočevski LIK

KOČEVJE — Minuli četrtek so delavci podjetja LIK Kočevje skupaj s svojimi kooperanti in poslovnimi partnerji z Norveškega svečanostno obeležili izdelavo milijontega stola, ki je na evropskem pa tudi japonskem tržišču znan pod imenom TRIP — TRAP. Ob tej priložnosti je kočevski župan dr. Mihael Petrovič LIK-ovemu partnerju z Norveškega povedal za dolgoletno uspešno sodelovanje z LIK-om priznanje mesta Kočevje.

LIK Kočevje posluje z norveškim partnerjem že od leta 1974. Prvo leto je zanj izdelal 13 tisoč stolov, za letos pa imajo pogodbo za izdelavo 140 tisoč stolov, kar predstavlja kar 30-odst. vsega LIK-ovega izvoza. V 18 letih medsebojnega sodelovanja so v LIK-u naredili 460 km dolgo vrsto teh stolov, ki sodijo med izdelke visokega cenovnega razreda. Kljub temu da je ta izdelek na tržišču že celih 18 let, je po njem še vedno veliko povpraševanje oziroma povpraševanje celo raste, kar je prava izjema v pohištveni industriji.

Zaradi neugodnega tečaja tolarja in izrednega porasta cen vhodnih materialov se jim ta izdelek trenutno

• Svečanosti so prisostvovali tudi lastniki norveške firme Kare Stokke z ženo in s sodelavci; Mir-

jan Kuhelj, generalni konzul Norveške v Sloveniji; Bernarda Salce, predstavnica ministrstva za zunanje zadeve Slovenije, predstavniki še nekaterih drugih republiških organov. Svečanost se je začela z intoniranjem himen obeh držav. Nato je najprej o 18-letnem sodelovanju s firmo Stokke govoril generalni direktor LIK Kočevje Janez Zalar, ki je najprej seznanil prisotne, da je bil milijonti stol za norveškega kupca izdelan že marca lani, svečanost je bila načrtovana za september lani, a so jo zaradi vojne in drugih zapletljivih v zvezi z njo priložili na letos.

no dohodkovno ne izplača najbolj. Vendar pa bodo v LIK-u vztrajali pri tem programu, ki daje kar 581 delavcem v neposredni proizvodnji in vrsti kooperantov, ker je norveški partner izredno soliden in ker so pogodbe dolgoročne.

M. L.-S.

Poskus rušenja vlade ni uspel

S seje občinske skupščine Kočevje

KOČEVJE — V ponedeljek je bilo v dvorani kočevske srednje šole skupno zasedanje vseh treh zborov kočevske občinske skupščine. Presenetljivo in razveseljivo je bilo, da je bila skupščina po dolgem času spet enkrat sklepčna, manj presenetljivo pa je bil poskus »rušenja« občinske vlade.

Potem ko so poslanci z manjšimi pripombami na časovne omejitve razprav po dolgem času končno sprejeli poslovnik o delu skupščine občine Kočevje in tudi zaključni račun občine Kočevje za preteklo leto, pa poročila o delu izvršnega sveta in upravnih organov v letu 1991, niso sprejeli. Ena glavnih pripomb je bila, tako kot že pri obravnavi zaključnega računa občine, da na veliki večini poročil ni bilo podpisov odgovornih oseb.

Po odmoru, ki je sledil dvehurni razpravi o prvih treh oziroma štirih točkah (poročilo o delu občinskega javnega pravobranilca Benjamina Turka so po dogovoru obravnavali kot prvo točko) dnevnega reda, je poslanec liberalne stranke Vinko Pintar, ki je že pri obravnavi poročil o delu izvršnega sveta in upravnih organov vladi predlagal, naj odstopi, v imenu dveh poslanskih klubov predlagal odmor, da bi se lahko sestali poslanski klubi. Odločali naj bi se o izreku nezaupnice celotni občinski vladi.

Poslanci predloga niso sprejeli, v nadaljevanju dela skupščine pa se je nezaupanje nekaterih poslancev v delo občinskega izvršnega sveta ponovno močno izrazilo pri obravnavi poslovnika o dodeljevanju službenih stanovanj. Poslanci so menili, da je vlada popolnoma ignorirala skoraj prav vse sklepe občinske skupščine, ki so se nanašali na že pred meseci obravnavani pravilnik o dodeljevanju občinskih kadrovskih stanovanj. Poslanci so pravilnik, ki se od predhodnega po njihovem mnenju pravzaprav sploh ni razlikoval, ponovno zavrnili. Sklenili so, da bodo ustanovili posebno skupščinsko komisijo, ki bo pripravila drugačen predlog oziroma pravilnik.

M. LESKOVŠEK-SVETE

UROŠ STEGENŠEK 5. NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

HRASTNIK — Učenec 8. razreda boštanske osnovne šole Uroš Stegenšek je v soboto, 16. maja, v Hrastniku uspešno zastopal barve sevniške občine na 1. državnem prvenstvu Slovenije Kaj več o prometu. Uroš, ki je doma iz Dolenjega Boštanja, je zasedel odlično 5. mesto.

VIŠJE CENE ZA TRAKTORISTE

SEVNICA — Kandidati z območja sevniške občine, ki se bodo prijavili za izpit za voznike traktorjev, bodo poslej za teoretični del plačali 490, za praktični pa 300 tolarjev. Kandidati, ki bodo opravljali izpit iz vožnje traktorja tretjič ali četrtič pa bodo morali plačati dvojno ceno. Za vsak preizkus znanja predpisov o varnosti cestnega prometa za voznike delovnih strojev, motokultivatorjev in koles z motorjem pa je nova cena 300 tolarjev.

Na Bučki se premika na boljše

V zadnjem poldrugu letu najbolj izdatna pomoč sevniške občine doslej — Za ceste so veliko naredili sami, za mrliško vežico pa bolj redki

BUČKA — Tudi na Bučki, v krajevni skupnosti le z nekaj več kot 600 prebivalci in okrog 180 zaposlenimi razvojni utrip le ni povsem zamrl. »Ljudje so veliko naredili sami, zlasti v zadnjem času za posodobitev cest, toda tolikšne podpore, kot smo je bili deležni v zadnjem poldrugu letu od sevniške občine, še ni bilo,« zatrjuje predsednik sveta krajevne skupnosti Franc Liberšar in tajnik, tudi šef krajevnega urada na Bučki, Franc Ilaš.

V bučenski krajevni skupnosti so do srede aprila dobili na lokalni cesti od regionalke proti Dulam in Colniščku, na odseku Štrit — Dule in od regionalke do Zaboršta, skupaj kar okrog 6 km asfalta. Za 1,9 km lokalne ceste je 15 gospodinjstev prispevalo po 2000 do 2200 mark, sami so pripravili zemeljska dela ter uredili propuste in bankine. Krajevni samopriskavek ob zelo majhnem deležu aktivnega prebivalstva je bil bolj simbolično dejanje pripravljenosti, brez že omenjenega prispevka iz žepov in občinskega proračuna pa bi ostal program samopriskaveka bolj mrtva črka na papirju želja. »Lani smo zbrali s krajevnim samopriskavkom 320.000 tolarjev, kar bi zadoš-

čalo kvečjemu za 280 m² asfalta,« ponazoril Liberšar.

Pred tremi leti so asfaltirali odcep od regionalke Jerman Vrh — Sleme, pred štirimi leti v Dolenjih Raduljah, tako da so že posodobili večino odsekov. V načrtu ostajata še posodobitev

2000 metrov ceste Dolenje Radulje — Sela — Križe in 1.000-metrski odsek ceste Bučka — Laze — Močvirje. Letos bi radi ta dva odseka vsaj razširili in posuli gramoz, to pa ne bo preprosto, ker so večino gramoz, ki so ga za posodobitev že omenjene lokalne ceste pripravljali skupaj z ostalim materialom, že porabili. Pri tem na kakšno pomoč novomeških ce-

• Še letos bodo na Bučki odpri novo mrliško vežico. Nanjo so lani položili še zadnje strešnike ravno med letalskimi grožnjami mladi slovenski državi. Če so se že tedaj krajinj morebiti bali za svojo kožo, bi pričakovali, da se bodo v večjem številu odzvali vsaj ob urejanju okolice vežice. Nekaj časa za takšno pomoč in sodelovanje je še na voljo.

starjev, ki se bodo pojavili kvečjemu spet ob zaključnih delih, verjetno ne morejo računati.

P. PERC

Franc Liberšar Anton Ilaš

RALLY GASILSKO TEKMOVANJE — Kar 26 pionirskih in mladinskih ekip iz sevniške občine se je pomerilo v različnih, pretežno gasilskih spretnostih in znanjih na Blanci, Pokleku, Trnovcu in v Zabukovju. Med najšteviličnejšimi, devetimi mladinskimi ekipami, je zmagala Blanca (na posnetku), med osmimi pionirskimi pa Bučka. (Foto: P. Perc)

Ribniški zobotrebci

BOLEZEN ČEBELARJEV — V nekaterih čebelnjakih v Ribnici se je pojavila izredno močna invazija nosemarosti. To je kužna bolezen, pri kateri masovno umirajo odrasle čebele. Ker je kot pogojna bolezen prisotna v vsakem čebelnjaku in izbruhne v določenih za čebele neugodnih okoliščinah, zanjo pravijo, da je bolezen čebelarjev, in ne čebel. Vendar pa veterinarski inšpektor Bogomir Štefanič pravi, da vzrok za pojav nosemarosti ni vedno in izključno v »zanemarjenosti čebelnjakov«, zato tudi ne kaže vedno s prstom kazati na tiste lastnike čebelnjakov, v katerih se je pojavila nosemarost.

CARINARNICA — Že v prvih dneh junija bo v nekdanjih prostorih Inlesovega salona pohištva v Ribnici pričela delati carinska izpostava. Čeprav bi se lahko dela na izpraznitvi prostorov in njihovi ureditvi za potrebe delavcev carinske službe nekoliko zavlekla, pa je več kot pribito, da carinarnica v Ribnici bo. Še vedno pa ostaja odprto vprašanje, kdo se bo pojavil kot špediter. Skoraj ne gre dvomiti, da bo to Intervetropa, ki je tudi sodelovala pri pripravi študije o možnostih odpiranja carinske izpostave na območju občin Kočevje in Ribnica.

Sevniški paberki

INTERESI — V preteklosti je bilo dostikrat slišati, da bi Bučka po svoji zemljepisni legi in gospodarski odvisnosti prej sodila v novomeško kot pa v sevniško občino. Za večjo tudi politično in upravno odvisnost so menda navjajali zlasti tisti, ki imajo službo v bližnjem Škocjanu. V (ne)upravičeni bojznosti, da ne bi izgubili delovnih mest, se ti še zdaj bolj ogrevajo za priključitev krajevne skupnosti Bučka k novi občini Škocjan. Tako so se zdaj vaščani Bučke razdelili na dva močno nasprotujoča si tabora. Bodo zmagali tisti, ki so za občino Škocjan, ali oni, ki so proti temu, da bi Škocjan zapravljali njihov denar za kakšno drago občinsko palačo in so zadovoljni s posluhom sevniških oblastnikov za tegobe Bučke?

RED — V sevniškem zbirnem centru je bilo v ponedeljek 315 razseljenih oseb, beguncev, ki so pribegli pred strahotami vojne iz Bosne. Število beguncev v centru se ves čas suče okoli številke 300. Begunci so zvečine zelo hvaležni Sevničanom, ker so jim dali streho v dokaj udobnem samskem domu Savskih elektrarn, v katerem je v eni sobi največ 7 beguncev, in ker jim prinašajo oblačila, hrano, igrače... Pri tolikšni množici pa je potreben tudi ustrezen red v centru. Dve begunki se s tem nista mogli sprizniti, zato so ju s petimi otroki vred odpremili v zbirni center v Ribnici.

MOJCA — Napovedovalko Mojca Blažej-Cirej, ki je bolj z levo roko povezovala spored sobotnega koncerta v Lutrovski kleti, je minister dr. Janko Prunk povzdignil v slavno televizijsko zvezdo. Minister jo je verjetno s tem komplimentom in svojim uglašenim nenapisanim nagovorom zmedel, saj je Mojca napovedala, da bodo zdomci zapeli tiste pesmi, ki naj bi jih Boštanski fantje. Publika je s koncertnimi listi v rokah lahko videla po čem je slava.

TEŽAVE Z IMENI — Krško obrtno združenje misli, da bi bilo dobro preimenovali Ulico mladinskih delovnih brigad v Leskovcu. Po novem naj bi se ji reklo Obrtniška ulica. Na videz skoraj ni nikakršne razlike med sedanjim in priporočenim novim imenom, kajti MDB in obrtniki so simboli garaštva in požrtvovalnosti. Ker gre za garanje v različnih obdobjih, so zdaj na vrsti obrtniki, da se kaj imenuje po njih. Podobnost je tudi v »horukarstvu«. MDB so po horuk-metodi kopale in zidale, ljudje v Krškem in Leskovcu se tako lotevajo imen. Če bi zdaj šlo vse bolj zlagoma, bi kateri odkril, da se »Obrtniška« ulica teško izgovori, posebej v belem svetu, kjer ne poznajo takega »š« kot mi. Nemško govoreči podjetniki, na primer, ne obvladajo te naše črke in v najbolj prijateljskih pismih tolčejo tako, da je za zanje prav. Morda pa je pravpripis ob obravnavani temi samo neopazna malenkost.

STRELJANJE — Po nekaterih informacijah je bilo v tork popoldne streljanje članov krškega izvršnega sveta. Ne ve se, ali gre za streljanje vseh članov izvršnega sveta ali samo nekaterih. O izidu streljanja še ni poročil, vendar bo javnost o njem pravočasno obveščena, če bo šlo za kaj neobičajnega.

SMETI — V kratkem naj bi v Krškem imeli odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki. O njem je krška skupščina že razpravljala, a se je celotna zadeva zavlekla in je malo manj kot pristala na smetišču premalo dobrih uradnih predpisov. Skorajšnjega sprejetja odloka bodo predvidoma zelo veseli tudi v Brestanici in ga bodo verjetno vzeli kot kašpot, ki pove, kam dati smeti. Zdaj jih krajanstvo med drugim koplje ob vpadnici pri železniški postaji, pri čemer je vestno, da bi bila dva tovornjaka premalo.

Novo v Brežicah

KAM? — V Dobovi že odštevajo dneve, ki še manjkajo, da bo polno občinsko komunalno smetišče v tem kraju. Našli jih bodo predvidoma okrog 60, če se ne bo zgodilo kako drugače. Gre za to, da je na smetišču že skoraj pošel prostor, namenjen odpadkom. Bolj ko ne je čudno, da na uradno deponijo prispe toliko navlake. Po različnih skritih kotih lepega posavskega konca je toliko dobro založenih neuradnih smetišč, da bi človek mislil, da so vse smeti na črnih odlagaljskih.

SVETLOBA — V Cerkljah ob Krki so vsaj nekatere ceste razsvetljene, to pa zato, ker imajo javno razsvetljavo. Javna razsvetljava namreč deluje, potem ko je bila daljši čas v okvari. Ljudje zdaj mrzlično iščejo vzroke za to, da so strokovnjaki pripravili luči do tega, da gorijo. Menda nekateri že mislijo staviti, da bo v kraj dopotoval kakšen pomembnejši, ki mu je treba vse pokazati v lepši luči.

DOPISOVANJE — V Brežicah se podobno kot na Kitajskem uveljavlja dopisovanje po zidu. Primeren prostor za korespondenco so si zainteresirani izbrali pri pošti. Tam lahko na zidu preberete dokaj sveža sporočila, ki pa jih razumejo samo določeni krogi, pač tisti, ki pišejo grafite. Dogaja se tako: nekdo ponoči nekaj napiše s sprejem, nekdo drug to podnevi prebarva z apnom in podobnimi pripravki. Naslednjo noč spet nastane napis in tako se zgodba ponavlja. Morda ne gre samo za dopisovanje, ampak tudi za zametek javnih del. Kajti zaposleni so različni profili delavcev in to v dveh ali celo treh izmenah.

Krčani najboljši

SEVNICA — Tukajšnja osnovna šola s prilagojenim programom Ane Gale je bila 20. maja dobra gostiteljica in organizatorica področnih športnih iger Dolenjske 92 učencev osnovnih šol s prilagojenim programom. V športnih igrah so ekipno zmagali Krčani, za njimi so se zvrstili Sevnica, Novomeščani, Brežičani, Mirenčani in Črnomaljši. V atletiki so bile med šestimi ekipami najboljši Krčanke, za njimi pa Sevnica in Novomeščanke, pri fantih pa so bili najboljši Sevnica, za njimi pa so se uvrstili Krčani in Novomeščani.

Še nekaj posamičnih uvrstitev v atletiki: Skok v daljino — fantje: 1. Eržen, 2. Žibert (oba Sevnica), 3. Zakmajster (Krško); skok v daljino — dekleta: 1. Kodrič, 2. Kresnik (obe Krško), 3. Motore (Sevnica); Tek na 60 m — dekleta: 1. Kodrič, 2. Mezič (obe Krško), 3. Krejačič (Brežice); tek na 60 m — fantje: 1. Černič (Novo mesto), 2. Motore (Sevnica) in 3. Stanič (Krško); Kros — dekleta: 1. Kozinc (Sevnica), 2. Kranjčič (Novo mesto) in Kerin (Krško); kros — fantje: 1. Kozinc (Sevnica), 2. Milakovič (Krško) in 3. Piškur (Mima); Met žogice — dekleta: 1. Motore (Sevnica), 2. Udovič (Novo mesto), 3. Kresnik (Krško); met žogice — fantje: 1. Smajgl (Brežice), 2. Ržen (Sevnica), 3. Zakmajster (Krško).

P. P.

GOSTITELJI PREMOČNI

LJUBLJANA — Pred dnevi sta se v Ljubljani v okviru slovenske pionirske gimnastične lige pomerili ekipi domačega Partizana Vič in Sportnega razreda iz Brežic. Gostitelji so zmagali s 50:29, prva mesta pa so jim pripadla tudi v posamični konkurenci. Brežičana Malus in Vučanjk sta si razdelila četrto mesto.

B. ŽNIDARŠIČ

IZ NAŠIH OBCIN

**»Pomagaj si«
v teoriji
in praksi**

**Avtoservis Brežice za
zdaj ostaja serviser**

BREŽICE — Politikov in tudi gospodarstvenikov so polna usta »prestrukturiranja« gospodarstva, ko dajejo napotke za skupno slovensko rešitev iz grozečega bankrota. Koliko je stvarnih možnosti, da bi splet podjetij in podjetniških odnosov na naših tleh postavili nanovo? Kaj o prestrukturiranju menijo v brežiškem Avtoservisu, eni izmed številnih firm v Sloveniji, ki so z razpadom Jugoslavije izgubile dosti trga.

»Da bi proizvodnjo na veliko preusmerjali na nova delovna področja, ni prav veliko možnosti. Še podjetja, ki so že leta v določeni branži, danes nimajo dela, kako ga boš dobil, če si v panogi popoln začetnik. Lahko prodrš s kapitalom, tega pa v državi ni. Kot rešitev ponujajo tuji kapital, vendar velja razmisliti o tem velikem interesu tujcev. Ali niso za takim denarjem morda pričakovanja velikih dobičkov, ali pa ekološko umazana proizvodnja, ki bi jo z investicijo radi selili od tam k nam,« se sprašuje Marjan Žibert, po odhodu Miroslava Suše vršilec dolžnosti direktorja v brežiškem Avtoservisu.

Na področju servisiranja tovornih in tudi drugih vozil Avtoservis sploh ni začetnik, vendar se srečuje s težavami. Probleme gre nekoliko pripisati dejstvu, da je firma v preteklosti opravljala 85 odst. popravil za naročnike zunaj Slovenije, največ iz Hrvaške, in da zdaj naročil od tam, razen nekaj s Hrvaške, iz različnih razlogov ni več. Tudi v Sloveniji so pred časom stvari krenile v neugodno smer. Marsikatera podjetja, ki so prej naročala servise v Brežicah, so vozila iz svojih avtoparkov tako ali drugače razdelila med svoje voznike, ki se s popravili znajdejo po svoje. V seštevku neugodnih dejstev med drugim

• Razlog več za vztrajanje med serviserji ima omenjeno podjetje v tem, da si je v preteklosti sodobno opremljeno lakirnico in tudi druge delavnice.

spadajo tudi vse neplačane Avtoservisove terjatve do naročnikov iz nekdanjih jugoslovanskih republik.

Kot pooblaščen servis za nekatere znamke tovornih in osebnih vozil bo podjetje zaenkrat iskalo možnosti za preživetje znotraj panoge, s tem da bo iskalo dodatna naročila v Sloveniji, kar najbrž ne bo lahko, saj dela ni v izobilju. Trenutno ima Avtoservis 81 zaposlenih, od katerih jih je približno 25 na občasnem prisilnem dopustu.

L. M.

**KONCERT ZA POMOČ
BEGUNCEM**

KRŠKO — V soboto ob 19. uri bo dobrodeleni koncert, ki ga organizirata ansambel Felix K. in občinski odbor Rdečega križa iz Krškega. Če bo lepo vreme, bo koncert pri bazenu Videm, če bo slabo, bodo koncert pripravili na Senovem v domu 14. divizije. Na prireditvi bodo nastopili poleg Felixa K. še ansambli Rdeči baron in Continent iz Ljubljane, zagorski Orlek, D Joker Band iz Krškega, Imagine s Senovega in Zadnji dan Pompejev iz Brežic. Izkupiček koncerta namenjajo za pomoč beguncem iz BiH.

• Spolnost je najbolj pomeni in kakovosten dejavnik v boju proti stre-su. (M. Kožuh)

Zdaj so v igri začasne rešitve

Hrvaške pokojnine, ki jih prejema Slovenci, so v tolarjih dosti nižje kot v dinarjih — Obiljubljeno doplačilo — V Sloveniji prek 2.000 »hrvaških« upokojencev

OBREŽJE — »Približno 300 upokojencev iz občine Brežice, ki prejema pokojnino iz Republike Hrvaške, je bilo ob zadnjem izplačilu zelo presenečenih in razočaranih. Ko so jim pokojnine preračunali iz hrvaških dinarjev v slovenske tolarje, so bile v primerjavi z aprilom skoraj za polovico manjše.«

Tako je zapisala brežiška socialdemokratska prenova na vabilo za okroglo mizo v Obrežju, na kateri so pred dnevi obravnavali problem v zvezi z izplačevanjem hrvaških pokojnin slovenskim državljanom v Slovenijo. Dobro obiskan javni pogovor, nekateri telefonski klici v uredništvo časopisa in solze posameznih omenjenih upokojencev kažejo na zelo bolečo točko našega vsakdana.

Način izplačila hrvaških pokojnin

**Večkrat
premajhna
Brestanica**

Kako po bencin in kako (z mašo) k večnemu počitku?

BRESTANICA — Nekaj, kar ta hip velja za več zadev v Brestanici, je prostorska stiska. V krški skupščini je pred časom bil govor o bencinski postaji v Brestanici. Senovski delegat Jože Požun je opozoril, da je potrebno pri obnovi »črpalke« narediti dovolj prostora za promet, da ne bi prihajalo do zastojev na bencinski postaji in na cesti, ob kateri stoji brestaniška točilnica goriva. Po nekaterih poznejših informacijah je ljubljanski Petrol, ki bo predvidoma letos prenovil brestaniško »črpalko«, obljubil, da bo upošteval vse pripombe o nemotenem prometu.

Poleg stiske na sedanjem in kot upajo, ne tudi na novem bencinskem servisu je opaziti podobne razmere tudi na brestaniškem pokopališču. To, kako na zgornji strani prehaja večnemu počitku namenjena površina v gozd, govori hkrati celo o dveh rečeh. Da je pokopališče premajhno in da na njem ni miru, če ga mrtvim lahko kratijo srne in lisice. Pokopališče je na zgornji strani, kjer so grobovi že zakopani v hrib, namreč brez ograje, kar je nekoč ponekod veljalo za neobičajno in neokusno. Kar zadeva prostor, pričakujejo nekakšno izboljšanje. Z nekaterimi posegi bi siicer lahko dobili nekaj dodatnega prostora na sedanjih lokacijah, vendar vsi načrti kažejo na to, da bo kraj pridobil nove pokopališčne površine drugje. To bo na splošno prava poteza, v nekaterih rečeh pa bo morda pomanjkljiva. Tako se bo mogoče pojavilo vprašanje, kje bodo maše za pokojnikom, ko bodo pogrebi že na novem pokopališču.

L. M.

KABLI — V Dolenji Pirošici pri Cerkljah ob Krki so takole zloženi kabli za telefon. Čakajo mojstrov, ki jih bodo položili v tla ali na drogove in s tem svet z desne strani Krke telekomunikacijsko povežali s svetom na levi strani Krke. Če se obiskovalec te »razstave kablov« obrne za sto osemdeset stopinj, bo odkril približno enako veliko zbirko enakih primerkov, ki so jih domačini kupili sredi 80. let tega stoletja prav tako z namenom, da bi po njih kdaj telefonirali. Kabli propadajo na soncu in snegu. V državi, ki takole zavre nekaj ton dragocenih izdelkov, morajo biti zelo bogati, neznansko neumni ali izjemno krivični do navitih nesojenih telefonskih naročnikov. (Foto: L. M.)

KUP SMETI — Ob pokopališču sredi Cerkelj ob Krki se grmadijo odpadki, med katerimi so poleg sveč, cvetja in podobnih pokopaliških zadev tudi zavržene kartonske škatle in drugo. Mogoče bi te smeti pristale v zabojniku in ne na robu kraja večnega počitka in hkrati nedaleč od gostilniških vrat, če bi bil konjevejn na voljo. Vse kaže, da so ga pozabili pripeljati nazaj, če je tu sploh kdaj stal. (Foto: L. M.)

V Libni delajo po nemških normah

Po zaslugi izvozne naravnosti Labodova tovarna zaenkrat ne zmanjšuje proizvodnje in ne števila zaposlenih — Desetletnica dela za Erfo

KRŠKO — »V tovarni računamo, da se bomo letos z dejansko proizvodnjo približali planu za to leto. To pa pomeni, da bi dosegli nekako tak obseg fizične proizvodnje kot lansko leto,« napoveduje Edo Komočar, direktor Laboda, Tovarne Libna Krško.

To pomeni, da tovarna kljub splošni gospodarski krizi ima delo. Rešuje jo izvozna usmeritev, kot ocenjuje Komočar: »Libna izvozi celotno proizvodnjo. Edina sreča, da smo v preteklih letih zasnovali tako tržno filozofijo. V tem obdobju smo si nabrali veliko izkušenj in znanja in naučili smo se izvozu primerne tehnološkega reda in discipline, skratka navzeli smo se vsega tistega, kar danes pri nas predstavlja ideja »Evropa«. Ker izvažamo v Zahodno Evropo, nas tudi ni toliko prizadel razpad jugoslovanskega trga.«

Kot uspešen izvoznik, ki opravlja izključno t.i. lohn posle za nemške partnerje, je Libna sposobna dosegati zahtevano kakovost in rok dobave. Dobro delo praviloma pomeni tudi zanesljiv zaslužek, vendar postajajo cene, ki jih je še pripravljen plačati zahodnoevropski trg krškim tekstilcem, zdaj »nekoliko trša stvar«. Raste namreč ponudba oblačil iz vzhodnoevropskih držav, kar bi v Nemčiji lahko zbilno ceno ženskim bluzam in

izdelkom iz džersija tovarne Libna. Za zdaj so razmere za Libno še nekoliko toliko nesprenjene, kar je dobro za nadaljnje poslovanje. Po Komočarjevih besedah v tovarni ne razmišljajo o odpuščanju delavcev, čeprav bo verjetno prišlo do nekatere

SKUPNO DESETLETJE — Ko so na nedavni slovesnosti v Krškem proslavili desetletno sodelovanje med Labodovo tovarno Libna in nemško Erfo iz Nordhorna, so izročili poslovnemu partnerju tudi kristalno vazo z vgraviranimi šestimi Labodi, simbolom šestih tovarnov novomeškega Laboda. Po slovesnosti je iz Nordhorna prispelo pismo, v katerem se firmi Labod in gospodu Komočarju zahvaljujejo za tople sprejem na slovesnosti »Vaši Guenter Schmidt, Heinrich Lichtenborg in Friedhelm Jaeger, kar nedvomno pričča o ravni doseženega medsebojnega sodelovanja in zaupanja. (Na posnetku: direktor Libne Edo Komočar (na fotografiji desno) izroča kristalno vazo lastniku Erfa Guenterju Schmidtu. (Foto: L. M.)

DOBER PLES

KRŠKO — Plesni studio Krško je dosegel na regijskem tekmovanju v družabnih plesih za osnovnošolce v Novem mestu v končni ekipni razvrstitvi 2. mesto. V kategoriji 3. in 4. razredov so krški plesalci postali prvaki. Par Sebastian Vodlan in Urška Klakolar je bil v skupini 3. in 4. razredov druga, Kristina Žibert in Karolina Očkerl sta bili v isti kategoriji četrti. Med 5. in 6. razredi sta Gregor Peterkovič in Vesna Vučanjk zasleda 7. mesto. Plesni Studio Krško je imel 14 polfinalistov, kar štejejo za lep uspeh.

rih notranjih prerazporeditev. Pri tem je razveseljivo in že kar malce neobičajno, da se bo v krški konfekcijski tovarni najverjetneje našla stalna zaposlitev tudi za sedanje pripravnike in študente.

Labodove delavke - od 350 zaposlenih je v Libni 95 odst. žensk - šivajo enako dobro in hitro kot njihove kolegice v Nemčiji v tovarnah Guenterja Schmidta, lastnika firme Erfo, s katerim Libna poslovno sodeluje že deset let. »Mislim, da v nekaterih primerih naše delavke celo presegajo nemške normative. Upam si trditi, da v tovarni nimamo bistvenih notranjih rezerv v organizacijskem smislu in tudi po delavčevem naporu smo že čisto pod plafonom. Moram poudariti, da imamo v naši tovarni zares pridne roke, in v tolikšni marljivosti zaposlenih vidim veliko garancijo za prihodnost,« pravi Edo Komočar, direktor Libne.

Razmeroma mladi kolektiv, saj je povprečna starost delavcev vsega 31 let, skuša obdržati ob enakem delovnem tempu 40-urni delavnik in išče tudi vse možnosti in oblike, da bi prešel na eno izmenno, ne da bi bilo potrebno odpuščati delavce.

MARTIN LUZAR

**KRVODAJALSKE
AKCIJE**

KRŠKO — V krški občini bo junija nekaj krvodajalskih akcij. Devetega bo odvzem krvi v Leskovcu, dan pozneje v Krškem, 11. junija bo akcija na Senovem, 12. junija pa bodo organizirali odvzem krvi v Kostanjevici. Rdeči križ Slovenije vabi občane na krvodajalske akcije. Darovalci se prijavijo na občinski organizaciji RK in v podjetjih aktivistu Rdečega križa.

**ZASEBNA MENJALNICA
V BREŽICAH**

BREŽICE — V tork so na Cesti prvih borcev 20 odprli zasebno menjalnico — poslovalnico novomeškega Tradetour d.o.o., katere lastnik je Mojca Hotko.

Roke v aplavz, usta v smeh

Z Lojtrce domačih, ki je bila v Krškem

KRŠKO — Je čas koncertov in čas, ko instrumenti utihnejo in pevci molčijo. V Krškem je zdajle čas med dvema koncertoma. V soboto bodo pripravili glasbeno prireditev, nekako posvečeno beguncem, pred časom pa so organizirali v krškem kulturnem domu letošnjo Lojtrco domačih. Tej verjetno lahko velja pozornost še danes, saj jo je takrat prišlo poslušat in gledat gotovo čez šest sto ljudi in velika dvorana je bila povsem zasedena.

Lojtrca je bila ljubiteljem verjetno dogodek za ušesa in oči. Česar niso za prebujanje davnih spominov in nekakšnega skrivnostnega hrepenenja po neznanem in zato vabljivem svetu dovolj uspešno naredili Štirje Kovači, Stajerskih sedem in Verderberjev obkolpski ansambel, so popravili »malček« postarani Beneški fantje z ravno pravšnjim odmerkom v glasbo zajete zasnove Benečije. Potrdil je aplavz, in to približno enako vsakič, ko je utihnila glasba iz glasbenih instrumentov in elektronskih naprav. V dogajanju na odru so našli kaj zase tudi tisti, ki dajo nekaj na to, da imajo in poznajo v sosesčini glasbe-

nike. Na Lojtrci v Krškem je namreč muzical tudi ansambel Tonija Hervola iz brežiškega konca, čeprav je »več po svetu kot doma«, kot je Hervolovo glasbeno udejstvovanje ocenil na Lojtrci Boris Kopitar, skupaj s Srečkom Pavkovičem najboljši napovedovalec na prireditvi. Sicer so poleg navedenih muzikantov nastopili še drugi. Sodeč po aplavzu pretežno vzradoščenega občinstva, sta organizatorja Radio Posavje — Studio Brežice in Kulturni doma Krško z vsemi nastopajočimi ansambli in napovedovalcem publiko močno ustregla in v vseh podrobnostih. Na Lojtrci so namreč dobile svoje mesto tudi slednje. Za intermezzo jih je skozi besedilo nepoznanih in tudi starih dobrih smešnic cel večer sipal nabolji Kopitar.

Ko je že kazalo, da je prireditve konec, je celotno zadevo »zabil« živahni pihalni orkester Videm iz Krškega. Iz takega okolja so se obiskovalci Lojtrce napotili proti izhodu in na poti domov so se nekateri zadržali v avli kulturnega doma, kjer je bila priložnostna veselica.

L. M.

DOMAČINI — Ansambel Tonija Hervola na Lojtrci

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 28. V.

SLOVENIJA 1

9.45 — 12.10 in 14.50 — 1.40 TELE-TEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 PROGRAM ZA OTROKE
PEDENJŽEP
ŠTARE JAPONSKE PRAVLJICE
10.55 ŠOLSKA TV, ponovitev
12.00 POROČILA
15.15 NAPOVEDNIK
15.20 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
EBU DRAME ZA OTROKE:
VOZIČEK ZA VODO
ŽIV ŽAV
18.28 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna oddaja
19.05 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
20.30 BOBENČEK, glasbena oddaja
21.35 TEDNIK
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 POSLOVNA BORZA
23.00 MALI KONCERT
23.05 NAPOVEDNIK
23.10 SOVA
23.10 DRAGI JOHN, amer. naniz., 5/22
23.35 HOBOTNICA, italij. nadalj., 4/12
0.35 ŠINGEN, japonska nadalj., 11/12
1.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.40 Video strani — 15.50 Sova (ponovitev) — 18.00 Regionalni programi - Koper; Slovenska kronika — 19.00 Video lestvica — 19.30 Dnevnik RAI — 20.05 Simpsonovi (amer. naniz., 8/13) — 20.30 Zelena ura — 21.30 Umetniški večer (Cannski filmski festival; Bežno srečanje, amer. ČB film) — 0.20 Video strani

PETEK, 29. V.

SLOVENIJA 1

9.25 — 2.00 TELETEKST
9.40 VIDEO STRANI
9.50 PROGRAM ZA OTROKE
ČIRA ČARA
JELENEČEK
10.50 ZELENA URA, ponovitev
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
13.15 VIDEO STRANI
13.25 NAPOVEDNIK
13.30 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
16.20 GOSPODARSKA ODDAJA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 FORUM
20.30 W. M. Thackeray: SEMENJ NIČEVOSTI, angl. nadalj., 3/8
21.30 EX LIBRIS
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 NAPOVEDNIK
22.50 SOVA:
22.50 PRI HUXTABLOVIH, 44. epizoda amer. naniz.
23.20 HOBOTNICA IV, italij. nadalj., 5/12
0.10 GOREČA SLAMA, nemški film
1.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.30 Video strani — 15.40 Sova (pono-

vitev) — 18.00 Regionalni programi - Maribor; Slovenska kronika — 19.00 Jazz in blues — 19.30 Dnevnik ZDF — 20.00 Koncert orkestra SF (prenos 1. dela) — 20.40 Večerni gost: Andrej Kikelj - Avadhuta Das — 21.35 Dobrodošli — 22.05 Umetniški eksperimentalni program: Studio City — 23.05 Video strani

SOBOTA, 30. V.

SLOVENIJA 1

7.55 — 2.30 TELETEKST
8.10 VIDEO STRANI
8.20 IZBOR
8.20 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 51. lekcija
8.40 RADOVEDNI TAČEK
8.55 LONČEK KUHAJ: OCVRTI ZREZKI IZ LEČE
9.05 KLUB KLOBUK
11.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.00 POROČILA
12.05 TOK, TOK, ponovitev
14.00 VEČERNI GOST, ponovitev
14.55 VIDEO STRANI
15.50 NAPOVEDNIK
16.00 TEDNIK, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 IZZIV ZA ROBINA HOODA, angl. film
18.35 GOLICA, poljudnoznan. oddaja, ponovitev
19.00 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
20.30 KOMU GORI POD NOGAMI?
21.35 S. King: ZLATA LETA, amer. nadalj., 3/8
22.25 TV DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPOVEDNIK
22.55 SOVA:
22.55 MURPHY BROWN, 26. epizoda amer. naniz.
23.20 HOBOTNICA IV, italij. nadalj., 6/12
0.20 DEKLE NI IGRAČKA, amer. film
2.00 NOČNE URE, 11. epizoda amer. varietjskega programa
2.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.10 Sova (ponovitev) — 17.30 Da ne bi bolelo — 17.45 Angleščina v poslovnih stikih — 18.00 Pogled in zadani — 18.30 Videomeh — 19.00 Kremenčkovi — 19.30 Dnevnik RTV Srbija — 20.15 Klasika — 20.30 Vesoljska brodolomca (amer. film) — 22.15 Umetniški eksperimentalni program: Akcent — 23.45 Video strani

NEDELJA, 31. V.

SLOVENIJA 1

9.05 — 13.20 in 13.45 — 0.20 TELE-TEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 PROGRAM ZA OTROKE, ponovitev:
ŽIV ŽAV
EBU DRAME ZA OTROKE:
VOZIČEK NA VODO
10.45 LJUDSKA GLASBILA
11.05 KRONIKA, kanadska poljudnoznan. serija, 6/26, ponovitev
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.10 LJUDJE IN ZEMLJA
12.40 VIDEOMEH, ponovitev 70. oddaja
13.10 VIDEO STRANI
14.00 NOČNA IZMENA, amer. film
15.45 NAPOVEDNIK
15.50 SLOVENIJA - UMETNOSTNI

VODNIK: TUNJICE
16.00 JUNAK MED BARABAMI avstral. nadalj., 4/4
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 DRAGI OČKA, franc. film
18.40 MERNIK
18.55 RISANKA
19.13 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

19.55 ZRCALO TEDNA
20.30 ZDRAVO
21.50 EPP
21.35 OTOKI, novozelandska dok. oddaja, 2/2
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 NAPOVEDNIK
22.55 SOVA:
AMERIŠKE VIDEO SMEŠNICE, 7. epizoda
HOBOTNICA IV, italij. nadalj., 7/12
0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 15.20 Monaco: F-1; 18.20 namizni tenis
10.50 Video strani — 11.00 Mladinski pevski festival Celje — 12.00 Pirat (amer. film) — 14.00 Sova (ponovitev) — 15.15 Napovednik — 15.20 Športna nedelja — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 San Remo 92 — 20.35 Galaktična odiseja (japonska dok. serija, 8/9) — 21.35 Aleksa Šantič (4/8) — 22.35 Športni pregled — 23.05 L. Suhodolčan: Mož, ki je imel želvo (izvirna TV igra) — 0.15 Formula 1 (posnetek) — 0.55 Video strani

PONEDELJEK, 15. VI.

SLOVENIJA 1

8.45 — 12.10 in 15.50 — 1.00 TELE-TEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 PROGRAM ZA OTROKE
10.55 TV MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
16.15 NAPOVEDNIK
16.20 DOBRODOŠLI, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.40 DIVJI SVET ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 7/9
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
20.30 POLITIK NOVEGA KOVA, angl. naniz., 9/14
21.00 ZA RESNIČNI KONEC VOJNE, dok. film
22.40 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 NAPOVEDNIK
23.15 SOVA:
HOBOTNICA IV, italij. nadalj., 8/12
ZVEZDNE STEZE, 22. epizoda amer. naniz.
0.50 VIDEO STRANI

VODOVOD ZA PORODNIŠNICO — Zaradi nezagotovljenega denarja se na gradnja nove novomeške porodnišnice, ORL oddelka in drugega, kar bo v zgradbi, ki raste ob stavbi splošne bolnišnice, sedaj upočasniti ali celo začasno ustaviti. Nazadnje so Pionirjevi delavci gradili vodovodno in kanalizacijsko povezavo nove stavbe z omrežjem. Potreben prekop zelo prometnih Šmihelske ceste in Partizanske ulice (na sliki) v ta namen so opravili prvi majski vikend in popoldanske ure drugega dela preteklega tedna, da bi bilo v Novem mestu zaradi tega čim manj prometnih zagat. (Foto: Z. L.-D.)

SKUPINA FELIX K. — Zadnje čase je na slovenski pop-rock sceni vedno pogosteje slišati ime Felix K. Skupino sestavljajo fantje, doma iz Krškega in okolice: Toni Horzen je solokitarist, Tine Cerjak poje in igra kitaro, Ivo Cerovšek igra bas, Marjan Blatnik bobne, za klavirurami pa je Matej Drobnič. Skupaj igrajo že dve leti. V lanskem juniju so posneli v studiu Bon-Ton v Rogatcu pet skladb, februarja letos pa še pet v novomeškem studiu Luca. Letos bodo sodelovali tudi na Pop delavnici. V načrtu pa imajo tudi kaseto, ki jo bodo izdali takoj, ko bodo zanj zbrali dovolj denarja. V soboto, 30. maja, bodo nastopili v Krškem na dobrodelnem koncertu za pomoč Bosni poleg skupin Rdeči baron, Jocker band in drugih. (Tatjana Gazvoda)

TOREK, 2. VI.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.10 in 14.40 — 0.55 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 PROGRAM ZA OTROKE
9.55 ŠOLSKA TV
11.00 SEDMA STEZA, ponovitev
11.30 DA NE BI BOLELO, ponovitev
11.45 ANGLEŠČINA V POSLOVNIH STIKIH, ponovitev
12.00 POROČILA
14.55 VIDEO STRANI
15.05 NAPOVEDNIK
15.10 DISKRETNi ŠARM BURŽUAZIJE, ponovitev franc.-španskega filma
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
18.40 MOSTOVI
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
20.30 OSMI DAN
21.20 NOVOSTI ZALOŽB
21.35 GRAD NA SONCU, franc. nadalj., 6/6
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 POSLOVNA BORZA
23.00 NAPOVEDNIK
23.10 SOVA:
BREZ ZENSK MENDA NE GRE, angl. naniz., 1/6
HOBOTNICA IV, italij. nadalj., 9/12
GLASBENI UTRINEK
0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 11.30 Roland Garros: tenis
15.30 Video strani — 15.40 Sova (ponovitev) — 17.20 Svet poroča — 18.00 Regionalni programi - Koper; Slovenska kronika — 19.00 V službi rock n rolla — 19.30 Dnevnik SA — 20.05 Simpsonovi (amer. naniz., 10/13) — 20.30 Glasba, show in cirkus — 21.00 Omizje — 23.00 Svet poroča (ponovitev) — 23.40 Video strani

SREDA, 3. VI.

SLOVENIJA 1

8.45 — 12.10 in 15.20 — 0.35 TELE-TEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 PROGRAM ZA OTROKE
9.50 MOŽ, KI JE IMEL ŽELVO, ponovitev TV igre
11.00 GRAD NA SONCU, ponovitev franc. nadalj., 6/6
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
15.45 NAPOVEDNIK
15.50 GALAKTIČNA ODISEJA, ponovitev japonske dok. serije, 8/9
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KLUB KLOBUK
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
20.30 FILM TEDNA
ŠESTI PRST, franc. film
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 KRONIKA, kanadska poljudnoznan. serija, 8/26
23.00 NAPOVEDNIK
23.10 SOVA:
NENADNI USPEHI, amer. naniz., 3/19

Dogodki v sliki in besedi

KRKA PREDSTAVLJA NOVA ZDRAVILA — Koncem minulega tedna je bil v Garni hotelu na Otočcu dvodnevni seminar, ki so se ga udeležili slovenski zdravniki revmatologi in specialisti za pljučne bolezni. Prislunili so predavanjem o delovanju Krkinega zdravila kenalog, ki ga je Krka izdelala v sodelovanju z ameriško tovarno Bristol Myers Squibb. Zdravilo se že nekaj časa uporablja kot uspešno v zdravljenju alergičnih, pljučnih in revmatičnih bolezni. (Foto: J. P.)

ARHEOLOGI NA VRHU GORJANCEV — Prejšnji teden je ekipa Regionalnega zavoda za varstvo kulturnih spomenikov iz Zagreba ter Samoborskega muzeja na Trdinovem vrhu opravljala očistevalna izkopavanja v cerkvi sv. Elije oz. Ilije, ki jo samo pot, po kateri poteka meja med Slovenijo in Hrvaško, loči od cerkve sv. Jodri. Dela pri sv. Eliji potekajo pod vodstvom direktorja zagrebškega Zavoda, arheologa Damjana Lapajeta. Dosedanja izkopavanja govorijo o tem, da je bila cerkva sv. Elije, svetnika groma, pozidana okoli leta 1500, se pravi pred prihodom sedanjih Žumberčanov in da so jo ti kasneje »posvojili«. Ostanke cerkve bodo očistili in zaščitili, če bo denar, pa bi jo kasneje morda celo obnovili. Prav bi bilo, ko bi se takih del lotili tudi Slovenci pri cerkvi sv. Jodri, ki je verjetno starejša od sv. Elije in po kateri se je stoletja imenoval najvišji vrh Gorjancev, dokler ga niso v dvajsetih letih tega stoletja preimenovali in se od takrat imenuje Trdinov vrh. Sv. Jera sodi v šentjernejsko župnijo in slišati je, da se župnik Trpin pripravlja na očistevalna dela. (Tekst in foto: A. Bartelj)

VSE NARED ZA BEGUNCE — Na metliškem kopališču ob Kolpi so konec preteklega tedna taborniki Zveze tabornikov Slovenije postavili 150 šotorov za 300 beguncev. Ko si je v soboto begunski center ogledal podpredsednik slovenske vlade mag. Viktor Zakej (na fotografiji), je bilo taborišče že nared. Ograjeno je bilo s 600 metri ograje, poleg šotorov pa so bili postavljeni tudi vsi ostali nujno potrebni objekti. Manjkale so le postelje. Vendar je bil v ponedeljek center še prazen, medtem ko se je tudi v črnomaljskem begunskem centru število zmanjšalo na 940. Ta center so preteklo nedeljo obiskali predstavniki svetovne humanitarne islamske organizacije iz Saudske Arabije, ki so se izredno zanimali za življenje beguncev in pohvalili skrb Črnomaljcjev zanje. Črnomaljcje je presenetilo, da so gostje ponudili pomoč v otroški hrani, higienskih in šolskih potrebščinah, poslali pa naj bi tudi človeka, ki bi v centru vodil verske obrede ter bil hkrati učitelj in vzgojitelj. V soboto bodo v Črnomelj že šestič pripeljali pomoč za begunce tudi iz Salzburga. (Foto: M.B.-J.)

KOT NEKDAJ NA PAŠI — Na črnomaljski Osnovni šoli Mirana Jarca so se za odprti dan šole, ki so ga imeli preteklo soboto, še posebej potrudili. Pripravili so razstavo projektnih nalog o Črnomlju ter prikazali izredno pestro dejavnost tako pri pouku kot pri interesnih dejavnostih, športu. Veliko pozornost staršev pa je pritegnilo delo v različnih delavnicih, ki so jih imeli kar v učilnicah. V eni od njih so učenci izdelovali rogove iz lubja, piščalke, pastirske palice (na fotografiji), skratka vse, kar so nekaj belokranjski otroci potrebovali na paši in pri igri, predvsem pa, ko so od hiše do hiše vodili Zelenega Jurija. (Foto: M.B.-J.)

NOVOLESOVA ZIBKA — Te dni je Novolesova socialna delavka Alenka Vidmar z lepim darilom — otroško zibko takole razveselila 35-letno Mileno Teršek (na posnetku) z Velikega Širja pri Zidanem mostu. Mileninemu že sedmemu otroku, ki je na poti v skromni domačiji v teh strmih hribih, kjer se predvsem z dimnikarsko plačo Mileninega moža Jožeta, otroškimi dodatki in tudi obdelovanjem koščka bolj skope zemlje preživlja številna družina, bo tako ob rojstvu nekoliko bolj postlano kot njegovim štirim bratcem in dvema sestricama. Milena pravi, da so otroci Jože, Andrej, Matej, Anita, Marjana in Matjaž nezahtevni in zelo pridni. Imena sedmemu otroku (da ne gre morebiti za dvojčke je pokazal ultrazvok) z močem še nista izbrala, želita si le, da bi bil zdrav. (Foto: P. Perc)

Naša mladina na postajah smrti

"...Raja pa ni, nebes ni nobenih, sploh pa ne potem, ko si nekaj časa noter. Potem je prej pekel, kot nebesa, pol rabiš samo še, da živiš. Pol samo še funkcioniraš..." pravi eden od narkomanov v knjižici Postaja Death pisateljice Marinke Fritz - Kunc.

Narkomanija, ki vse bolj grozi najbolj vitalnemu delu človeštva, mladini, je zakorakala tudi na naša tla. Slovenski organi za notranje zadeve so lani zasegli 790 dag heroína, 94 dag kokaina, 700 kosov LSD, 1420 dag hašiša in 300 dag marihuane. Zaradi prevelike doze mamila je lani umrlo 5 narkomanov, letos jih je toliko umrlo že do sredine aprila. Po izračunu naj bi bilo v Sloveniji približno 1000 pravih narkomanov, čeprav kriminalisti menijo, da jih je dejansko še več. Kar dve tretjini naših uživalcev drog je mlajših od 25 let, mamila se selijo celo v osnovnošolske klopi, predvsem v sedme in osme razrede. Vse te številke pa še zdaleč ne povedo vsega, predvsem ne pokažejo pekla v katerem se znajdejo narkoman in njegovi najbližji.

Droge v naših krajih

Govorice se širijo, da je tudi na Dolenjskem vse več mladih, ki segajo po mehkih drogah (trava, marihuana, hašiš) pa tudi po trdih (heroin, kokain, LSD). Janez Šercelj iz novomeškega kriminalističnega oddelka pri UNZ pravi, da je na Dolenjskem več uživalcev mamil kot pred leti, vendar stanje ni tako kritično, kot se govori. "Menim, da se v zadnjem času veliko govori o drogah tudi zato, da se jemanje mamil popularizira," razlaga Šercelj. Dejansko je na novomeškem območju največ mehke droge, predvsem trave. Tudi pri nas se je starostna

struktura uživalcev droge že zelo znižala, travo kadijo tudi nekateri osnovnošolci. Sicer pa na UNZ podatkov o tem, koliko mladih je na mehki drogi nimajo, medtem ko beležijo 4 uživalce trde droge, od tega se trenutno dva zdravita v psihiatričnem dispanzerju, ki ga vodi dr. Cveto Gradišar. "Naši zakoni so jasni, vendar se zavedamo, da bi morali več skrbni posvetiti predvsem preventivi. Pogrešamo organizirano sodelovanje s šolami, zdravstvom. Kot prvo bi morali na ravni republike sprejeti potrebno politiko glede drog," meni Šercelj.

Drogam podleajo tako uspešni kot tudi manj uspešni učenci. Na srednjih in osnovnih šolah so zadnje čase pozorni tudi na te pojave, vendar pregleda nad tem nimajo, čutijo pa, da je droga tudi med njihovimi učenci. Psihologinja Jana Hosta iz novomeške gimnazije pravi, da je problem mamil med gimnazijci močnejše začutila pred dvema letoma, vzporedno z alkoholom in nastankom novih gostijskih lokalov po Novem mestu. Šla je med učence in ugotovila, da se o drogah želijo pogovarjati, da želijo biti s tem podrobneje seznanjeni. Zbrala je skupino dijakov in se z njimi pogovarjala o vsem, kar jih je težilo, pa tudi o drogah. "Ugotovila sem, da se v svet droge mnogi podajo iz radovednosti, ponujeni drogi pa podležejo predvsem tisti, ki so občutljivejši, manj samozavestni." Psihologinja meni, da so se njihovi

dijaki srečali zaenkrat le z mehko drogo in še to višja dva letnika, medtem ko trde droge še ni. Je pa tudi ta že na pohodu.

Na srednji šoli tehnične in zdravstvene usmeritve v Novem mestu menijo, da mora biti šola tudi na tem področju predvsem preventivna. Saj raziskave kažejo, da mladostniku ponudi drogo v 74 odst. prijatelj, in ne neznan razpečevalec. V zadnjem letu domnevajo, da so nekatere vrste drog zašle tudi med njihove učence. Zaenkrat so imeli okrogle mize in posvete o drogi za učitelje. Na šoli konkretnega primera še niso odkrili, učenci pa pravijo, da predvsem mehke droge ni težko dobiti, se pa pogosto srečujejo z alkoholom in tobakom. Za prihodnje leto načrtujejo dodatne aktivnosti na šoli med odmori, ki bodo učence zaposlili. Vendar še najbolj učinkovito preventivo vidijo v povezavi z ostalimi, ki se ukvarjajo z mladostniki od društva prijateljev mladine do šol, zdravstva in policije. Sedaj dela vsak sam.

Tudi na osnovnih šolah čutijo, da postaja droga pereč problem in da se tu in tam verjetno že pojavlja med učenci sedmega in osmega razreda. Za učence že pripravljajo okrogle mize na to temo, na grmski šoli pa so imeli tudi naravoslovni dan na temo mamila.

Nevarno tveganje

V mnogih predstavah mladih je droga simbol poguma, upora, neodvisnosti in odraslosti, sredstvo, ki spremeni puste dneve v doživljaja. Tisti, ki so čez kalvarijo drog šli povedo, da je vse kaj drugega kot to. Ostane le še golo iskanje denarja, doze, eno samo trpljenje.

Droga je tesno povezana s samopotrjevanjem, ki je v dobi odrasčanja zelo pomembno. Velik vpliv v teh letih imajo na mlade zabavna glasba in predvsem glasbeniki, po katerih se najstniki radi ogledujejo v dobrem in slabem. Mladi so prepričani, da je zelo pomembno, da si drugačen. To drugačnost pa lahko dosežeš s pomočjo drog, alkohola, cigaret. Takšna drugačnost žal ubija. Samo takšen, kot si, brez pretvar, si edino neponovljivo bitje in s tem še najbolj drugačen.

Raziskave kažejo, da se mladina ne spusti v drogo zaradi nekakšnih težav, ampak zaradi radovednosti in zaradi pritiska vrstnikov. Na srečo se veliko mladostnikov ustavi še ob pravem času. Droge jemljejo predvsem mladi, ker še nimajo zgrajene osebnostne strukture, na žalost segajo po tem vse mlajši. Najmlajše uživalce uživanje drog najbolj prizadene, saj je njihovo telo še v razvoju.

Predvsem tisti, ki preidejo na iglo, boj z drogo skorajda zanesljivo izgubijo. Zelo težko se začnejo zdraviti, ozdravijo pa nikoli, za vedno ostanejo le zdravljeni narkomani povrh še s kopico drugih bolezni. Uspejo le tisti, ki sami v sebi prelomijo iglo in si rečejo: "Ne, nikoli več!"

Droga se silovito širi z Zahoda na Vzhod, kjer se odpira veliko tržišče. Na tej poti smo tudi mi. Kako preprečiti? Po svetu so poskušali s strogimi prepovedmi in z legalizacijo mehke droge, nobeden od teh načinov pa se ni izkazal za učinkovitega. Mogoče lahko še največ storimo s preprečevanjem tako, da naučimo otroke reševati življenjska vprašanja in živeti s posledicami njihovih odločitev ter jim pomagati razvijati zdravo samospoštovanje.

"Izbiraj! Dokler si svoboden, lahko izbiraš sam. Potem izbirajo drugi. Preprodajalci mamil, miličniki, psihiatri... Na koncu zopet izbereš sam... Počasno umiranje, skozi lažna upanja, do konca..." je zapisala Marinka Fritz - Kunc v svoji knjižici Postaja Death.

JOŽICA DORNJŽ

"Srebrni" leteči čuvarji reda

Slovenski policisti so tudi v zraku, kjer za nadzor prometa, varovanje državne meje, odkrivanje požarov, odkrivanje in zasledovanje storilcev in še za druge naloge skrbi policijska letalska enota. Letos praznuje 25. obletnico ustanovitve.

"Naše delo je tako raznolično, da je vsak dan posebno doživetje, zato ne bi mogel zdajle izločiti kakega izredno napetega trenutka," pravi Marjan Žerjal, najstarejši aktivni pilot policijskega helikopterja tako po letih kot po stažu, v helikopterski posadki slovenskega ministrstva za notranje zadeve na Brniku, ko ga povprašamo, naj nam pove kaj posebnega iz svojega pilotskega življenja. Marjan je od petnajstega leta, ko je pričel delati pri postojnskem aeroklubu, predan letalstvu. Znanje je potem poglobljal na vojaški letalski akademiji in v petnajstletnem letenju v vojaškem letalstvu. Kot vodja trenaže za slovenske rezervne pilote je prišel na Brnik, že dvanajst let pa je v tamkajšnji policijski enoti, tako da bi letos, če bi hotel, že lahko odšel v pokoj, saj bo dopolnil sedemindvajset let pilotske službe.

Marjan Žerjal je eden od dvanajstih pilotov slovenske letalske policijske enote, ki šteje še osem mehanikov, v sestavi pa imajo pet sodobnih helikopterjev znamke Avgusta Bell, in sicer dva AB 206 Jet Ranger, namenjena predvsem za naloge v zvezi s prometno varnostjo in snemanjem iz zraka, AB 109, ki je preurejen izključno za prevoz bolnikov in ponesrečencev, ter dva dvomotorna AB 212 in AB 412, ki lahko poleg posadke prevažata še od 12 do 13 potnikov, primerna pa sta za gorsko reševanje, gradnjo na težje dostopnih mestih in prevoz tovora. Prvi helikopter AB 47, ki ga je pričela uporabljati slovenska policija, pa že dolgo ne leti več. Nahaja se že v tehničnem muzeju v Bistri, kajti letalska policijska enota ministrstva za notranje zadeve republike Slovenije praznuje za to dejavnost že kar častitljiv srebrni jubilej, ustanovljena je bila namreč 13. maja 1967.

Udeleženci v cestnem prometu pojavajo policijskega helikopterja nad močno obremenjeno prometnico gotovo že dobro poznajo in vedo, da ima na vozniške kar močan psihološki vpliv, da se brzdajo in postanejo bolj pozorni do dogajanja na cesti. Silhueta helikopterja nad cestiščem namreč lahko pomeni tudi, da se je v bližini zgodila nesreča. Le redko pa se zgodi, vsaj zaenkrat, da bi helikopter poletel zgolj na rutinsko kontrolo prometa. Helikopterji in njihovi piloti imajo namreč dovolj drugega dela. S čim vse se ukvarjajo, so pripovedovali prejšnjo soboto, ko so na Brniku novinarjem pokazali svojo zračno floto in vajo z gorskimi reševalci, s katerimi zelo pogosto sodelujejo na čisto zelo težkih reševalnih nalogah v slovenskih gorah. Prav pri takih operacijah so doslej izgubili življenje že dva pilota in en zdravnik.

Med zadnjo vojno bi slovenski policisti skorajda ostali brez svoje flote, a so bili bolj

premeteni od nasprotnika, ki je skoraj popolnoma razdejala hangar, v katerem se običajno nahajajo helikopterji. Prizadejana je bila velika materialna škoda, uničenega je bilo veliko orodja in rezervnih delov, a helikopterji so bili že na varnem in izven sovražnikovega dosega vse do konca vojne. Po vojni so dobili še novo nalogo: nadzor slovenske meje, kar je zelo zahteven posel, saj meja marsikje poteka po težko dostopnih terenih. Če odštejemo klasične policijske naloge, kot so nadzor prometa, odkrivanje in zasledovanje storilcev kaznivih dejanj in nadzor meje, so helikopterji zaradi svoje gibljivosti in preglednosti nenadomestljivi tudi pri drugih varnostnih operacijah organov za notranje zadeve, tako pri že omenjenih reševalnih akcijah, pravočasnem odkrivanju gozdnih in drugih požarov in še bi lahko naštevali.

Kako zelo uporabno reševalno sredstvo je helikopter v gorah, pove že dejstvo, da je bilo od obstoja letalske enote izvedenih 459 gorskoreševalnih akcij, v katerih so prepeljali v dolino 496 ponesrečencev, od tega 396 živih, in preko 100 ton najrazličnejše reševalne opreme. Za tako reševanje se je do sedaj usposobilo preko sto reševalcev, od teh je kakih 30 v stalni pripravljenosti za akcijo, med njimi tudi 11 zdravnikov. Podatek, ki sta ga povedala Vinko Črnič in Brane Čopi, ki sta v bovški gorskoreševalni postaji izurjena za helikopterske akcije, potrjuje umestnost take specializacije: "Samo na našem območju posredujemo letno v desetih do petnajstih reševalnih akcijah in vse so zelo dramatične, saj gre pogosto za težke poškodbe in tudi smrtne primere." Pri takih posredovanjih je pomembno, da so ekipe dobro izurjene in usklajene, važna je strokovnost ekipe, ki nudi prvo pomoč, pa tudi kvalitetna in enotna oprema. Vse to so v vaji, ki je bila prvotno načrtovana v Vratih pod Triglavom, a je bila zaradi slabega vremena prenesena na Brnik, tudi preverili in ugotavljali po pomanjkljivosti.

Prav je, da na koncu poudarimo tudi "civilni" pomen helikopterskih enot naše policije, ki ni samo v nujnih prevozih bolnikov in dojenčkov v inkubatorjih, o čemer smo ponavadi iz javnih občil dobro obveščeni, pač pa tudi v prevozu hrane, vode in gradbenega materiala na težko dostopne kraje, na primer na gorske postojanke, pomoči pri gradnji radijskih in televizijskih oddajnikov in daljnovidov ter pri kontrolnih delih na težko dostopnih terenih. Konec koncev, da se jih najeti celo za turistične polete nad našo lepo, a malo Slovenijo, ki jo najhitrejši od njih preleti od enega konca do drugega že v eni uri.

TONE JAKŠE

K počitku po končani vaji; na sredi pilot Marjan Žerjal.

Po jezeru blizu Štrita...

Gorenjska nima trte, Dolenjska pa jezer, pravimo, kadar primerjamo zgornji in spodnji del nekdanje Kranjske. Vendar to ne drži, saj Dolenjska le ni povsem brez jezer. Blizu kraja Štrit leži naravno jezero, ki sicer ni veliko, a na zemljevidih le nosi ta naziv.

"Na Dolenjskem ni pravega jezera, ki bi imelo navadne lastnosti jezera," je zapisal naš slavni polihistor Janez Vajkard Valvasor, ko je v svoji Slavi popisoval dolenjski del vojvodine Kranjske in njene naravne značilnosti. Tako, kot je zapisal Valvasor, misli še dandanes večina Dolenjcev in Slovencev. Če že govorimo o jezerih v naši domovini, vsakdo najprej pomisli na slavno presihajoče Cerkljansko jezero, potem pa na turistična bisera, na Blejsko in Bohinjsko jezero, ter na Triglavsko jezera, in že je konec običajnega vedenja o slovenskih jezerih. Tudi različni priložni navajajo le ta znana jezera, zraven kvečjemu naštejejo nekaj umetnih zbirnih jezer, ki so nastala za pregradami vodnih elektrarn, kot so Mariborsko, Zbiljsko, Tolminsko, Plave in Završnica, ali jezera, ki so jih naredili za ribnik, vodovodno zajetje ali proti poplavam in v turistične namene, kot sta Ledavsko in Bukovniško jezero na Goričkem. Na Dolenjskem pa še teh nimamo. Se naj kar sprijaznimo z dejstvom, da je Dolenjska dežela brez jezer? Ne! To namreč ne drži. Na Dolenjskem imamo tudi jezera, pravzaprav dvojje jezero: eno naravno in eno polumetno: Štritovsko in Kočevsko jezero.

Kočevsko jezero bi lahko uvrstili med rudniška jezera, kakršnih je nekaj v Velenski kotlini in so nastala zaradi ugrezanja tal nad nekdanjimi rudniškimi rovi, tako je deloma sad človekovih posegov v naravo ter delovanja naravnih sil. Edino pravo naravno dolenjsko jezero pa je najbrž le Štritovsko.

Jezerce, ki je dolgo kakih 250 in široko nekaj čez 100 metrov, kot smo ocenili na oko, leži na skrajnem južnem delu sevniške občine, nekaj kilometrov daleč od Bučke ob zaselku Trdika blizu kraja Štrit, po katerem je dobilo ime.

Luža, ribnik, jezero

Ob jezeru je tabla, na kateri piše, da gre za ribnik; domačini mu pravijo dokaj nesposlljivo kar "luža", na podrobnejših zemljevidih pa je zapisano, da gre za jezero. Tako v Atlasu Slovenije kot na preglednih kartah občine Sevnica in Krško je jezerce označeno z imenom Štritovsko jezero. Najbrž bo treba kar verjeti uradnemu imenu na zemljevidih in v tem primeru spregledati domači naziv. Navsezadnje pa, kdo je še videl, da v luži plavajo ribe, da se v luži poleti ljudje kopljejo, da po nji čolnarijo in se ob nji

FOTO: M. MARKELJ

prirejajo ribiška tekmovanja? Vse to pa se dogaja na Štritovskem jezeru.

Ida Gradišar, ki že devet let živi v eni od dveh domačij, ki stojita nad jezerom, se je v ta kraj pridožila. Povedala je, da jo je kot deklet prav tako begalo, ko je slišala svoje sošolke iz teh krajev govoriti, da so se kopale v luži, da so se v nji naučile plavati in da v luži lovijo ribe. "Le kakšna čudna luža je to, da se da v nji plavati," se je čudila, potem pa jo je življenjsko naključje pripeljalo kot nevesto v dom nad "lužo" in se je dodobra seznanila z njo.

"Ta naša luža je lepa in idilična, vendar je lahko tudi nevarna. Poleti se na površju dobro ogreje, da je voda skoraj vroča, vendar je takoj pod toplo plastjo zelo mrzla voda. Zato se bolj poredkoma kopljemo v jezeru," pripoveduje. Pred leti je Štritovsko jezero v zelo življenjski eni od kopal in jo za cel teden skrivalo v mrzlih globinah, da je tudi potapljači niso mogli najti. Šele po šestih dneh so truplo nesrečne ženske iztrgali jezerskim vodam. Morda tudi ta dogodek odvrača ljudi od kopanja. "Voda je bolj motna, včasih rjavkasta, včasih pa bolj zelenkasta," pripoveduje Ida, "ostaja pa ves čas nekako enako visoka. Le kadar je močnejše deževje, nekoliko naraste, usahne pa nikoli ne. Pozimi, če je seveda prava zima, jezero zamrzne."

Ida Gradišar je povedala tudi legendo, ki je še živa med tukajšnjim prebivalstvom in govori o nastanku jezera. Nekdaj je bil v dolini med hribi vodni izvir, h kateremu so domačini hodili po vodo. Neka ženska pa je v izvir vrgla živo srebro. Zakaj je to storila, se ne ve, a posledica njenega dejanja je bila ta, da se je izvir zaprl, dolinico je zalila voda in nastalo je jezero.

Obiskujejo ga predvsem ribiči

Jezero nima veliko obiskovalcev, četudi je idilično in primerno za izlet. Poredkoma ga obišče kakšna družina ali manjša skupina izletnikov, še najraje pa ga obiskujejo ribiči, ki namakajo v njem trnke in lovijo krape, rdečočke in linje, ki domujejo v jezeru. Ribiči pravijo, da je v te vode nekako zašla tudi ščuka, ki skrbi za naravno ravnovesje.

FOTO: M. MARKELJ

Sicer pa za ribji zarod redno skrbijo člani ribiškega društva iz Sevnice, ki občasno ob jezeru prirejajo ribiška tekmovanja in z njimi povezana družabna srečanja. Takrat je ob jezeru bolj živahno, sicer pa v njem prepevajo le žabe in se oglašajo race, ki se skrivajo v obrežnem ločju.

Jezerce je skoraj nedotaknjeno. Niti pot ni utrta ob njegovem bregu. Pred časom so postavili nekaj klopi, kot je povedala Ida Gradišar, a so jih sicer redki obiskovalci polomili.

"Razmišljali smo, da bi okoli jezera naredili stalno pot, vendar smo se premislili in sklenili, da jezero pustimo tako, kot je, saj je še najlepše povsem naravno. Razmišljamo pa, da bi na domačiji vpeljali kmečki turizem. Ze zdaj lahko ponudimo obiskovalcem pijačo in po potrebi tudi kaj za pod zob. Če bomo uredili kmečko sobo in še kaj, bo za obiskovalce jezera bolj poskrbljeno. Morda bo potem tudi izletnikov več," je povedala Gradišarjeva.

MILAN MARKELJ

priče preteklosti

Razvaline v gozdu

Na obronkih Kočevskega Roga, ki segajo v črnomaljsko občino, je nekdanje stalo 28 kočevskih vasi. Danes z izjemo Planine, v kateri počasi vznika življenje, vse ostale zarašča gozd. Ena od takšnih vasi, od katere so ostale le ruševine, ki pa jih prav po zaslugi skrbnih gozdarjev še ni zaraslo nadležno grmovje, so Ponikve. Malo je Belokranjcev, ki vedo za to nekdanjo kočevsko vas. Še manj pa tistih, ki bi jih pot zanesla na Ponikovsko planoto, ki velja za najlepšo na roškem področju in ki jo je gozdarjem uspelo ohraniti takšno, kot je bila pred desetletji, ko so tam še živeli Kočevjarji. Prav iz Ponikev je najlepši razgled na najvišji vrh v Beli krajini, 1.077 metrov visoko Kopo, ki se ponaša s 14 ha pragozda.

Franc Janež, ki je leta 1953 prišel kot gozdar na približno 2 kilometra oddaljeno Planino, v svoji vedoželjnosti in ljubezni do gozdov pod Mirno goro ni mogel mimo razvalin v Ponikvah, zlasti onih skrivnostnih v bližnjem gozdičku. Toliko časa je poizvedoval, da je končno lahko zaokrožil zgodbo o vasi s šestimi hišami, cerkvijo sv. Trojice, na katero spominjajo še vedno dobro vidni temelji, ter žago, ki ji pripadajo skrivnostne razvaline v bližnjem gozdu.

Sin bivšega lastnika žage Antona Brinskelle, ki živi v Nemčiji, je pred nekaj leti poslal Janežu pismo, v katerem popisuje spomine na žago v Ponikvah. "Žaga je bila zgrajena v letih 1935-1936, poganjal pa jo je plinski generator z močjo 36 konjskih sil. V začetku smo imeli žago venecijanko na šest listov, trije delavci pa so na dan razžagali 7 do 8 kubičnih metrov hlodov," piše v svojem pismu Brinskelle. "Žaga je leta 1939 pogorela, nikoli pa nismo ugotovili, zakaj. Oče jo je obnovil in marca 1940 je znova začela obratovati. Takrat smo imeli 7 do 8 delavcev, ki so na dan razžagali 15 do 20 kubičnih metrov hlodov. Tri četrta leta je šlo delo dobro od rok, potem pa je začel nagajati motor, ker so se zaradi vročine ob požaru na glavi motorja pojavile razpoke. Vendar je do junija 1941 še nekako šlo, takrat pa je bila nabava novega motroja neizbežna. Ko so začeli govoriti o izseljevanju, se oče ni več zanimal za žago. Lesni trgovec Kunstelj z Vrhnike se je odločil, da bo žago na novo preuredil. Naredil je že temelje za nov dieselski motor. Konec novembra 1941 pa smo se izselili in kakšna je bila nadaljnja usoda žage, ne vem," piše Brinskelle, ki je bil, ko so odhajali iz Ponikev, še deček, a kljub temu da je od takrat preteklo že pol stoletja, še vedno precej dobro piše slovensko.

Kot je zvedel gozdar Janež, so se prebivalci Ponikev ali po kočevsko Šporebna ukvarjali z živinorejo, poljedelstvom in

vinogradništvom. Vinograde so imeli predvsem v Semiški gori. Ker pa je bila planota zelo zaprta in težko dostopna, se je domačin Brinskelle odločil postaviti žago, saj so razžagan les lažje odpeljali iz vasi. Precej težav jim je povzročal predvsem breg proti Planini, po katerem so morali vleči vozove celo po trije pari vprežne živine. Franc Janež pravi, da se je lastnik žage Anton še pred dvema letoma, ko je bil na obisku v Sloveniji, tega klanca s trpkostjo spominjal. Takrat je Janežu tudi pripovedoval, kakšne težave so imeli, da so motor za žago sploh spravili v Ponikve. Kupili so ga bili v Samoboru, kjer je poganjal mlin, in ga z vlakom pripeljali do Semiča, potem pa z vozovi najprej po strmini navzgor do Planine pa še po strmini navzdol do Ponikev.

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Tudi Janežu ni uspelo zvedeti, kaj je bilo z žago. Ugotovil je le, da so med vojno motor odpeljali nekam v Belo krajino, a ne ve, v kakšne namene je služil. Res pa je, da je bilo leta 1953, ko je prišel Janež na Planino, ob žagi v Ponikvah še vedno zloženih okrog 30 kubičnih metrov hlodov iglavcev. Vendar pa je razvaline žage, ki jo je med vojno požgal okupator, že začelo zaraščati grmovje in mlajše iglavce. Grmovje so odstranili, na ruševinah žage pa so zrasle debele smreke, že primerne za na žago. Vendar tako gozdarji kot tudi na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine menijo, da je najbolje, da vse ostane nedotaknjeno. Še vedno je prav po zaslugi gozdarjev dobro ohranjeno tudi jezerce, ki je nekdanje služilo kot zbiralnik vode, sedaj pa je dobrodošlo napajališče. Po Janeževem zagotovitvi okolice žage nikakor ne želijo uničiti z nobenim posegom v naravo, upajo pa, da je tudi obiskovalci ne bodo uničili. Kotiček je precej skrit očem in množičnega vala obiskovalcev tudi v prihodnje ne bo. Kako redko pa so si ogledali to svojevrstno zanimivost doslej, pove že to, da je - vsaj po Janeževih zagotovilih - pričujoča fotografija smrek na razvalinah žage prva fotografija žage po letu 1939, ki jo Franc skrbno hrani v gozdarskem domu na Planini.

M. BEZEK-JAKŠE

naše korenine

Prerokba se je uresničila

Uboji naš slovenski rod izgnali so ga vsepovsod. Naš jezik mora vstran, tak ukaz je bil izdan!

To je ena od kitic Taboriščne himne, ki jo med številnimi orumenelimi papirji, dokumenti iz izgnanstva v Nemčiji, hrani Jože Žibert iz Rovišč pri Studencu. Ne spominja se več, kdo jo je pravzaprav sestavil, verjetno pa je bilo več avtorjev, med njimi tudi on sam. To s papirji in dokumenti je imel Jože vedno dobro urejeno. Kmečki sin je, doma z bližnje vasi Brezovo, kjer je bil najmlajši med šestimi otroki. Ker kruha doma za vse seveda ni bilo, je odšel v svet. V Ljubljani je končal trgovsko šolo, in ker so mu pisanje in računi šli dobro od rok, je že pred vojno postal pomožni tajnik na takratni občini Bučka. To s tajništvom mu je postalo nekako v krvi, saj je bil po vojni tajnik v številnih ljudskih, občinskih in krajevnih odborih, skupnostih in društvih, zato ni čudno, če njegovi hiši, ki si jo je po vojni sam zgradil v bližini cerkve na Rovišču, pravijo po domače kar Pri tajnikovih. In ni čudno, da je veča, sicer polna najrazličnejših trofej, kajti Jože je vseskozi predan lovstvu, polna tudi številnih priznanj in odličij. Vendar tudi sedaj, ko je že zdavnaj upokojen, Jože ne miruje. V krajevni skupnosti je še treba marsikaj postoriti pa tudi z izgnanstvom računi še niso čisti: "Borili se bomo, da bi od Nemčije izterjali odškodnine za izgubljena leta in imetje," pravi odločen Jože Žibert, ki je aktiven tudi v društvu izgnancev. To, da se je vedno zavzemal za pravico in za tiste, ki jim je bila kratena, pa bi ga včasih lahko drago stalo.

"Že ko sem prišel iz Dresdena, kamor so nas najprej poslali, v taborišče Reute pri Ravensburgu, mi je neka ženska prerokovala, da me bodo Nemci na koncu ustrelili. Dejala je tudi, da me lahko reši le moj najhujši nasprotnik. Na take marnje nisem dosti dal. Ob koncu vojne pa sem se še kako spomnil njenih besed. Nemški oficirji, ki so nas tik pred koncem držali v šahu, so zapustili taborišče in že smo se veselili skorajšnjega prihoda zaveznikov, ko so se zvečer Nemci vrnili. Nekaj moških so postavili pred zid. Poveljujoči oficir je rekel, da bodo mene kot vodjo taborišča prvega ustrelili. Zatrjeval sem mu, da nismo ničesar zakrivali, nato pa me je prešinila prerokba ženice. Spomnil sem se svoje velike nasprotnice, taboriščne kuharice, ošabne Nemke, s katero sva si bila na bojni nogi. Rekel sem oficirju, naj jo pokliče, pa bo ona pričala o naši nedolžnosti. Kuharica je res prišla in nas zagovarjala, tako da so nas pustili žive in odšli. Še predno pa so odšli, mi je kuharica šepnila: 'Danes sem jaz rešila tebe, jutri boš pa ti mene.' In tako je tudi bilo."

Jože je v letih izgnanstva, od tistega usodnega petega novembra enainštiridesetega, ko so prebivalce Brezovega odpeljali v Brestanico in od tam naprej v Dresden,

FOTO: T. JAKŠE

doživel marsikaj. Najprej ponižanja in lakota, gospodovalno obnašanje, a tudi tiho podporo nekaterih Nemcev, kar je kazalo, da se z ravnanjem nacistične oblasti vsi le niso strinjali. Po dveh letih so bili preseljeni v taborišče Reute, nekdanji samostan, kjer je bilo precej Slovencev. Ko je taboriščna oblast zahtevala, naj izmed sebe izvolijo zaupnika, so Slovenci izbrali Jožeta. Bil je še mlad, a znal je nemško in za pravice taboriščnikov se je znal postaviti. To pa je tudi pomenilo, da se je venomer gibal na ostru konici noža, ki bi ga kaj lahko pokončala. Zlasti proti koncu, ko se je taboriščnikov polotila slutnja skorajšnjega konca vojne, Nemcev pa nemir in nervoza, je bilo usklajevanje zelo zahtevno. Nekako je zvozil skozi to razburkano obdobje, tako da Slovincem hujša škoda ni bila prizadejana. Tudi potem, ko so prišli Francozi in je bila življenjska nevarnost mimo, je bilo potrebno veliko diplomatskih sposobnosti, da so Slovenci ostali skupaj in ohranili skromno imetje, ki so si ga v tistih letih pridobili. V taborišče so prihajali francoski agenti, ki so fante snubili za tujsko legijo, pa tudi ubežniki, ki so jih strašili pred vrnitvijo v domovino. Eni in drugi brez uspeha. Jože je sestavil načrt za vrnitev, sestavil poimenske sezname, ki jih še sedaj hrani v svojem arhivu, in vse je potekalo mirni in načrtno. Taboriščniki so se vrnili skupaj s prtljago. Čeprav so Francozi hoteli, da bi jo poslali posebej. Tisti, ki so na to pristali, svojih stvari niso nikoli več videli. Bilo je dobro imeti nekaj svojega, kajti doma so jih je čakale izropane domačije in polja v pušči.

Jože se je v taborišču tudi poročil. Vzel je Lekšeto Milko iz Pijane Gore, s katero sta se poznala "e prej. V Nemčiji se jima je rodila hčerka Marija, ki je sedaj učiteljica na Raki, potem pa še štirje otroci, sama brhka in pridna dekleta, ki so Milki in Jožetu podarila že devet vnukov in dva pravnuka. Brez Jožeta si je krajevno življenje še danes težko zamisliti. Ljudje so se na nekdanjega tajnika in maticarja tako navadili, da še sedaj radi potrkajo na njegova vrata. Nikoli zaman.

TONE JAKŠE

Srečanje izgnancev s poslanci

Za odpravljanje storjenih krivic

V torek, 19. maja, je vodstvo društva izgnancev na gradu Brestanica organiziralo delovno srečanje s skupino poslancev slovenske skupščine na čelu s predsednikom DPZ dr. Ludvikom Toplakom, novo ministrico za borbe in invalide Anko Osterman in predstavnikih posavskih in sosednih občin. Predstavniki društva so goste seznanili z dosedanjim delom društva in še posebej s socialno in odškodninsko problematiko izgnancev.

Ugotovili so, da se društvo kljub komaj enoletnemu delu zavzelo in z vso odgovornostjo lotiva reševanja problematike izgnanstva, ki je tudi namen in cilj društva. Pri tem pa se mora angažirati tudi vlada. Popisana vojna škoda in druga dokumentacija nudi dovolj dokaznega gradiva za utemeljitev odškodninskega zahtevka do ZRN. V ta namen naj bi se oblikovala posebna medresorska komisija, s problematiko pa naj bi seznanili tudi vodje poslanskih klubov. Ker je ZRN delno nakazano vojaško odškodnino bivši SFRJ namečila kot gospodarsko pomoč, bi moral biti odškodninski zahtevek izgnancev vsebovan tudi v zakonu o lastninjenju, dopolniti pa je treba tudi zakon o socialnem in pokojninskem zavarovanju za socialno in zdravstveno ogrožene izgnance. Ne glede na morebitne pomisleke o primernosti trenutka, mora republika Slovenija po vladni oz. diplomatski poti zahtevati od ZRN odškodnino, kot je bilo to realizirano za nekatere evropske narode. Dana je bila tudi pobuda, da se 9. junija letos, na obletnico odhoda prvega transporta izgnancev, oddaja TV Zarišče posveti predstavitvi izgnanstva. Ta razgovor vzbuja upanje, da izgnanci v novi slovenski državi ne bodo več odrinjeni in pozabljeni, saj gre končno za odpravljanje storjenih krivic in za priznanje, da so bili izgnanci prve žrtve nacistične raznorodovalne politike in genocida nad slovenskim narodom.

SLAVKO KUNEJ

● Najbolj žalostno je, da so vsi jugoslovanski narodi izgubili kredibilnost civiliziranih narodov. (Mamula)

● Tisto, kar je bilo najpomembnejše v našem skupnem življenju, smo že uničili. (Mamula)

Slovo od ministrstva in stranke

Odgovor prijatelju dr. Jožetu Ostercu na pismo s tem naslovom (DL 21. maja)

Prijatelji si ne pišejo pism preko časopisa. Prijatelji se pokličejo, si rečejo ali si napišejo osebna pisma. To nameravam tudi jaz. Danes pa naj bo dovolj kratek odgovor preko časopisa, ker očitno to nekdo želi in naj mu bo zadoščeno. Ti, dragi prijatelj, prav gotovo ne pišeš pisma preko časopisa meni, zaradi mene in Tebe. Pismo je sicer naslovljeno širši javnosti, a v pismu večkrat omenjaš moje ime in se name sklicuješ, zato ti tudi odgovorjam.

Tako kot Ti na področju kmetijske stroke sem jaz na področju pravne stroke žrtvoval nekaj let Kmečki zvezi z najboljšim namenom, da se gospodarski in socialni status slovenskega kmeta postavi na mesto, ki mu gre, kot sam ugotavljaš. Ti v vladi, jaz v parlamentu sva se dopolnjevala in uspešno sodelovala. Imava veliko pokazati, če bo le kdo želel videti.

Res je, govoril sem o pojavu strankarskih elit na Slovenskem in o nevarnosti, da se na Slovenskem demokracija deformira zaradi pritiska strankarskih elit v partitokratico, kot se to dogaja v Italiji.

Lep primer je tudi Tvoje odprto pismo, ko strankarski šefi celo prijatelje pripravijo do tega, da si pišejo pisma preko časopisov.

Pripisuješ mi, da »očitam vladi gospoda Lojzeta Peterleta... podrejenost politični stranki in njeni eliti«. Trdim, da vlada, ki jo sestavljajo sprti strankarski šefi, na vladnih sejah rešuje sporna vprašanja med strankami, ki bi se morala reševati drugje in zaključiti že v parlamentu, ne v vladi. Vlada je po svoji naravi tudi izvršilni organ parlamenta in odgovorna parlamentu (110. člen ustave). Če so sprti strankarski šefi obnem ministri, ni zagotovljena enotnost politične in upravne usmeritve vlade (114. člen ustave). Izvršilni organ je dolžan zakone izvrševati, ne politizirati. Politizira se v političnih strankah, zaključki pa v parlamentu. Na to sem opozarjal in intervjuju javno, v skupščinskih razpravah in predsednika vlade, gospoda Peterleta, osebno. Sicer pa to je vprašanje, o katerem sem obširneje res govoril v Slovenskih brazdah dne 16. aprila, ki jih citiraš.

Glede navedbe, da pripadam strankarski eliti, naj povem, da sem samo eden od 38 poslancev Slovenske ljudske stranke in se samo kot tak udeležujem sestankov kluba in tudi vodstva stranke, kamor sem povabljen potem, ko je zbor podružnic sprejel sklep, da se naj sezvršilnega odbora udeležujejo tudi profesionalizirani poslanci in ministri.

Glede mojih navedb, da Slovenska ljudska stranka ni imela do nedavnega v vladi niti enega aktivnega ministra, pa naj povem, da na poslanskem klubu Slovenske ljudske stranke, ki je bila daleč najmočnejša stranka Demosove koalicije z 38 poslanci, nisem do nedavnega videval ministrov. Enkrat ali dvakrat sem videl Tebe za kratek čas. To v parlamentarni demokraciji ni običaj, saj kot vemo, se ministri drugih strank redno udeležujejo sestankov poslanskih klubov svojih strank in praviloma tudi delovnih sestankov vodstev teh strank.

Glede izjave gospoda Ivana Omara, ki jo sam citiraš (»Trdim, da smo napake napravili mi in da je krivda torej na naši strani.«), kmalu po Tvojem imenovanju in ki naj bi torej dokazovala, da se je stranka odrekla Tebe že takrat, naj dodam, da bi gospod Ivan Oman moral govoriti v prvi osebi ednine, saj je bil predsednik stranke, izvršilnega odbora, glavnega odbora, zbora podružnic in drugih organov, kamor jaz nisem bil povabljen. Ne vem pa, če si bil Ti. Oba veva, da se v stranki ali v imenu stranke ni zgodilo nič, česar ni odločil gospod Oman sam, formalno ali neformalno. Tako tudi glede ukinitve stranke (ne združitev!). In ker ni dobil

za to nobenega glasu ne v izvršilnem odboru, ne v glavnem odboru in ne v strankarskem klubu, je odločil v svojem stilu. Vidva pa si sedaj lahko »dobro rečeta«, ko sta v novi stranki, pa brez izkajanja tretjega krivca za vojne minule nesporazume. To je vajina stvar.

Glede škode ob Tvojem odhodu pa ni dvoma, saj poštenih, strokovnih in poštenih ljudi v nobeni stranki nikoli ni dovolj. Tvoje domneve so brez osnove in gotovo niso plod Tvoje domišljije, saj jih ni mogoče opreti na nobeno mojo izjavo. Prej obratno, to veva samo Ti in jaz. Nato Te bom še spomnil, kot se prijatelja spomni.

Glede vloge strankarskih elit, ki lahko tudi prijatelje pripravijo do tega, da si pišejo odprta pisma v časopisu, ne bom razpravljal. Saj lahko očitno tudi osebne nasprotnike pripravijo do tega, da menjajo stranko, si »dobro rečejo«, preko odprtih pism pa poskušajo zvaliti krivdo na tretje. Tudi o tem Ti bom več rekel osebno. Z gospodom Omanom pa se tudi osebno pomenita glede nekdanjih izjav v časopisih na Tvoj račun v novi stranki s posredovanjem ali brez posredovanja strankarske elite, vendar brez omembe imena.

dr. LUDVIK TOPLAK

Bo Kolpa zamenjala morje?

V korist turistov in domačinov je potrebno urediti obratovalni čas pošte, banke in bencinske črpalke

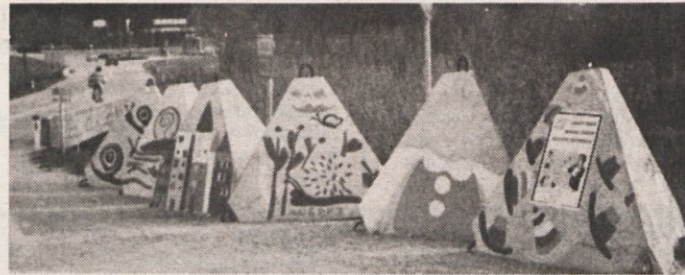
FARA, OSILNICA — Turizem se je na območju zgornje Kolpske doline komaj začel uveljavljati, že je zaradi lanske vojne, meje in drugih vzrokov v zadnjem letu dni skoraj povsem zamrl. Vendar turistični delavci pričakujejo, da bo letos ob Kolpi gotovo precej več vsaj domačih turistov.

Turistični delavci pa že zdaj ugotavljajo, da je treba še pred sezono odpraviti nekatere večje pomanjkljivosti. Predvsem bi morali biti pošta in banka v Vasi in Osilnici odprti tudi ob sobotah in nedeljah. Pravzaprav bi bili lahko odprti izmenoma: na primer pošta v soboto, banka pa v nedeljo ali obratno. Vedno več domačinov pa tudi turistov hoče menjati denar in menjavo naj bi uredili ob vikendih tudi na poštah in bankah.

Tudi bencinska črpalka v Petri, ki je edina v tem delu Kolpske doline, je ob sobotah odprta le do 13. ure. Zaradi meje naj bi delala ves dan, tudi ob nedeljah. Oskrbo s kruhom naj bi tudi izboljšali, predvsem naj bi bila izbira raz-

novrstnejša in kakovost boljša (kar je sicer do nedavnega že bilo), da ne bi zaradi meje ta ponudba zdrsnila na raven tiste po vojni leta 1945.

J. PRIMC

BETONSKE PIRAMIDE IN ŽELEZNE OVIRE ŠE OB CESTAH — Ob naših cestah, zlasti vpadnicah v mesta, so dobro leto postavljene betonske piramide in železne ovire, ki so v lanskoletni junjski vojni služile kot barikade za vojaška vozila. Glede na to, da tudi vojaški strokovnjaki ocenjujejo, da je možnost vojaškega napada izključena, pa ti »pripomočki« še vedno krasijo naše ceste. Nekateri železne ovire so zeleno prebarvali, betonske pa so s svojo domišljijo porisali otroci, npr. na Raščici, v rodni vasi Primoža Trubarja. (Foto: M. Glavonjič)

Ena nič za bon

»Kje pa je tistih dvesto dolarjev, ki sem jih sinoči pustila na omarici v kuhinji?« pravi neko dopoldne žena. Člani družine smo se pridružili, da jih ni nihče vzel, in po kratkem iskanju ter premetavanju raznih papirjev in časopisov smo na zadevo kmalu pozabili.

V hiši imamo morskoga prašička, ki domuje v ptičji kletki takoj za vrat. Pa je mali požrešnež pregrizel plastična vrata in smuknil na prost. Nekaj časa smo ga lovili po stanovanju, toda prebrisanec se je zavlekel nekam za kuhinjsko omarico in ni ga bilo moč dobiti ven. Čez čas pa zaslisišmo čudno selesenje, kot da bi nekaj grizljal.

»Kaj le počne, najbrž dela kakšno škodo?«

Odmaknemo nekaj omaric in ubežnika ulovimo. Najdemo pa tudi tisti pogrešani dvestotalarski bon, ki je padel zadaj. Močno je bil zdelan, z več strani obgrizen, očitno je požrešnežu zelo teknil.

Čez nekaj dni mimogrede stopim na SDK. Slišal sem, da v takem primeru ocenijo, koliko bankovca manjka, in nekaj le še dobiš zanj. Izročil sem dvestotak blagajničarki in pričakoval, da bo pričela meriti in računati procenote. Toda še v istem trenutku sem dobil nazaj nov dvestotak. Zaprl mi je sapo in zmedeno sem bleknil: »Kaj ne odbijete od poškodovanega denarja nekaj procentov?« To ni denar, ampak le bon, me je podučila, da ga je le več kot polovica, ga vedno zamenjavo za novega.

No vidite, ena prednost je pa le, da imamo samo bone!

SLAVKO KLANČIČAR

Pavla Kovačič

V ponedeljek, 11. maja, smo se na pokopališču sv. Marjete pri Ponikvah zadnjič poslovili od dobre in skrbne mame Pavle Kovačič iz Dolenje Nemške vasi.

Rodila se je pred 77 leti v Lazah pri Gabrovki, na Perkovi graščini. Že v zibelki ji je bila položena trnca in delovna življenjska pot. Leta 1940 se je poročila z Lojzutom Kovačičem. Rodila sta se jima dva otroka, hčerka je kmalu po porodu umrla, sin Stanko pa je ostal. Po dveh letih je izgubila še moža, padel je v vojni, in ostala je sama. Preselila se je v Veliki Gaber, kjer sta živela s sinom do leta 1947. V tem letu pa je kupila hišo v Dol. Nemški vasi, kjer je živela do konca življenja. Težko je bilo v takratnih časih, toda bila je skromna in pridna. Veliko je delala in rada prisrčila na pomoč tudi drugim ljudem. Svoje pridelke je nosila prodajat na tržnico. Prenašala je težke nahrbtnike, da je lahko sina vzgojila v vzornega in pridnega in ga izučila obrti.

Pred štirimi leti jo je doletela težka prometna nesreča. Zadnje čase ni bila več sposobna za samostojno življenje doma, odšla je v novomeški dom starejših občanov, kjer so ji nudili vso nego. V njem je preživela le 18 dni.

Pogrešali jo bomo vsi, ki smo jo imeli radi, pa tudi prodajalke in njene stalne stranke na tržnici. Vsem bo ostala v lepem spominu.

R. M.

PROTEST PROTI REKLAMIRANJU CIGARET

Ker so naši politiki slepi za kršitev zakona o reklamiranju cigaret, sva se Marko in Janez odločila za protestno akcijo: »Cigarete so le manj močna mamila!« V protestu so se nam pridružili člani novinarske delavnice. Kdor kadi, naj ne misli, da je starejši in večji.

MARKO PETAN in JANEZ MAJSTER
OŠ Šmihel, Novo mesto

Brezpravja v gozdu mora biti konec

Stanje in nadaljnje perspektive gospodarjenja z gozdovi v novomeškem gozdnogospodarskem območju

Novomeško gozdnogospodarsko območje obsega južni osrednji del Slovenije. Politično je razdeljeno na pet občin: Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Trebnje in Trebnje spada pod brežiško, del občine Črnomelj pod kočevsko, večji del občine Grosuplje pa pod ljubljansko in kočevsko GGO. Območje meji z južne in vzhodne strani na R Hrvaško, s severne in severovzhodne na brežiško GG območje, s severozahodne na ljubljansko GGO in z zahodne in jugozahodne na kočevsko GGO.

V območju prevladujejo naravni gozdovi listavcev, katerim je zlasti na območju Roga primešana avtohtona jelka, medtem ko je smreka vnesena. Od avtohtonih iglavcev je pomemben še rdeči bor. Listavci so avtohtoni, izjema je le nekaj vnesenega rdečega hrasta. Območje obsega 152.000 ha, od tega je 83.844 ha gozdov. Gozdnatost območja je 55%. Največ gozdov je v zasebnih lasti, in sicer 55.232 ha (65,9%), družbenih gozdov v upravljanju Gozdnega gospodarstva je 28.070 ha (33,5%), delež družbenih gozdov v upravljanju drugih organizacij je zanemarljiv, 542 ha (0,6%). V območju je tudi 709 ha gozdov s posebnim namenom, od tega 481 ha gozdnih rezervatov, 99 ha pragozdov in 129 ha gozdov s kulturno-gozdovinskim pomenom.

Površina gozdov v območju se je v zadnjem stoletju močno spremenila. Po podatkih zemljiškega katastra je bilo v območju leta 1896 le 60.216 ha gozdov. Gozdnatost se je nato povečala in

dosegla leta 1970 že 67.657 ha gozdov, leta 1989 pa že 83.844 ha. Povečanje gozdnih površin je šlo predvsem na račun pašnikov in stelnikov, delno tudi travnikov in celo njiv. Sedaj se proces zaraščanja kmetijskih zemljišč z gozdom umirja, zlasti v agrarno razvitejšem delu območja. Če bo kmetijska politika nekoliko bolj ugodna, se bo zarasla le še kategorija zemljišč v zaraščanju ter del za kmetijsko proizvodnjo že opuščeni zemljišč. S tem se bo gozdnatost območja povečala še za 4%, to je od 55 na 59%. Posledice zaraščanja bodo vplivale na izgled kulturne krajine, ki je že danes pretežno gozdnata, kakor tudi na povečana vlaganja v gozdove, ki bodo nujna za vzpostavitev zarašlih površin v gospodarske gozdove.

Z gozdovi v območju gospodarja Gozдно gospodarstvo Novo mesto s petimi temeljnimi organizacijami gozdarstva, in sicer: Novo mesto, Straža, Podturn, Črmošnjice in Črnomelj. Za strokovno delo v zasebnih gozdnih skrbni strokovna gozdarska služba pri upravi podjetja. Druge organizacije, ki imajo v upravljanju skupno 542 ha gozdov, nimajo svoje gozdarske službe, zato opravljajo zanje vsa strokovna opravila delavci Gozdnega gospodarstva.

Zasebna gozdna posest v območju je močno razdrobljena, saj je skupaj kar 17.832 gozdnih posestnikov. Povprečna velikost gozdne posesti je 3 ha in se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenila.

Ugotavljamo, da je od skupnega števila lastnikov gozdov v območju kar 6.800 oziroma 38% posestnikov z gozdno posestvijo do 1 ha in posedujejo le 5,7% vseh gozdov. Posestnikov, ki posedujejo do 3 ha gozda, je 11.240 oziroma 67% in posedujejo 23% vseh gozdov.

Velikost gozdne posesti je po občinah različna. Najmanjša je v občini Metlika, največja v občini Črnomelj.

V strukturi lastnikov gozdov je 3.956 oziroma 22% nekmetov, ki posedujejo 12% površine gozdov in 195 oziroma 2% inozemskih lastnikov, ki posedujejo 600 ha gozdov.

Povprečna velikost kompleksa gozdov na gozdnega posestnika je 0,57 ha, najmanjša v občini Metlika, največja v občini Trebnje.

Navезanost lastnikov na gozd se spreminja s statusom lastnika in velikostjo gozdne posesti. Tako lastnikom, ki imajo do 1 ha gozda, ta gozd ne služi kot vir dohodka in tudi ne zadošča za krije njegovih potreb po lesu. Tudi posest od 1 do 3 ha še ne zadošča vsem potrebam lastnika gozda — kmeta, vendar pa predstavlja pri nekmetih že pomemben delež blagovne proizvodnje. Šele posest nad 5 ha tudi lastnikom gozdov zadovoljuje potrebo po lesu in predstavlja tudi že pomemben delež v blagovni proizvodnji. Ta blagovna proizvodnja raste z velikostjo posesti. V našem območju doslej še ni posestnika, ki bi si lahko zagotovil svoj obstoj samo iz dohodka iz gozda, vendar predstavlja ta dohodek 3.500 posestnikom pomemben dodaten vir za preživetje.

Pri blagovni proizvodnji je zanimivo, da ji ve večja, računajoč na 1 ha gozda, prav to posesti do 1 ha. Razlog vidimo v tem, da so lastniki teh gozdov največ nekmetje, ki zaradi majhne navezanosti na gozd v gozdu ne iščejo trajnosti donosov, ampak enkratno možnost zaslužka. Blagovna proizvodnja pri lastnikih z največjo gozdno posestjo ni bistveno večja od povprečne blagovne proizvodnje na 1 ha gozda.

Tako razdrobljena gozdna posest nam onemogoča načrtno gospodarje-

nje, zlasti v gozdovih na najboljših rastiščih, kjer je interes lastnika gozda zaradi bližine in dobre dostopnosti ter visokovrednih sortimentov še posebej pomemben.

Intenzivna vlaganja v gozdove v povojnem obdobju so pripomogla k izboljšanju gozdov in pogojev gospodarjenja v njih. Kljub temu pa je odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami v območju še vedno nekoliko nižja od slovenskega povprečja. Gosotata produktivnih cest je 13 m/ha, od tega v družbenih gozdovih 17,7 m/ha, v zasebnih le 10,6 m/ha. Odprtost se je povečala zlasti v zadnjih 20 letih, ko so se intenzivno gradile gozdne ceste, ki jih je sedaj že skoraj 600 km, od tega v zasebnih gozdovih 130 km.

Za dostop spravilnih sredstev v gozdove je v območju še 4.500 km gozdnih vtiakov in poti, ki omogočajo spravilo lesa že iz večine naših gozdov.

Poleg vlaganj v tehnično opremljenost gozdov smo intenzivno vlagali tudi v gozdnobiološka dela, po katerih smo bili v samem vrhu v gozdarstvu Slovenije. Letno smo tako negovali preko 3000 ha gozdov, za kar je bilo potrebno nad 16.000 delovnih dni. Pretežni del sredstev za vlaganja je Gozдно gospodarstvo zagotovilo iz lastnih virov. Rezultati teh vlaganj so:

- 6000 ha umetno osnovanih gozdov na opuščeni pašnikih, stelnikih in v degradiranih gozdovih;
- povečanje lesne zaloge v družbenih gozdovih od 218 m³/ha v letu 1970 na 257 m³/ha v letu 1989 ter istočasen dvig letnega prirastka od 5,6 m³ v letu 1970 na 6,9 m³ v letu 1989;
- v zasebnih gozdovih se je lesna zaloge dvignila od 133 m³/ha v letu 1970 na 173 m³/ha v letu 1989, letni prirastek pa od 4,1 m³/ha na 5,2 m³/ha;
- istočasno se je izboljšala tudi struktura lesne zaloge v korist debeline drevja od 30 — 50 cm prsnega premera.

Z dvigom lesne zaloge in prirastka se je povečal tudi izkoristek rastiščnih zmogljivosti, in to v družbenih gozdovih od 68% v letu 1970 na 84% v letu

1989, v zasebnih pa od 51% v letu 1970 na 65% v letu 1989.

V zasebnih gozdovih je zaskrbnjujoče stanje v nižinskih hrastovo-gabrovih gozdovih, kjer se je v zadnjem desetletju zmanjšala količina debelega drevja zlasti hrasta. Vzrok za tako stanje vidimo v poslabšanju ekonomskega položaja v kmetijstvu in s tem v borbi gozdnih posestnikov za preživetje.

V področju jelovo-bukovih gozdov na visokem krasu je sušenje jelke povzročilo umiranje gozdov, ki smo jih v najbolj poškodovanih delih sestojev sanirali in obnovili, in to po naravni poti in s pogodovanji, manj prizadete sestojve pa z intenzivnimi gojivnimi ukrepi kvalitetno izboljšali. Bolj učinkovito sanacijo v jelovo-bukovih gozdovih še vedno onemogoča preštevila rastlinojeda divjad, ki mestoma preprečuje obnavljanje, zlasti nekaterih drevesnih vrst (javor, jelka).

Pereč problem ostajajo tudi gozdovi domačega kostanja, ki jih je v območju okrog 1.500 ha, in to pretežno v zasebnem lastništvu. V teh gozdovih intenzivno propada domači kostanj vsled glivične boleznii kostanjevega raka. V naslednjem obdobju bo zato nujna sanacija teh sestojev z naravno premo in spolnjenjem teh sestojev z umetnimi posegi. Zaradi pomena kostanja kot plodonosne drevesne vrste bo nujno vnašati tudi vrste kostanja, ki so odporne proti boleznii.

Kljub obsežnim vlaganjem v nego in melioracijo gozdov pa je v območju še vedno okrog 10.000 ha malo donosnih gozdov, ki izkoriščajo rastiščne zmogljivosti le do 30 do 40-odst. Kar 90% teh gozdov je v zasebnem lastništvu. Za prevedbo teh gozdov v donosne gospodarske gozdove bodo potrebna znatna vlaganja v razdobju 20 do 30 let. Dežela, kot je Slovenija, si ne sme privoščiti razkošja, ob katerem so tako kvaliteta zemljišča praktično neizkoriščena. Vendar bo pri tako obsežnih delih potrebno te gozdove meliorirati z rastišču in okoli najbolj ustreznimi drevesnimi vrstami, tako da bodo tudi ti novi gozdovi vršili svojo vlogo v prostoru in ne bodo le njive za proizvodnjo lesa.

Dogajanja v gozdarstvu v zadnjih dveh letih so zaustavila nadaljnja izboljševanja stanja v gozdovih, delno pa tudi izničila nekatere že dosežene rezultate. Posebej je to opazno v zasebnih gozdovih, v katerih je bilo samo v letu 1991 ugotovljenih preko 18.000 m³ črnih po-

sekov, pretežno nesprejemljivih za razvoj gozdov. S temi poseki so bila vzeta iz gozdov le najmočnejša drevesa, največkrat tista, ki bi morala ostati kot nosilci kvalitete sestojev v bodoče.

Z novimi pogledi na gozdarstvo, po katerih lastnik gozda obvezno izvršuje vsa potrebna gozdnogojivna in varstvena dela v gozdu, se je kritično zmanjšal tudi obseg gojivnih del v zasebnih gozdovih na 1/4 načrtovanega obsega. Kam to vodi, ni potrebno posebej poudarjati.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic sta se spustila na najnižji obseg doslej. V zasebnih gozdovih v zadnjih dveh letih ni bilo zgrajene nobene gozdne ceste, čeprav je bilo povprečje gradnje v zadnjih 10 letih kar 10 km letno, istočasno pa se je tudi vzdrževanje le-teh spustilo na raven, ki mestoma že ne zagotavlja varnega prometa. Če se bo tako stanje nadaljevalo, se bodo težko zgrajene gozdne ceste spremenile v nevozne poti, saj sredstva, ki jih namejta republiški proračun za ta namen, ne zadoščajo niti za najnujnejša dela.

Tudi na področju melioracije gozdnih stanja v zadnjem obdobju ni nič boljše. Gozdarji smo si s planom postavili nalogo, da bi vse malo donosne gozdove, ki so primerni za premo, spremenili v donosne gozdove v obdobju 30 do 40 let. Vendar, če se bo tako stanje nadaljevalo, od tega cilja ne bo močno doseči, saj v zadnjih dveh letih praktično nismo opravljali melioracij, zaradi samovoljnih nestrokovnih posegov poseznih lastnikov v gozdove pa se je obseg malo donosnih gozdov celo povečal.

Če se pogledi na gozd in gozdni prostor ne bodo spremenili in se bo brezpravje v gozdovih še nadaljevalo, ne bo ogrožena le proizvodnja lesa v gozdovih, ampak tudi ostale koristi, ki jih nudijo gozdovi v prostoru. Te koristi pa so mnogo bolj pomembne kot sam les.

TONE ŠEPEC

● Morala je način življenja, o tem se ne govori — to se pokaže. (Crnkovič)

● Poplava sovražstva zaradi neznosne lahkotnosti politikov bi bila za nas lahko usodna. (Roter)

● Ni kosila, ki bi bilo zastoj. (Friedman)

● Bogastvo so prihranki mnogih v rokah enega samega. (Debs)

Struktura zasebne gozdne posesti je sledeča:

Velikost posesti	Število lastnikov	%	Skupaj ha	Delež posesti %
do 1 ha	6.803	38,1	3.148	5,7
1—3 ha	5.138	28,8	9.666	17,5
3—5 ha	2.329	13,2	9.389	17,0
5—10 ha	2.608	14,6	18.613	33,7
10—20 ha	846	4,6	11.488	20,8
nad 20 ha	108	0,6	2.928	5,3
SKUPAJ:	17.832	100	55.232	100

**SREČANJE
INVALIDOV
DOLENJSKE**

NOVO MESTO — Društvo invalidov občine Novo mesto praznuje letos 10-letnico delovanja. Ob tej priložnosti pripravljajo pod pokroviteljstvom izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto srečanje invalidov dolenske regije. Velika prireditev, ki bo povezana z rekreativnim pohodom od osnovne šole v Bršljino do Športne dvorane, bo v soboto, 6. junija; zbiranje udeležencev bo pri šoli ob 9. uri. V Športni dvorani bo slavnostna prireditev s podelitvijo priznanj in zahval za slušnim članom in ustanovam. V zabavnem delu bo poleg ansambla nastopila še ekipa Modre kronike, pripravili so srečeval, filatelisti pa bodo ob tej priložnosti izdali tudi spominski žig, posvečen temu dogodku. Za udeležence bo ob 16. uri v Kapiteljski cerkvi posebna maša.

Boljševik z gorjačo in korenčkom

Me je potrebno onemogočiti, izključiti iz zadruge in uničiti kot kmeta?

V Žužemberku se v zadrugi dogajajo čudne reči. Direktor Janko Skube upravlja z zadrugo in kmeti, kot se je upravljal v zlatih socialističnih časih. Medtem ko je bilo moje sodelovanje z zadrugo in direktorjem do leta 1990 normalno, so se z mojo izvolitvijo v skupščino občine Novo mesto pričele težave. Moja politična naravnost očitno ne ugaja direktorju, ki se drugače razglašala za velikega demokrata, zagovornika in dobrotnika kmetov in pospeševalca razvoja kmetijstva na področju Suhe krajine. Tako je že imenovanje novega svetovalca za področje Suhe krajine pri njem sprožilo pravi revolt.

Umazane igrice z blatenjem in onemogočanjem, kjer po njegovem ni bil na to mesto postavljen pravi človek, je trajalo vse tja v drugo polovico leta 1991. Tako svetovalec ni mogel normalno pričeti z delom. Škoda, ki je bila s tem povzročena tako človeku kot tudi

prostoru, je velika. Nezaupanje, ki je bilo umetno povzročeno med kmeti in svetovalcem, pa še vedno obstaja.

Glede na to, da sem kot poslanec postavil nekaj poslanskih vprašanj v zvezi s KZ, se je ves bes in srd obrnil proti meni. Pričela so se obrekovanja in šikaniranja pa tudi vprašanja o moji poslanski legitimnosti. Neumnež sem se pač vtaknil v »posvečene« posele KZ, to pa je nezaslišano. Na koncu so se moji sumi izkazali za neupravičene, nikalni odgovori, ki jih je KZ dajala skupščini in poslancem, so se pokazali kot laži.

Direktor Skube je ugotovil, da me je potrebno onemogočiti kot poslanca in izključiti iz KZ, po možnosti pa tudi uničiti kot kmeta. Tako sem pričel dobivati dopise in obvestila iz KZ Žužemberk:

— dne 4. 11. 1991 odpoved najemne pogodbe za zadružno zemljišče, temu je sledila tožba, ki jo je KZ izgubila;

— v januarju 1992 ustna prepoved odkupa živine;

— 15. 03. 1992 prekinitvev pogodbe o odkupu mleka;

— 5. 5. 1992 ponovna prekinitvev pogodbe o najemu zadružnih zemljišč;

— 20. 5. 1992 prekinitvev pogodbe o proizvodnji in prodaji mleka, ki stopi v veljavo z 31. 5. 1992.

Tako so bila v boju z »razrednim sovražnikom« uporabljena vsa sredstva, ki so trenutno na razpolago, zdaj lahko pričakujem še izključitev iz KZ, kar je bilo že tudi omenjeno. Iz zgoraj navedenih dopisov je razvidno, da je Janko Skube tudi denacionalizator, saj

samovoljno vrača nacionalizirana zemljišča »lastnikom« kot nagrado za podporo, ki jo nujno potrebuje, saj je rodbinsko sovražstvo, ki ga s tem podpihuje, lahko zelo učinkovito, pa tudi kakšen miting »pravih kmetov« in »ulice« ni od muh. Vse to dokazuje, da je Zupančič »baraba«, ki uporablja svoj položaj v skupščini izključno za svoje privatne interese. V primeru, da ni tako, naj to dokaže Zupančič sam.

Približno enake metode pa so se začele uporabljati za doseg organizacije KZ po novem zakonu o zadrugah. Predvsem je važno, da se seje sovražstvo »mrznja in strah po reklu «Deli in vladaj!»

Direktor Skube kot soavtor novih zadružnih pravil že ve, kako je potrebno narediti, da kmete prepelješ čez vodo. Pa tudi po »dobrih starih časih« se mu kolca in tako se miri z besedami: »Vse bo še tako, kot je bilo, če pa ne, se bodo pa glave trkljale.« Me zelo zanima čigave neki. Za vse je čas, samo za delo s kmeti ga zmanjkuje, saj je važnejše potovati po Italiji in Avstriji in vsaj trikrat na teden v Ljubljano na ministrstva, komiteje in razne koordinacije. Suho-kranjski kmet je tako ali tako potrpežljiv pa tudi »politično« vsestransko obdelan, da bo tiho in še naprej krivil svoj hrbet za »boljše čase«, ki mu jih obljublja Jože Zupančič in njemu podobni.

Za kmečko delo in denar davkoplačevalce bo nekaterim prav gotovo lepo.

JOŽE ZUPANČIČ
poslanec DPZ SO Novo mesto

Gozd in šola

Že pred mnogimi leti so gozdarji vodili šolarje na pogozdovanja. To so začetki sodelovanja med gozdarji in šolo, ki so se v podobni obliki obnovili tudi po drugi vojni. Ob drugačnih zahtevah človeka do gozda in spoznanjih o njegovih koristih pa smo gozdarji spoznali, da je treba gozd drugače predstaviti in učiti o njem. Prelomnico pomeni republiški seminar v Dolenjskih Toplicah leta 1969. Gozdarji smo si tedaj naložili tudi izobraževalno nalogo, ki pa so jo izpolnjevali le nekateri, saj to delo na GG ni bilo posebno cenjeno in le redko posebej nagrajeno.

Spoznavanje gozda je prišlo z leti tudi v učne programe osnovnih šol. Tu je bila pomoč gozdarjev šolnikom zelo dobrodošla, ker so bili le-ti sprva slabo podučeni o gozdu in njegovih funkcijah. Gozdar je torej začel mladino učiti, kar ni bilo enostavno, zaradi pomanjkanja pedagoških znanj. Težko je na primer jezik stroke prilagoditi učencu 4. razreda osnovne šole. Kljub temu so gozdarji z leti vedno pogostejše izbrali naravoslovne dneve za to, da so učence in dijakke vodili v svoje delovno okolje — gozd. Učiti o gozdu mladostnika je nedvomno hvalnejša naloga, kot pa prepričevati odraslega človeka.

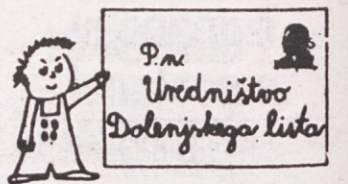
Ni dovolj, da se gozdar poda med mladino le enkrat na leto. »Teden gozdov« mora in naj traja celo leto. To je nujnost, ki jo narekuje naša skupna skrb vsi za gozd, saj ga tako ali drugače tudi ogrozimo mi vsi. Bolje je slabo in jecajoče govoriti mladini o gozdu, kot sploh ne govoriti. Enako pomembno pa je tudi šolnikom poglobiti vedenje o gozdu tako, kot to zna gozdarska stroka. Gozdarjev je namreč premalo, zato lahko le pomagamo, nikakor pa ne moremo prevzeti vsega izobraževanja s področja gozda in njegovega življenja.

Vsak Slovenec naj bi se zavedal, kakšno bogastvo je naša gozdnata krajina in jo zato tudi varovati. Do tega je še daleč, kar nam dokazujejo goloseki po naših gozdovih, uničevanje posameznih dreves, roparsko nabiranje gob in zdravilnih zelišč, kurjenje kjerkoli, odlaganje smeti, hrupno vedenje itd.

Narave oz. gozda si človek ne more podrediti, ker ga s tem uniči.

Inž. ANTON PRELESNIK

MLADI DOPIŠNIK

**S TRIGLAVOM NA
TENIŠKI TURNIR**

Zavarovalnica Triglav nam je omogočila, da smo učenci 6., 7. in 8. razreda OŠ Dragatuš imeli tak športni dan, kot smo si ga želeli. V četrtek 7. maja, smo si lahko ogledali teniški turnir Slovenija Open 92 v Domžalah. Prevoz in vstopnice je plačala zavarovalnica Triglav, prav tako je poskrbela za malico in senčnike. Zavarovalna skupnost Triglav nam je pripravila zares enkratno športni dan, za kar se ji iskreno zahvaljujemo. Imeli smo se imenitno, zato smo obžalovali, ko smo se morali odpraviti proti domu.

ANITA ŠTRELKJ
OŠ Dragatuš

**TEKMOVANJE ZA
ZLATO VEGOVO
PRIZNANJE**

V soboto, 16. maja, sem se udeležil tekmovanja za zlato Vegovo priznanje, ki je bilo v Novem mestu. Ob deveti uri smo se zbrali v učilnici, kjer so nam najprej pokazali film o tovarni Renault, pokroviteljici tekmovanja, nato pa so nam dali sto dvajset minut časa za reševanje. Ko smo naloge rešili, smo imeli še dve uri prostega časa, da so mentorji popravili naloge. Ob dveh smo se odpravili domov, nekateri veseli, drugi pa malo manj.

DAVID BEBAR
8. r., OŠ Milana Majcna, Šentjanž

TUDI V HRIBIH JE LEPO

V sredo smo imeli končni izlet na Lovrenc. Polni veselja smo se zbrali na avtobusni postaji. Končno so se vrata avtobusa zaprla. Del poti smo se peljali, del pa smo šli peš. Nenadoma smo kar onemeli, ko smo v daljavi zagledali belo cerkev. Bila je kakor otoček sredi encijanov. Šele ko smo prišli do gostilne, smo se zavedeli, da smo neznansko lačni. Olajšali smo svoje polne nadržbine in izpraznili hladilno skrinjo z lučkami in korneti. Po lovljenju in igranju smo šli še v Loko. Tam smo se še malo igrali na šolskem dvorišču in že je bila ura štiri popoldan. Odpeljali smo se domov.

BENO LIPOVŠEK
novin. krožek,
OŠ Savo Kladnik Sevnica

LONČAR

S kombijem smo se odpeljali na Čanje, kjer je doma lončar Alojz Urh. Ko smo vstopili v delavnico, smo zagledali veliko lončarsko peč. Na desni strani pa je stala velika omara, polna izdelkov. Takoj za tem smo šli v prostor, kjer nastajajo lončarski izdelki. Lončar nam je pokazal, kako se naredi cvetlični lonček in vaza. Ob koncu obiska nam je lončar dovolil, da smo šli v lončarsko peč. To nas je zelo zabavalo. Ogledali smo si tudi prostor, kjer hranijo izdelke. S tem se je naš obisk pri lončarju končal. Preživeli smo prijetno in zanimivo popoldne.

GORAN
3. r., OŠ Blanca

**MATJAŽ NA PILOVEM
ŽURU**

Sošolec Matjaž je bila povabljen na Pilov žur, ki je bil 24. aprila v Radljah ob Dravi. Organizirala sta ga voditelja oddaje Klub klubok, Robert Bogataj in Meta Ornik. Ob pol osmih so se zbrali nastopajoči z našega konca na Bizelskem, kjer jih je čakal avtobus. Matjaž se je odpravil s tovarišem Vilkom Urekom in z dvema skupinama Blue Kiss in Fru—fru. Ko so prispeli na cilj, so se pripravili na vaje. Za so imeli prosti čas do 16. ure, ko se je začel program. Večinoma so nastopali v skupinah, Matjaž pa je nastopil solo. Z igranjem in zapel je pesem Slovenskega naroda sin. Po končani prireditvi so razglasili samo prva tri mesta. Upajmo, da se je Matjaž uvrstil na dobro mesto, in da bo še kdaj povabljen na tako prireditve.

SEBASTJAN, ROBI,
JERNEJA, SONJA, JOŽICA
6. r., OŠ GLOBOKO

**HUDO RANJENI
ŠOLARKI**

BREŽICE — V vsega dveh dneh je prišlo na Ulici 21. maja v Brežicah do dveh hudih prometnih nezgod, v katerih sta se poškodovale učenci tamkajšnje osnovne šole. 21. maja okoli 16.30 je 12-letna Renata D. mala zavijanjem v desno izgubila ravnotežje, padla in se hudo poškodovala. Dan kasneje ob 15.10 pa se je 40-letni Dragutin Bratkovič iz Brežic peljal z osebnim avtomobilom po tej ulici. Malo pred križiščem je ob prehodu za pešce stala skupina treh otrok. 10-letna učenka tretjega razreda Marina B. iz Brežic je hotela prečkati cesto in je stopila na označeni prehod za pešce, Bratkoviču pa svojega vozila zaradi prevelike hitrosti ni uspelo ustaviti. Trčil je v dekle in jo zbil po cesti. Hudo ranjeni Renata in Marina se zdravita v brežiški bolnišnici.

**»Ne zavržite
prijateljske
roke!«**

ŠMARJEŠKE TOPLICE — »Zelo mi je žal, da se že prvi stiki med novomeško in norveško občino Stord niso od začetnih stikov leta 1988 razvili v tesnejše sodelovanje in prijateljstvo. Tako je na začetku kazalo in tako je bilo takrat tudi rečeno,« pravi Ljubo Petković, ki nas je pred kratkim poklical iz Šmarjeških Tplc, kjer je na zdravljenu. Ljubo je dolga leta delal v vodstvu društva Norveško-Jugoslovanskega prijateljstva. Po njegovi zaslugi je Piran prijateljsko povezan z norveško občino Bjugn in prav on je pred leti, ko je dobil sporočilo, da občina Stord išče prijateljstvo v Sloveniji, priporočil in vzpostavil prve stike z Novomeščani.

»Slovenci bi morali bolj ceniti prijateljsko roko, ki jo ponujajo severnjaci. Čeprav Jugoslavije ni več, moramo ohraniti in poglobljati stike, ki smo jih že vzpostavili,« pravi Ljubo in pokaže cele strani člankov in slik, ki so jih Norvežani objavili navdušeni nad prvimi vtisi v prijateljski občini Novo mesto, kot so jo že takrat, poleti 1988, imenovali. Dlje od čestitk za novoletne praznike potem ni šlo, čeprav namigovica razširitvi stikov s severa ni manjkalo. Deloma so temu krive pogoste menjave v občinskih vrhovih, največ pa seveda pomanjkanje pravega interesa.

Ljubo Petković dobro ve, kaj je solidarnost in prijateljstvo. Sam je to okusil v nemškem delovnem ta-

Ljubo Petković

borišču na Norveškem, kamor so ga, osemnajstletnika, leta 1943 odpeljali Nemci, potem ko so ga ujeli v bližini Niša, od koder je doma. Po čudnem naključju je prišel prav v taborišče Botn v severni Norveški, kamor so kako leto poprej poslali njegovega očeta. A tega ni bilo več med živimi. V zelo težkih razmerah v delovnih taboriščih ali pri poskusu bega jih je med vojno od skupno 4113 taboriščnikov, kolikor jih je bilo poslanih iz Jugoslavije na Norveško, umrlo 2360, torej več kot polovico. Da so ostali preživeli, gre velika zasluga sočutnim in hrabrim domačinom, ki so kljub življenjski nevarnosti tvegali in pomagali sestradanim taboriščnikom s hrano in drugimi potrebščinami. Ta solidarnost se je pozneje razvila v tesno norveško—jugoslovansko prijateljstvo, ki ga po mnenju Ljuba Petkovića ne bi smeli zavreči, čeprav je Jugoslavija razpadla, saj je presegala njene okvire. To so dokazali Norvežani, ki so tudi v zadnji vojni namenili ogroženemu prebivalstvu veliko humanitarne pomoči in bili med prvimi, ki so priznali nove države na tleh nekdanje Jugoslavije.

T. J.

Nov klub v Šentjerneju

Klub za odrasle duševno prizadete ljudi naj bi prerasel v delavnico pod posebnimi pogoji

ŠENTJERNEJ — V prostorih šentjernejske osnovne šole je prejšnji tork začel delovati klub za odrasle duševno prizadete osebe. To je oblika varstva in zaposlovanja odraslih duševno prizadetih ljudi, ki se niso sposobni zaposliti v normalnih pogojih in živijo pri starejših ali skrbnikih.

Klub v Šentjerneju deluje pod okriljem Društva za pomoč duševno prizadetim iz Novega mesta, delovanje pa so omogočili novomeška občina, Zavod za zaposlovanje in Center za socialno delo. Enkrat na teden, od 9. do 13. ure, se v Šentjerneju srečuje 7 varovancev pod vodstvom strokovnih delavcev iz delavnice pod posebnimi pogoji iz Novega mesta. Postopno se privajajo na delo, prilagojeno individualnim zmogljivostim varovancev. Proizvodni program zajema izdelke iz blaga, volne, usnja, papirja in semen. Program pa vsebuje še skrb za samega sebe, športne in rekreativne dejavnosti, glasbeno-ritmično in likovno dejavnost ter zdravstveno in prometno vzgojo.

Pomembni so tudi stiki z okoljem. Načrtujejo obiske delovnih organizacij ter zdravstvenega doma. V osnovni šoli imajo na voljo trim kabinet, knjižnico in jedilnico. Zahvaljujejo se ravnatelj Pavletu Turku za vso pomoč, sodelovanje in veliko mero razumevanja. Prizadevati pa si bo treba, da bi v KS Šentjerneji našli večje in ustrežnejše prostore, saj je cilj kluba, da preraste v delavnico pod posebnimi pogoji.

BORJA ERŽEN

Biserna izpod Gorjancev

Jože in Neža Klobučar iz Pangrč Grma

PANGRČ GRM — Šesto nedeljo po veliki noči ali zadnjem pred binkoštno nedeljo, se pravi v teh dneh, je vsako leto žeganje v cerkvi nad Pangrč Grmom. Cerkev in prostor, kjer cerkev stoji, že oddavnaj nosita ime Smiklavž; vsaj tukajšnji ljudje rečejo tako. Žeganje pomeni domačinom svojevrstno prijetno romanje. Med tistimi, ki so doslej doživeli že veliko teh smiklavških dogodkov, sta tudi Jože in Marija Klobučar iz Pangrč Grma, kajti Jože je star prek devdeset let in Neža ne dosti manj.

Poleg žeganja je bilo v desetletjih njunega življenja še drugih več dogodkov. Jože je pripravljen vsak trenutek hudomušno povedati, kako je bilo v njunih mladih letih, pa ga Neža ob tem zadržano opozori, naj za božjo voljo ne trosi kakšnih opolzkih, ki niso ne za na hrbet ne za na ramo. Torej povejmo o delu, saj je delo začetek in konec v življenju marsikaterega Podgorca.

Danes tudi delo ni več, kar je bilo v časih, ko je bil svet za približno devdeset let mlajši. Po Jožetovem prepričanju se dandanašnji vsem preveč mudi. Včasih je bilo lepše delati, čeprav so morali kosci in kopači iz Podgorja »na vse strani pretikati za delom, tudi na oni strani Gorjancev«. Lepše je bilo celo tedaj, se zdi dandanes Jožetu Klobučarju, ko je kot mlad kosec spal na Laškem v kopici, a ga je ponoči začelo hladiti, ko je potegnila mrzla sapa. Zato se človek takih priložnosti spomni, tako kot mu je ostalo v spominu, da se je pri metliških obrtnikih, se pravi meščanih, lažje dobilo poljsko delo kot pri ljudeh na vasi.

Tako kot ni dobro, da se dandanes pri delu preveč mudi, je tudi pri drugih rečeh pretiravanje prej škodljivo kot koristno. Tako pravi Jože Klobučar in pravila se menda drži, saj pravi: »Živel sem po svoje. Pil sem za potrebo. Kadil sem malo, štiri do pet cigaret na dan. Še zdaj kadim. Škodi pretirano kajenje.« V

M. LUZAR

Lojzka, mestna posebnost

Kdo je ženska, ki poje po mestnih ulicah

NOVO MESTO — Med posebnosti življenja ob Krki zadnja leta sodi tudi Lojzka Šurla, 62-letna ženska iz Stranske vasi. Ta vas je sicer od Novega mesta oddaljena dobrih sedem kilometrov, vendar je Lojzka kljub temu več aa novomeškem Glavnem trgu kot doma. Čez dan se sprehaja po cestah, na ves glas prepeva in pleše. Ljudem, ki se z njo in njenim »nastopanjem« prvič srečajo, je običajno nerodno, pa nič zato.

Pred leti se je zgodilo, da so za neko slavnost na trgu postavili oder. V prvih vrstah so se sedeli gostje iz slovenske prestolnice, ko se je sredi največje restnosti na oder povzpela Lojzka. Zapela in zavriskala je, organizator pa je ni odstranil, pustil jo je na odru, da si je dala duška. Ko je končala svoj petminutni nastop, so ji nekateri celo zaploskali.

Zadnje čase ima Lojzka svoj program v javni telefonski govornici pri trgovini Elektrotehna na Glavnem trgu. Dvigne suhalčko in se pogovarja s svojim dragim, ki je menda na začasnem delu v Beogradu. Seveda ob tem telefonski števec ni vključen. Ko se Lojzka utrdi, se zateče v gostišče na Trgu ali pa še raje v Dolenjino delikateso nasproti Rotovža. Prijazne prodajalke ji skuhajo kavo in ponudijo kaj za pod zob. Alkohola ne pije, čeprav bi ji nekateri radi prisodili.

Ko se dan bliža proti koncu, mora Lojzka na vlak in domov v Stransko vas, kjer jo čaka sestra Jožica. Tudi ona ne more razumeti Lojzke in njenega življenja. Jožica je bila 34 let kurirka v Novoteksu in se

**USPEŠEN NASTOP NA
REPUBLIŠKI GLASBENI
REVIJI**

Kljub začetni bojzani, ki nas je spremljala ves čas priprav in pred samim začetkom prireditve, smo zavarovalnici Delavnice pod posebnimi pogoji iz Leskovca pri Krškem svoj nastop uspešno opravili in poželi glasen aplavz v polni kristalni dvorani Zdraviliškega doma v Rogški Slatini, kjer je 8. maja bilo v gosteh 24 skupin zavodov za usposabljanje iz cele Slovenije; ob koncu se je pridružilo še 18 skupin, ki so zaradi velikega števila prijaviteljev istovrstno nastopale v Atomskih Toplicah. Kljub napornemu dnevu, saj je bilo treba pred nastopom opraviti še generalno, smo ta petek izkoristili za prijetno druženje z vrstniki in celodnevni izlet, za kar se zahvaljujemo Zavarovalnici Triglav, Območni skupnosti Krško za finančno pomoč, TKS Krško za kombi, folklorni skupini S Snovega za narodno noše ter Matjažu Lipovžu za strokovno pomoč pri pripravah na nastop.

NADA RAČIČ
Delavnice pod posebnimi
pogoji, Leskovec pri Krškem

**ZAKAJ SMO
KAZNOVANI?**

Nas upokojuje, ki smo delali v drugih republikah nekdanje Jugoslavije in si tam zaslužili pokojnino za starost, so hudo razočarale aprilske nakaznice, saj smo dobili skoraj polovico manj kot poprej! V imenu vseh prizadetih se obračun na pristojne organe, da nam pojasnijo, kako so si dovolili odvzeti tisto, kar je zaslužno. Ali nismo že dovolj kaznovani, ker so cene v Sloveniji višje kakor tam, kjer smo pokojnino zaslužili? Ne bom razlagal ogorčenosti nas prizadetih, temveč odločno zahtevam, da se s tem primerom spoprimejo ne samo odgovorni, ampak tudi tisti, ki so nas dolžni ščititi!

Ž. R.

ŠPORTNA DVORANA MAROF, NOVO MESTO od 27. do 31. maja 1992

NOVOTEHNA ponovno prihaja med Vas

in s pomočjo poslovnih partnerjev predstavlja široko izbiro izdelkov s področij:

- *tehničnega materiala in opreme*
- *strojnih in elektro instalacijskih materialov*
- *bele tehnike*
- *premazov in zaščite*
- *ogrevanja*
- *avtomobilov*
- *črne metalurgije in gradbenega materiala*

Skratka vse, kar potrebujete pri Vašem delu in doma!

PRIDITE, NE BO VAM ŽAL!

NAGRADNA IGRA!

Kupci pod navedenimi pogoji hkrati sodelujete v nagradni igri.

DNEVE NOVOTEHNE bo popestril program za razvedrilo in zabavo vsak dan ob 17. uri:

- 28.5. - nastop komornega pevskega zbora Trebnje in občinskega pihalnega orkestra Trebnje,
- 29.5. - nastop plesnih parov plesnega centra dolenske,
- 30.5. - dnevno predvajanje risank za otroke.

V vseh svojih prodajalnah na Dolenjskem, Beli Krajini in Posavju je NOVOTEHNA v času DNEVOV NOVOTEHNE '92 pripravila prodajo s posebnimi popusti od 10 do 30 % za vse blago in servisne storitve, pri gotovinskem plačilu nad 1000 SLT. Izdelke boste lahko kupili tudi na obročno odplačevanje.

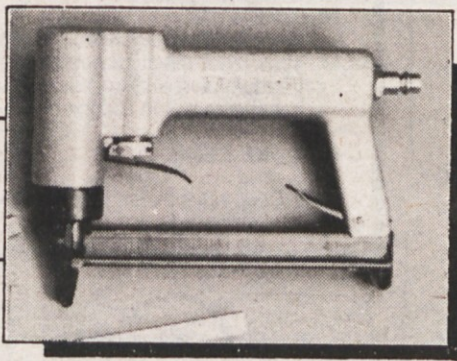
- *pralni stroj*
- *ročni brusilni stroj*
- *multipraktik*
- *5 plošč pocinkane pločevine*
- *10 vreč cimenta*
- *5 ur brezplačnega servisa v servisu NOVOTEHNE*

NOVOTEHNA

HITRO KVALITETNO ZANESLJIVO HITRO KVALITETNO ZAN

pnevmatski

ZABIJALNI APARATI

SPENJALNI APARATI

KRIVILNE PRIPRAVE

ZA

spenjanje tankih materialov, tapetniška in dekorativna dela, izdelavo lesenih okvirjev in ograj, izolacijsko oblaganje sten in stropov, izdelavo zabojev in palet, kartonske embalaže ...

NIKO
KOVNARSKO PODJETJE
ŽELEZNIKI

TEL.: (064) 66 221, 66 617

ADUT
ZAKAJ SE SPLAČA
KUPOVATI
S KARTICO
ADUT

- ker je enostavno,
- ker ob nakupu ne potrebujete gotovine,
- ker imate zamik plačila tudi do enega meseca,
- ker zadostuje le vaš podpis,
- ker lahko kupujete povsod, kjer je oznaka Adut,
- ker lahko dvigujete gotovino v SKB banki
- in ker vas čakajo še druge ugodnosti.

Majhna kartica – veliko razkošje

Z Adutom lahko že kupujete tudi v bližini vašega doma:

Novotehna, Dolenjka, Mercator - KZ Krka, Mercator - Standard, Mercator - Preskrba, Krka Zdravilišča, Zavarovalnica Tilia, Zavarovalnica Triglav, Emona Posavje Brežice, KVM Ribnica, Kamnoseštvo Jakša Marjan, Darja Krško, Stavbno keparstvo Brudar, Kerametal Brežice, Trgovina Kovačič Bizejsko, Trgovina Lastovka Podsreda, TKI Globoko, Opekarna Brežice, Opekarna Novo mesto, Gostilna Kužnik, Instalaterstvo Jazbinšek Martin, Gostilna Kužnik Krško, Mesni butik Pigi Dobova, Pizzerija San Sebastian Novo mesto...

... in drugje po Sloveniji

Želim prejeti obrazec
za pridobitev kartice ADUT

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Telefon: _____

Prešernov trg 4
68000 NOVO MESTO

Telefon/telefax: (068) 26-089

ALAN
21 - 745
22 - 000

**PROGRAMSKI
PAKETI**

- MATERIALNO POSLOVANJE
- SKLADIŠČNO POSLOVANJE
- TRGOVSKO POSLOVANJE
- OBRAČUN PROM. DAVKA
- POTNI NALOGI IN VIRMANI

VSKLAJENO Z
NOVIMI
ZAKONSKIMI
PREDPISI!

NA VOLJO
SO TUDI
DEMO
VERZIJE

FENIX
INFORMATIKA

NOVO MESTO
PARTIZANSKA 19

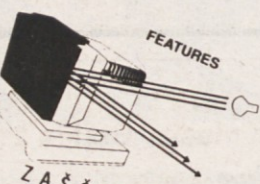
TEL.: 26-126
FAX: 25-145

RAČUNALNIŠKA in
PROGRAMSKA
OPREMA

Panasonic

TELEFONSKI APARATI, TELEFAXI,
AVTOMATSKI ODZIVNIK,
HISNE CENTRALE

Canon
PROGRAM
UGODNO
FOTOKOPIRNI STROJI
TELEFAXI

ZAŠČITNI FILTRI
RAČUNALNIŠKE
MONITORJE

OPTIK-GLAS
FORTUNA

S A M O
11.000,00
ATESTI: PRIZNANIH
EVROPSKIH
INSTITUTOV

UGODNOSTI: LEASING na 35 obrokov
PRI NAS LAHKO KUPITE OPREMO TUDI ZA DINARJE!

**VVZ — OTROŠKI VRTEC
METLIKA
ZUPANČIČEVA 1
68330 METLIKA
SVET VVZ**

razpisuje v skladu s 86. in 87. členom Statuta Otroškega vrtca
dela in naloge

RAVNATELJA

Razpisni pogoji:

- Za ravnatelja je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom,
- izpolnjuje pogoje za opravljanje dela vzgojitelja ali strokovnega delavca po določilih 38. in 39. člena Zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok ali učitelja po določilih Zakona o osnovni šoli,
 - ki ima 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 2 leti pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok,
 - ki ima organizacijske in strokovne sposobnosti, kar dokazuje s svojim dosedanjim delom.

Kandidati naj prijavijo priložila o izpolnjevanju pogojev. Ravnatelj bo imenovan za 4 leta. Začetek dela je 1. 9. 1992. Prijave pošljite v 10 dneh po objavi na gornji naslov s pripisom: »Za SVET ZAVODA«
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po obravnavi prijave na svetu zavoda.

zavarovalnica triglav d.d.

NOVO NOVO NOVO

Zavarovalnica Triglav, d.d., nudi obrtnikom — podjetnikom in kmetom kooperantom v Posavju, zavarovanim pri Območni enoti Krško, in tistim, ki to še bodo, **novе ugodnosti**. Skupaj s Schöllerbank iz Avstrije Vam nudimo **možnost najema deviznega kredita pod ugodnimi pogoji**.

GZS — Območna zbornica Posavja ter Obrtna zbornica Krško Vas vabita, da izkoristite možnost kredita pri omenjeni banki za hitrejši gospodarski razvoj območja Posavja. Vse potrebne informacije dobite pri pooblaščenem podjetju ORION, d.o.o., Ljubljana, Poslovalnica Krško, Dalmatinova 3, p. Krško tel. (faks) 0608/33-029.

Pričakujemo vas! Z Zavarovalnico Triglav, d.d., boste hitreje dosegli svoj cilj.

finet

podjetje za izgradnjo
računalniško podprtih
proizvodnih sistemov

Šempeter 21a
63311 ŠEMPETER

Telefon: 063 - 701 - 225
Telefaks: 063 - 701 - 033

- informacijski inženiring
- računalniške storitve
- strojna oprema
- programska oprema
- grafično oblikovanje

IGM **STREŠNIK**, d.o.o.

Trgovina »IMPULZ«
Milke Šobar 23
Novo mesto

**MESEC UGODNIH
NAKUPOV**

V novi poslovalnici z gradbenim in tehničnim materialom. Svojim potrošnikom nudimo **5% popust v mesecu juniju**. Predvsem priporočamo nakup izdelkov priznanih proizvajalcev, in sicer:

- keramičnih ploščic Keromix,
- barvnega strešnika Bramac,
- izdelkov iz marmorja Mineral,
- opečnih izdelkov Opekarna Zalog,
- lesnih izdelkov LIO Škofja Loka,
- silikatne opeke Opekarna Brežice,
- oken in vrat Mizar Volčja Draga,
- TOMODI dimnikov RCT Tivoli,
- strešna okna Kovinoplastike Lož,
- sedežne garniture in svetila Meblo-Kovinoplastika,
- betonske izdelke IGM Strešnika.

Razen navedenega boste lahko izbirali tudi med izdelki ostalih proizvajalcev tehničnega in instalcijskega materiala.

Republika Slovenija
SKUPŠČINA OBČINE NOVO MESTO
IZVRŠNI SVET

RAZPISUJE

javni natečaj za dodelitev koncesije za opravljanje dejavnosti vzgoja in varstvo predšolskih otrok

Koncesija se podeljuje za izvajanje javne službe na področju vzgoje in varstva predšolskih otrok, starih od 1 do 7 let, za Novo mesto in Šentjernej. Koncesija se bo dodelila za dobo 5 let, pričetak v šolskem letu 1992/93.

Kandidati morajo izpolnjevati prostorske, kadrovske in druge pogoje v skladu z zakonom o vzgoji in varstvu predšolskih otrok (Ur. list SRS št. 5/80) in s pravilnikom o najvišjem dopustnem številu otrok v oddelkih in spremstvu otrok (Ur. list SRS št. 20-1153/80).

Pisne prijave na javni natečaj sprejema Sekretariat za družbene dejavnosti občine Novo mesto, Novi trg 6/III.

Rok za prijavo je 30 dni po objavi razpisa. Kandidati morajo priložiti program dela in dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev.

Udeleženci natečaja bodo o izbiri obveščeni v 45 dneh po končanem zbiranju prijav.

Agencija Republike Slovenije
za pospeševanje prestrukturiranja
gospodarstva in spodbujanje prenove podjetij

v sodelovanju z

NovoLine

izobraževalni center

VAS VABI NA ENODNEVNI SEMINAR

PRODAJI PODJETIJ

Seminar je predvsem namenjen strokovnim delavcem in managerjem v podjetjih, ki so zadolženi za izvedbo privatizacije, ki delajo na področju lastninske preobrazbe svojih podjetij ali to preobrazbo šele pripravljajo.

Seminar bodo vodili strokovnjaki, ki neposredno delajo na področju prodaje podjetij.

Seminar bo v PETEK, 5. 6. 1992, s pričetkom ob 8.30

Vse informacije in prijave na tel. (068) 25-081

DE časopis
slovenskih
delavcev

V tej številki lahko preberete:

- Strnili smo serijo zapisov o Adrii Caravan: pokazalo se je, da so imeli delavci prav, ko so s pomočjo sindikata nagnali Anžurja
- Direktor MTT Melje grozi delavcem s tožbo
- Naročilnica za knjigo Jožeta Smoleta Spomini Tito-vega sekretarja in druge priročnike založbe ČZP Enotnost

DOLENJSKI LIST

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

KZ. "KRKA" BRAZDA

AGROSERVIS

POT NA GORJANCE 8 NOVO MESTO

objavlja

v sklopu tradicionalnega sejma v nedeljo, 31. maja, s pričetkom ob 7. uri na sedežu Agroservis

še

javno licitacijo

za poškodovani vozili:

Peugeot 405 GRI 4x4, letnik 1991 ... izkl. cena 265.000,00 SLT

Renault R-25 GTX, letnik 1985 ... izkl. cena 159.000,00 SLT

Licitacija se bo pričela ob 8. uri.

TehnoTrade

Trgovina na veliko in malo

68250 BREŽICE
Bratov Gerjevič 2
Tel: 0608-61-666
Fax: 0608-61-888

PRODAJA ELEKTRO MATERIALA

NUDIMO VAM:

- komplet elektroinstalacijski material
- širok izbor svetil za notranjo in zunanjo razsvetljavo (razsvetljavo parkov, ulic, cerkva)
- instalacije v S in Ex izvedbi

UGODNE CENE!

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE O NAŠI PONUDBI!

CENTER
LJUBLJANA

NOVA FASADA: ZDAJ ALI NIKOLI!!!

PO UGODNIH
CENAH V
NOVEM MESTU
BRŠLJIN 2

Delovni čas: od 7. do 19. ure, sobota do 13. ure

Prodaja na 3 čeke!

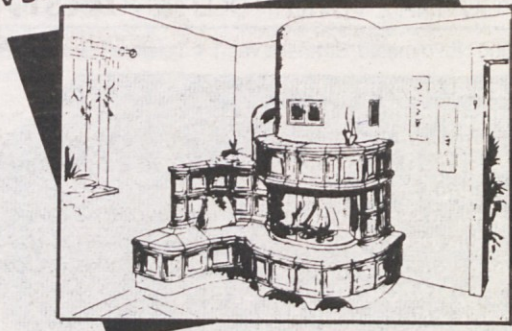
UGODNO:

jupol, gašeno apno, keramične ploščice, siporex

1947 Kurvoprodaja 1991 CENTER — iz malega veliko, iz dobrega boljše!

TRADICIJA STIL IN OBLIKA — IZ NAŠE HIŠE V VAŠ DOM

VSE NA ENEM MESTU

30% POPUST
v mesecu juniju

10% POPUST
za gotovinsko plačilo

kamini, toplozračne peči, krušne peči, polmontažni kamini,
pizza peči, štedilniki

PIONIR // keramika

d.d. Novo mesto, Slakova 5, tel. 068/26-016, 21-201, fax: 068/24-298

VI NAM — MI VAM

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefaxu: (068) 24-898 do torka do 10. ure.

PRODAJALNA

Zlatarna Celje

Prešernov trg 14
Novo mesto
tel. (068) 22-949

delovni čas:
8.30 — 12.30
16. — 19.

v prodajalni **ZLATARNE CELJE** (v neposredni bližini novo-meške tržnice) vam nudimo:

- bogato izbiro kakovostnega zlatega in srebrnega nakita
- izdelavo nakita iz prinesenega zlata po sistemu staro za novo
- odkup zlata po najvišjih dnevnih cenah
- zlatnike in srebrnike — slovenske tolarje
- stenske ure
- najcenejša popravila nakita v Novem mestu
- prediranje ušes na sodoben način
- 10% popust na gotovinsko plačilo ali plačilo na 3 obroke s čeki brez obresti
- 6-mesečno garancijo za vsak izdelek

Prepričani smo, da boste zadovoljni z našo postrežbo in svetovanjem pri izbiri. Zaupajte oblikovalcem in zlatarskim mojstrom celjskih zlatarn z nekajletno tradicijo. Prijazno vabljeni k nakupu!

TENAO

d.o.o. ELEKTRONIKA ČRNOMELJ

- satelitske antene z montažo in garancijo že od 700 DEM naprej
- sistemi maspro SRE 200, paces 60 60, Echostar SR 500, SR 1500
- posebne ugodnosti za montažerje
- možnost obročnega odplačevanja

tel. (068) 51-396 (061) 576-630

TILIA

TEHNIČNA TRGOVINA

Novo mesto, Bršljin 21, tel/fax: 068/27-197

radiatorji JUGOTERM vseh dimenzij, cene so BPD:

naprimer 22/650-1000	8.465,00	s popustom	7.618,00
naprimer 22/650-1200	10.158,00	s popustom	9.142,00
naprimer 22/900-400	4.680,00	s popustom	4.219,00

POPUST VELJA ZA VSE DIMENZIJE

gorilci THERMOMEC, CISTERNE popust 5%
UGODNO peči, boilerji, pipe, kabli, barve — laki, MONTAŽA CENTRALNE KURJAVE, VODOVODA

BCS

UGODNO!

PRIMEX GROUP

PRIMEX GROUP —

vam v času košnje nudi kosilnice B C S.
Izjemna ponudba velja od 20. maja do 30. junija.

- obročno plačilo 7 obrokov
- posebni popusti za gotovinske nakupe

INFORMACIJE IN PRODAJA:

TRGOVINA PRIMEX
Mednarodni mejni prehod Vrtojba
tel.: (065) 32-901, 32-837

FIAT

Možnost dostave na dom, dajatve do registracije približno 47%.
Posredovanje pri prodaji rabljenih vozil, odkupi, izvedeniške certitve, prepisi.

Uno	od 10.120 DEM
Tipo	od 13.900 DEM
Tempra	od 15.800 DEM
Croma	od 21.500 DEM

AMI d.o.o., Ljubljanska c. 27,
Novo mesto
tel. (068) 24-985, fax: 22-713

d.o.o.
TREBNJE, Kolodvorska 1,
Tel. (068) 44-003

BETONAL TREBNJE

proizvodnja, prevoz in strojno vgrajevanje betona

Čenjene kupce obveščamo, da lahko pri nas naročijo kvalitetne betone in storitve betoniranja po konkurenčnih cenah. Za takojšnja plačila nudimo 5% popusta!

ARGUS • ARGUS • ARGUS • ARGUS • ARGUS
Novo mesto

Vse za bodoče mamice, močnejše in vitke postave in še marsikaj lahko po ugodnih cenah kupite v trgovini ARGUS na Vrhovčevi 2 v Novem mestu!

Delovni čas: vsak dan od 9. do 13. ure in od 16. do 19. ure
ob sobotah od 9. do 12. ure

Prijazno vas pričakujemo!

NovoLine

Pot pravih odločitev.

CESTA KOMANDANTA STANETA 38
68000 NOVO MESTO

Profitni center Controlling vam nudi:
— računovodske storitve in
— davčno svetovanje

za mala in srednje velika podjetja v zasebni, mešani in družbeni lasti.

Profitni center Finančni inženiring vam nudi:
— dinarski in devizni plačilni promet za komitente
— depozitno kreditno poslovanje
— multilateralne kompenzacije doma in v tujini, cesije, asignacije
— odkup terjatev
— razno posredovanje (devize, dinarji).

Vse potrebne informacije dobite na gornjem naslovu
ali po telefonu št. (068) 25-080, 25-081, 27-013, 21-066

PIONIR
AVTOHIŠA d.d.

organizira
v sodelovanju z zavarovalnico
VELIKO NAGRADNO IGRO

TILIA Novo mesto
v kateri lahko sodelujete vsi, ki boste v času od 23. aprila do 24. junija:
• postali lastniki novega ali starega avtomobila, kupljenega v Avtohiši Pionir • kupci blaga v trgovini z rezervnimi deli • in tisti, ki boste opravili servisiranje ali popravilo svojega avtomobila v servisno prodajnem centru Pionir Avtohiša, Ločna 48 v Novem mestu!
Vrednost kupljenega blaga ali storitve, za sodelovanje v nagradni igri, mora znašati nad 5.000,00 SLT.
Nekdo od vas, cenjeni obiskovalci, bo na velikem zrebanju dne 24. junija v Avtohiši Pionir v Novem mestu, prejel avto večno privlačne tradicije.
RENAULT 4!
Delovni čas prodaje vozil je vsak dan od 7. do 16. ure, servis in trgovina z rezervnimi deli pa od 7. do 19. ure, ter v soboto od 7. do 13. ure.
Izkoristite priložnost in sodelujte z nami!

tedenski koledar

Četrtek, 28. maja — Ignac Petek, 29. maja — Majda Sobota, 30. maja — Ivana Nedelja, 31. maja — Angela Ponedeljek, 1. junija — Justin Torek, 2. junija — Evgenij Sreda, 3. junija — Drago

1. junija ob 4.57 — mlaj

kino

KRŠKO: 31. 5. (ob 18. uri) hong-konški akcijski film Ninja USA.

čestitke

ISKRENE ČESTITKE Alojziji Fink z Male Cikave, ki je 26. maja praznovala visok jubilej, 84. let. Veliko zdravja in še na mnoga leta ji želijo vsi, ki jo imajo radi. 2377

kmetijski stroji

KMETOVALCI! Največja zasebna trgovina vas vabi k nakupu rezervnih delov za traktorje Tomo Vinkovič, Zetor, Univerzal, Ursus, Fiat, BCS, gum in akumulatorjev. Primer: 12V97 - 100 Ah 6.300 SLT, 12V135 Ah 9.950 SLT. Se priporoča Slavko Prosen, Agroizbira Kranj, ☎ (064)324-802. 2227

ŽITNI KOMBAIN, starejši letnik, manjši, (190 cm), primeren za hribovite terene, popolnoma ispraven, ugodno prodam. ☎ (0608)34-775. 2347

TRACNI OBRABALNIK za kultura-tor Muta, skoraj nov, prodam za polovično ceno. Nace Strmolce, Tržišče 18, ☎ (0608) 88-872. 2360

TRAKTOR TORPEDO, 48 KM, star 6 let, prodam. Stane Zarabec, Jagodnik 12, Novo mesto. 2365

ZETVENO NAPRAVO BCS in mlatičnico Sicht na popolno čiščenje prodam. Smerke, Gor. Globodol 8, Murna Peč. 2366

MLATILNICO DECHENTERITER, dobro ohranjeno, s popolnim čiščenjem in baliranjem slame, prodam. Jože Ivanetič, Omota 8, Semič, ☎ 56-170. 2376

KOMBAIN ZMAJ 133, letnik 1985, s prešo, ali Zmaj 142, letnik 1987, prodam. ☎ 42-219. 2379

TRAKTOR STEYR, 18 KS, prodam. Vranicar, Cankarjeva 37, Metlika, ☎ 60-155, popoldne. 2383

HRBTNO KOSILNICO Japonska, rabljeno, ugodno prodam. ☎ 52-909. 2401

NAHRBTNO motorno škopolnico Tomos, novo, nerabljeno, prodam. ☎ (0608) 32-503. 2411

STRIŽNO kosilnico Butuje (90 cm), malo rabljeno, poceni prodam. ☎ (0608) 32-503. 2412

MOTORNO KOSILNICO ALPINA

KRMELJ: 30. 5. ameriški film Beli ovčjak.

NOVO MESTO: Od 28. 5. do 1. 6. (ob 18. in 20. uri) ter 30. in 31. 5. (tudi ob 16. uri) francoska akcijska komedija Operacija »Pašteta«.

TREBNJE: 29. (ob 19. uri) ter 31. 5. (ob 17. uri) ameriška drama Nora ljubezna.

SEVNICA: 29. (ob 19. uri) ter 31. 5. (ob 17. uri) ameriški film Nora ljubezna.

ČRNOMELJ: 28. in 29. 5. (ob 20. uri) ameriška drama Kennedy. 31. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Vikend pri Bernaju.

METLIKA: 29. (ob 21. uri) in 31. 5. (ob 19. uri) ameriška drama Kennedy.

zamenjam za greben in koso Gorenje Muta. ☎ (0608)31-065. 2431

FREZO MIO STANDARD 300, zelo dobro ohranjeno, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 22-955. 2444

NOVO 18 m³ nakladaliko prodam 15% ceneje. ☎ 56-612. 2466

kupim

KUPIM samonakladaliko. ☎ 78-242. 2426

motorna vozila

Z 750, letnik 1981, ohranjeno, prodam. ☎ (0608)82-175. 2350

PRODAM PO POŠTI nove dele po ugodnih cenah za jugo, lada, uno, Z 101, 126 P in Z 750, filtre, platinne, razdelilne kape, amortizerje, zavorne obloge, sklopke, jermena, semenice, brisalce, termo stikala ter uspešno avto kozmetiko. Naročila na ☎ (068)41-199 od 7. do 15. ure. 2353

TOMOS APN 6 prodam. ☎ (068)28-119. 2354

Z 101, letnik 1987, registrirana celo leto, prodam za 2.600 DEM. ☎ (068)78-084, po 14. uri. 2368

OPEL REKORD 20, diesel, letnik 1983, in R 5 diesel, letnik 1991, prodam na obroke. ☎ 42-239. 2373

126 HES, star 15 mesecev, prodam. Marn Lukovec 11, Trebnje. 2374

Z 101, letnik 1990, prodam. Stjepan Hercigonja, Šmarješke Toplice 186. 2375

VISO SUPER E, letnik 1983, zvočnike MONTARBO in diatoniko harmoniko CIS, FIS, H prodam. ☎ 42-710. 2385

GOLF, letnik 1978, prodam. Alojz Plišnik, Pod gradom 3, Trebnje. 2387

NEVADO R-21, letnik 1989, prodam. ☎ 23-195. 2388

YUGO 45 A, 5/87, pred registracijo, prodam. Informacije ☎ (068)23-452. 2402

Z 101 GTL 55, 11/86, 23.000 km, prodam za 3.600 DEM. ☎ (0608)33-059. 2409

Z 750, letnik 1984, registrirana do 2/93, prodam. ☎ 27-693. 2415

126 P, garžiran, malo vožen -cca. 3.000 km, skoraj nov, prodam. ☎ 26-517

FIAT 126 PGL, letnik 1987, registriran do oktobra, ohranjen, prodam za 2.700 DEM. ☎ (068)86-255. 2418

LADO 1200, letnik 1986, prodam. ☎ 76-301. 2421

JUGO 45 KORAL, letnik 1989, prodam ali menjam za poly. ☎ 27-393. 2422

ZASTAVO 750, letnik 1984, registriran do maja 1993, prodam. Muhič, Potok 4, Straža. 2423

GOLF DIESEL, letnik 1988, in APN 6 prodam. ☎ 27-219. 2424

126 P, letnik 1982, obnovljen, prodam za 900 DEM in APN 6, star 5 let prodam. ☎ 25-894. 2425

R 4, letnik 1983, registriran do 5/93, prodam. Drago Kermc, Majde Šilc 22, Novo mesto. 2428

PEUGEOT 404, registriran do 1993, prodam ali menjam. ☎ (0608)61-083. 2430

GOLF, letnik 1979, prodam ali zamenjam za 126 P. Branko Podbršček, CKŽ 30, Krško. 2441

GOLF, letnik 1986, prodam. ☎ 43-663. 2450

126 P, letnik 87/88, registriran do 4.6.93, prodam. ☎ 76-379. 2453

126 P, karamboliran, letnik 1988, registriran do decembra, prodam. Bevc, Gorenja vas 24, Šmarješke Toplice. 2454

BT, letnik 1986, odlično ohranjen, prodam. Turk, Podgora 44, Straža. 2456

ZASTAVO 128, letnik 1987, prodam. ☎ 57-724, popoldne. 2458

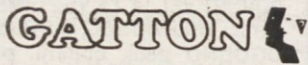
Z 101 confort, letnik 1980, prodam. ☎ 73-472. 2467

MOTORNO KOLO HONDA GB 500, letnik 1987, in GOLF XD, letnik 1988, prodam. ☎ (068)28-062. 2469

obvestila

ŽALUŽIJE — ROLETE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 1656

ZA BOLJŠI SLUH

Slušni aparati

TEST SLUHA IN NASVET.

OPTIKA
Novo mesto
Komandanta Staneta 12

Vsako sredo od 9. do 13. ure
tel. (068) 23-110

MONTAŽA klasičnih in satelitskih anten. ☎ 44-129. 2119

PURANI, beli, težka pasma, stari 5 tednov, dobava 6. junija ob 11. uri. Sprejemamo naročila na ☎ (068)45-622 ali (061)783-382. 2143

65000 Nova Gorica
Cesta IX. korpusa 96

vabi
sodelavce za ponujanje
in prodajo pakirnih strojev
TEL / FAX: (065) 24-445

**NOGAVICE ZA VENE
Medicinske
in preventivne**

Celotno izbiro elastičnih kompresijskih nogavic vseh velikosti, dolžin, kompresijskih vrednosti in modnega izgleda, znanih svetovnih proizvajalcev ARTSANA-LYCIAS, SCHOLL, PEZET-ZIMMERMAN vam nudimo v trgovini KONTAKT d.o.o. (061)265-881 na Tržaški 20 v Ljubljani v času od 9. — 12. in 16. — 19. ure. (Pošiljamo tudi po pošti).

Uspešno podjetje vzame v najem skladišče v velikosti 50—60 m² v Novem mestu ali bližnji okolici. Ponudbe pod šifro »PREDUJEM«.

Iščemo trgovske potnike — animatorje za predstavitev in prodajo avdio in video aparatov po najugodnejših cenah in na obroke. Delo obsega širše področje Dolenjske. Višina povprečnega OD je od 50.000 — 60.000 SLT mesečno. Telefon (062) 221-027 in 068/22-964.

SRCE d.o.o.
nudi ugodne devizne kredite obrtnikom, kmetovalcem in podjetnikom, cca obrestna mera je fiksna. Inf. tel. (063) 33-043.

VELEMA
trgovina in storitve d.o.o.
68000 Novo mesto, C. kom. Staneta 10
tel.: 068/24-780, 24-781; fax: 24-781

IŠČEMO SERIJSKE PROIZVAJALCE PIŽAM, TRENIRK, OTR. MAJIC IN DRUGIH TEKSTILNIH IZDELKOV.

**POKLIČITE NA TEL.:
(068) 24-780
24-781**

POZOR! Hušanje brez diete, s shuševalnim pasom do lepše linije. Informacije in naročila na ☎ (061)218-941. 2197

ROČNI POŽIGALNIK PLEVELA vam uniči plevel brez herbicidov in pletja v vrtni, njivi, vinogradu, poteh,... Pošljemo tudi po pošti. TRISTIL RADEČE, tel.: (0601) 81-913

IZDELUJEMO klepalno napravo, s katero brez znanja koplejte koso. Cena 2.000 SLT plus poština. Kern, Markovo 2 pri Kamniku, ☎ (061)832-461, po 19. uri. 2355

POIZKUSITE! Nudimo stimulatívno provizijo pri prodaji proizvodov za družino in dom. ☎ 85-342. 2378

ZARČENJE je povzročitelj mnogih težkih bolezni. Poskrbite za svoje zdravje, zaščitite sebe in svoje najbližje. Naročila na ☎ 23-941, zvečer. 2381

INTELEKTA MIRNA, Roje 11, prodam po ugodnih cenah sončne tropine. Dostava tudi na dom. ☎ 47-157 ali 40-090. 2462

LESNE BRIKETE za kurjavo vseh vrst počli prodam. ☎ (068)26-160, od 7. do 9. ure. 2470

VODOVODNE storitve opravljam — menjavo armatur, tesnil, kotličkov, čiščenje odtokov — opravljam tudi adaptacije in druga vodovodna dela. Kličite na ☎ 78-462. 2403

posest

STANOVANJSKO HIŠO v Novi vasi, pošta Jesenice na Dolenjskem, prodam. Anton Suban, Obrežje 48/B, Jesenice na Dolenjskem. 2346

PARCELO primerno za vikend, (20 a), na lepi sončni legi v Straži pri Novem mestu prodam. ☎ (062)792-222. 2351

HIŠO z vrtno, z manjšim gospodarskim poslopjem, (38 a), v Dobrovi 2 pri Škocjanu prodam. ☎ (063)37-831, zvečer. 2356

POČITNIŠKO hišico v Stari gori pri Semiču in dva sode, 300 in 400 litrov, nova, prodam. ☎ 52-508. 2362

HIŠO na Senovem prodam. Cena po dogovoru. Dam jo tudi v najem. Resen kupec se naj javi na ☎ (0608)70-320. 2367

HIŠO v Dolenjskih Toplicah ugodno prodam. Ob Sušici 21, Dolenjske Toplice. 2369

VEČJO KMETIJO, možna strojna obdelava, s hišo in gospodarskim poslopjem, prodam ali zamenjam za stanovanjsko hišo in nekaj zemlje. Informacije na ☎ (068)22-083. 2370

STAREJŠO HIŠO in travnik 17 arov, primeren za gradnjo vikenda, prodam. Iztok Lopatič, Ljubljanska 16, Novo mesto. 2393

MEŠANI GOZD, 2 ha, v bližini Gor. Ponikev pri Trebnjem, ugodno prodam. ☎ (067)23-125. 2397

POSEST v izmeri oca 6,5 ha ter staro hišo z elektriko in vodovodom, v bližini Metlike prodam. ☎ (068)24-368. 2399

PRI LENOVEM prodam starejšo hišo s 33 ari zemlje. ☎ (061)263-953. 2408

MANJŠI VIKEND ali kmečko hišo vzamem v najem za 10 let. Voda, elektrika, dostop z avtomobilom, do 60 km iz Ljublja-

Auto-hit
TRGOVINA Z VOZILI IN DELI NOVO MESTO D.O.O.

68000 Novo mesto, Stranska vas 1 • Telefon/Telefax 068/43-502

Tudi mi smo prisluhnili majskemu življenju narave. Pripravili smo vam RAZSTAVO AVTOMOBILOV iz našega prodajnega programa. Ogledate si lahko najnovejše modele znanih evropskih in japonskih proizvajalcev FORD, MAZDA, SUZUKI, OPEL. Pridite v Novo mesto na Glavni trg od 29. do 31. 5. 1992. Nasvidenje!

280 LITRSKI solarni bojler, ali za centralno, nov, prodam 40% ceneje ali izdelam po naročilu željene velikosti. ☎ (0608)60-217. 2407

BARVNI TV GORENJE in usnjeno sedežno garnituro prodam. ☎ 87-117. 2419

AVTOMATSKO samohodno tračno žago za razrez hlodovine prodam. Vilko Dernelič, Zdole 52, Krško. 2429

PRAŠICA, težkega 150 kg, prodam. Franc Prašeren, Šmarjeta 50, ☎ 73-552. 2438

6 MESECEV BREJO KRAVO in črno belo pripušeno telico prodam. ☎ (068)42-366. 2439

ELEKTRIČNI bojler za kopalnico prodam. ☎ 21-049. 2443

PRIKOLICO za osebni avto ugodno prodam. ☎ 45-244. 2445

KLAVIATURE YAMAHA PSR 90 in pevsko ozvočenje z boksi Montarbo-100 W prodam. ☎ 22-278, popoldne. 2447

BRIVSKO FRIZERSKO opremo ugodno prodam. ☎ (0608)70-314. 2451

NEMŠKEGA OVČARJA, starega osem tednov, prodam. Fšter, Mestne njive 46, Novo mesto. 2452

ŽAGO TOMOS RF 61, kombinirani hladilnik HZ 31 in pralni stroj 106, oboje Gorenje, uvoženo kosilnico, 4 taktno, vse novo, ugodno prodam. ☎ 24-353. 2460

MOLZNI STROJ prodam. Stane Kavšek, Brod 33, Novo mesto, ☎ 26-987. 2461

razno

VEPELJAN novejši gostinski lokal, na dobri lokaciji v Novem mestu, prodam. Šifra: »LOKAL«. 2352

PODJETJE za knjigovodstvo-svetovanje, s poslovnim prostorom in manjšim stanovanjem, oddam v najem. Primerno tudi za podjetne začetnike. ☎ (061)851-564. 2400

ODDAMO košarno na smučarskem centru Rog Črmošnjice. Informacije v Krki - Zdravilišča Dolenjske Toplice. ☎ 65-250. 2416

službo dobi

KAFE BAR v Krškem zaposli dekle. ☎ (0608)33-044. 2348

ZAPOSLIM KV ali PKV elektroinstala-terja. Naslov v oglasnem oddelku. 2357

MIZARSTVO Marjan Blatnik, Črmošnjice 4, Novo mesto, zaposli mizarja. Pogoj: srednješolska izobrazba lesne smeri ali poklicna šola, tri leta delovnih izkušenj. 2358

POTNIKA za prodajo na kombiju zaposlimo redno ali honorarno - pogoj vozniški izpit in končana srednja šola, ter več potnikov za prodajo na terenu - pogoj lasten prevoz. Informacije v soboto od 10. do 12. ure na ☎ (068)22-815. 2384

MLAJŠO UPOKOJENKO za varstvo leto in pol starega fantika na svojem domu, iščem. Ponudbe pod šifro: »POSTENA«. 2386

NATAKARICO in mlado dekle, ki jo veseli delo v strelšči, takoj zaposlim. Naslov v oglasnem oddelku. 2389

MIZARJA, z najmanj dve leti prakse, zaposlim. ☎ 23-195. 2389

IŠČEMO avkvižerje ter vodje skupin. ☎ (0608)68-368. 2394

V TERACERSTVU - cementinarstvu zaposlim dva delavca. Jože Kic, Hrastulje 46, Škocjan. 2395

NKV DELAVCA v kovinski stroji zaposlim. ☎ (061)785-092. 2405

KV ZIDARJA, iz okolice Škocjana ali Šentjerneja, takoj zaposlim. Pogoj: končana srednja šola. ☎ 76-158. 2410

VABIM k sodelovanju žene - dekleta. Če ste bistre - kvalitetne pri ročnem pletenju in kvačkanju, se oglasite na imenu Milena Turk, Vel. Brusnice 58/A. 2414

HONORARNO DELO za vse, ki ste v finančni stiski. Obvezen lasten prevoz. 2478. 2433

HONORARNO DELO NUDIM. Lasten prevoz, zaslužek 70.000 SLT mesečno. Informacije v četrtek, ☎ 65-711, Vinko Jenič, Dobindol 6, Uršna sela. 2434

ČESTE PRIPRAVLJENI prodajni na terenu dobro prodajane artikule za dober honorar, pokličite na ☎ 23-977. 2435

NUDIM vam redno ali honorarno zaposlitev. ☎ (0608)75-663. 2436

DELO NA DOMU. Iščemo žensko s spretnimi rokami za delo s tekstilom na domu. Informacije v pisarni podjetja VAKO d.o.o., Kolodvorska 56, Črmošnjice. ☎ (068)52-073, 52-555, 53-173 v sredo in petek od 8. do 12. ure. 2455

IŠČEMO ZASTOPNIKE za posvajanje brezobrestnih posojil. ☎ (061)124-333 int. 373. 2463

HONORARNO TAKOJ ZAPOSLIM mlajšo kuharico z dobrim znanjem kuharjanja, lahko tudi pripravnico. ☎ 22-308. 2464

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rusija (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Barboj, Mirjam Bezek-Jakič, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakič, Mojca Leskovec-Sveta, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzzar, Milan Markezij (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 50 SLT, naročnina za 2. trimesečje 590 SLT; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.180 SLT; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DEM (ali druga tujna valuta v tej vrednosti) na leto.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 850 SLT, na prvi ali zadnji strani 1.700 SLT; za razpise, licitacije ipd. 1.000 SLT. Mali oglasi do deset besed 600 SLT, vsaka nadaljnja beseda 60 SLT.

ŽIRO RAČUNI pri SDK Novo mesto št

stanovanja

GARSONJERO v Novem mestu prodam, oddam ali zamenjam za Ljubljano. ☎ (061)101-167. 2392
GARSONJERO v Novem mestu najamem. ☎ (068)21-945. 2406
MANJŠE STANOVANJE v Novem mestu kupim. ☎ 78-098, zvečer. 2442
LASTNIŠKO STANOVANJE, 4. gradbena faza, prva etaža z ohišnico in lastnim dovozom, prodam. ☎ 21-340, popoldne. 2448
TRISOBNO stanovanje v Krškem (93 m²), s telefonom, kabelsko TV, garažo in vratom, prodam za 47.000 DEM. V račun vzamem osebni avto. ☎ (061)43-065 ali (0608)31-349. 2459

GOPACK
 Tehnika pakiranja
 65000 Nova Gorica
 Cesta IX. korpusa 96
vabi
 sodelavce za ponujanje in prodajo pakirnih strojev
 TEL / FAX: (065) 24-445

Republika Slovenija MINISTRSTVO ZA DELO REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE Enota — NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto
strokovnega svetovalca direktorja
 za področje poklicnega usmerjanja za nedoločen čas

Pogoji:
 — VII. stopnja strokovne izobrazbe, družboslovna smer
 — 5 let delovnih izkušenj na področju izobraževanja in kadrovske dejavnosti.
 Za razpisano delovno mesto velja 3-mesečno poskusno delo. Rok prijave je 15 dni od dneva razpisa. Pisne prijave z dokazili pošljite na naslov: RZZ Enota Novo mesto, Trdinova 10.

Podjetje

NOVOTEHNA

Trgovina na debelo in drobno p.o.
 Novo mesto, Glavni Trg 10,

odda v najem najboljšemu ponudniku poslovne prostore v Kostanjevici v Trgovini, Ljubljanska cesta št. 4, v izmeri cca 250 m². Poslovni prostori so primerni za opravljanje storitvenih dejavnosti. Interesenti lahko dobijo dodatne informacije na upravi podjetja, Glavni trg 10, ali na telefon 21-737 int. 32.

ISKRA ENERGETSKA ELEKTRONIKA, p.o. NOVO MESTO Velika Cikava 22

objavlja

ZBIRANJE PONUDB

za odprodajo zidanice s pripadajočim zemljiščem v skupni izmeri 8.950 m², na sončnem, lahko dostopnem delu Straškega hriba, v Zavrtnici 28, Straža.

Za zainteresiranim kupcem nudimo vse informacije osebno, ali po telefonu, v kadrovski službi, tel. 27-049, in na željo interesentov organiziramo ogled. Za nakup se lahko odloči več kupcev skupaj, ker je možna razparcelacija. Pisne ponudbe sprejemamo do 11. 6. 1992 na naslov: ISKRA ENERGETSKA ELEKTRONIKA Novo mesto, Velika Cikava 22. Ponudbe pošljite v zaprti ovojnici z oznako »zidanica«. Komisija za odprodajo bo prodala zidanico najboljšemu ponudniku, z njim bo takoj sklenjena ustrežna pogodba. Kupec nosi stroške zemljiškoknjižnega prenosa in plača prometni davek.

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila ljuba mama, stara mama, prababica, sestra in teta

TEREZIJA MURN

Dol. Straža

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje, vence in sveče, ter pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sorodnikom, kolektivu Vezanega leša za podarjeni venec, pevcem iz Smihela, družinam Poglavc, Šprah in Šenica ter župniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, ate in tast

MILAN STIPANOVIČ

Župančičeva 2, Metlika

Ob nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem Beti Metlika, IMV Revoz — obrat III Novo mesto in Belt Črnomelj, ki ste nam ob teh težkih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. Jožetu Petrušiču za nesebično pomoč g. Milanu Travnikarju za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Na 4. velikonočno nedeljo se je z 89. leti preselil k Njemu, v katerega je veroval,

JANEZ ZALETELJ

s Sel pri Šumberku 39

Hvala vsem, ki ste ga spremili na zadnjo pot. Hvala vsem gasilskim društvom, zlasti GD Sela Šumberk, nosilcem praporov. Iskrena zahvala cerkvenim pevcem in govorniku Jožetu iz Sentjanža, vsem, ki ste darovali za sv. maše in vsem, ki ste kakorkoli pomagali ob njegovem slovesu. Prisrčna zahvala g. arhidiakonu, obema dekanoma in duhovnikom, zlasti g. župniku Ivanu Jagodicu iz Gabra.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, starega očeta in praočeta

SLAVKA OMERZELA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so pokojnika spremili na zadnji poti in mu darovali cvetje in sveče. Posebna zahvala govornikom in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

OSMRTNICA

Sporočamo, da je po težki bolezni umrl naš upokojeni sodelavec

FRANC ČEPAR

Od njega smo se poslovili v torek, 26. maja, na pokopališču v Ločni. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, p.o., Novo mesto

ZAHVALA

*Vabljen in lep je daljni tuji kraj,
 včasih človek rekel bi, da pravi raj.
 A ko v večer prelije se življenja čas,
 pokliče materinsko ga domača vas.*

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta, 45-letnega

TONETA PIRNATA

iz Poloma pri Kočevju

iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vaščanom vasi Polom, ki so nam z nesebičnim delom pomagali v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se vsem prijateljem iz Nemčije, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti v rodni vasi Polom. Hvala govorniku za izrečene besede slovesa ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žalujoca žena Ljubica s hčerkama Sonjo in Jožico

ZAHVALA

*Ni več bolečin,
 ni več trpljenja,
 vse to je vzela večna zemlja.
 V domu ostala je praznina,
 a v naših srcih bolečina.*

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustila naša nadvse dobra mama, stara mama, babica, tašča in teta

ANA ŠPELIČ

iz Tribuč pri Črnomlju

Vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali z nami, nam stali ob strani, izrekli sožalje, podarili cvetje, vence in sveče in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo. Posebno pa se zahvaljujemo zdravniškemu osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, sindikatu Komunale za podarjeni venec, pevkom, Darinki za lepo izrečene poslovilne besede, sosedom za podarjene vence ter vse ostalo, gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

*Ni več bolečin,
 ni več trpljenja,
 vse to je vzela večna zemlja.
 V domu ostala je praznina,
 a v naših srcih težka bolečina.*

V 70. letu starosti nas je po hudi in težki bolezni za vedno zapustila naša draga žena, mama, tašča, babica, prababica in teta

ANA GOLOBIČ

iz Bojanje vasi

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter pokojno pospremili do njenega zadnjega doma. Posebna zahvala za poslovilne besede Kristini Kočevar in Ivanki Cesar ter pevkom v cerkvi. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Ivan Kotar

Škoda, da Ivan Kotar iz Gor-njega Vrhopolja pri Senterneju ni še enkrat star 20 let. Kakšnega lo-garja bi spet imeli Gorjanci! Po drugi strani pa: kakšna sreča za Gorjance, da je Kotar pol svojega življenja preživel v gorjanskih gozdovih. Po več kot 37 letih dela pri novomeškem Gozdnem gos-podarstvu je Kotar pred dvema letoma, ko je odšel v pokoj, za sa-bo pustil gozdove v gorjanskem revirju Pendiirjevka take, da jih je veselje pogledati in iti skozi.

Kot mlad fant se je Kotarjev Ivan iz Kostanjevice kmalu po drugi vojni odločil za lesnoindus-trijsko šolo v Ljubljani. Prvo službo je dobil v Straži, od tam pa ga je kmalu zaneslo domov, h gozdni upravi Kostanjevica. Na-tančno pred 39 leti, sredi maja 1953, pa je postal vodja taksacije v gozdovih splošnega ljudskega premoženja pri GG Novo mesto, a so ga še isto leto, na jesen, pre-mestili v revir Gorjanci. »Takrat so bile ogromne potrebe po lesu in v Gorjancih smo sekali po 12.000 kubikov na leto,« živahno in zanimivo pripoveduje Kotar, ki je obdarjen z izvrstnim spomi-nom. Takrat sta bila na Gorjancih dva logarja, Kotar in Miklič, in tudi delali so v dveh izmenah, po-dnevni in ponočni, ker 25 vozikov samotne žičnice, ki je bila nape-ljana iz prostranih Krčev do Ga-brja, ni zmoglo sproti prepeljati toliko lesa, kot so ga sekači ročno posekali in kolikor ga je po 20 furmanov prišlo na žičnico. Kotar in Miklič, takrat še mlada fanta, sta štiri leta tudi živela na Gorjancih, v stari logarnici pri fa-briki. Potem je leto dni delal v Radohi, od tam pa je zaradi drobnih nesoglasij odšel spet h

gozdni upravi Kostanjevica, kjer je skrbel za revir Ravna gora. Ta-krat se je oženil z domačinko iz Vrhopolja in se preselil v to prijet-no vas pod Gorjanci. Po nekaj le-tih pa so dobremu, skrbnemu in vestnemu logarju pri GG Novo mesto obljubili precej višjo plačo in tako je postal logar v revirju Pendiirjevka in tam ostal polna tri desetletja.

Celih 1.200 hektarjev meri ta revir, ki poleg Pendiirjevke obsega še Kobile, predele Prežek, Uštraz, Danijel in Golo. »Nič hudega ni bilo, zjutraj ob petih sem vrgel na rame nahrtnik in šel po eni strani gor, proti večeru pa po drugi na-zaj, drugi dan pa obratno in sem vse videl.« In tako leto za letom.

V Kotarjevem času so v revirju Pendiirjevka sekali od 2 do 4 tisoč kubikov na leto. »Vse v okviru desetletnega načrta, strokovno in nadzorovano. Zmeraj smo sekali 10 do 15 odst. manj, kot je bilo prirastka. V tridesetih letih sem šel desetkrat čez cel moj revir, od čiščenja do mladja in drogovnja-ka. Za hosto smo pa res skrbeli. Za sabo sem pustil drevesa, ravna kot konoplja. Marsikdo mi je že rekel: 'Kotar, tako hosto si pustil, da jo je veselje pogledati. Kaj ni škoda, da bodo sedaj vse to uniči-li!' Nobenega reda ni več, vsak de-la, kar hoče. Kmetje sekajo tam, kjer ne bi smeli, gozdarji pa ne smejo tam, kjer bi morali. Kakšna škoda se dela! Le Oman in njego-vi vejo, kako bo kmet najbolje sam skrbel za hosto. Ni res! Gozd ne sme biti brez strokovnega nad-zora, večina kmetov v gozdu vidi samo denar in sekajo najboljšo, ne tistega, kar bi smeli ali celo morali. In koliko je med njimi za-nikrnih in slabih gospodarjev ali pijancev. Pa se da z ljudmi najti skupen jezik. Kot logar sem imel z njimi veliko opravka in vem, da se da uskladiti njihove potrebe s stroko in širšim pomenom in vlo-go gozda. Red pa mora biti in pri meni je zmeraj bil. Zato še enkrat rečem: če hočemo imeti lepe goz-dove, od katerih bodo tudi lastni-ki imeli korist, mora imeti prvo besedo stroka!«

Od Kotarjeve hiše v Vrhopolju je lep pogled na Gorjance, prav na Kotarjev revir. »Živel sem za hosto in od nje. Lepo smo živeli, jaz in moja družina. Ni lepšega poklica od logarja in ni prijaznej-še gore od Gorjancev.«

A. BARTELEJ

NAJTEŽJA ODIGER — Najprej so se mladi kmetovalci pomerili v košnji. Kar najhitreje so morali pokositi parcelo v velikosti 11 krat 3 metre. Tu je bil daleč pred vsemi tekmovalci Tone Žura iz Srednje kmetijske šole Grm (na sliki sprajaj). (Foto: J. Pavlin)

Prvič in zmagali

Ekipa mladih kmetoval-cev iz Žužemberka zma-gala na kmečkih igrah

MIRNA PEČ — Minulo nedeljo tu-di na Dolenjskem ni manjkalo zabav in prireditvev, čeprav na vseh koncih pri-manjkuje tolarjev. Ena od dobro obis-kanih je bila popoldan v Mirni Peči in jo je pripravilo tamkajšnje govedorej-sko društvo. Kmečki praznik ni le sre-čanje kmetovalcev te doline, temveč prireditvev, ki je že dobobra poznana v vsej občini. Tekmovanja v kmečkih igrah so se udeležile šestčlanske ekipe mladih kmetovalcev iz Senterneja, Žu-žemberka. Srednje kmetijske šole Grm, sestavljena ekipa Novega mesta in Stra-že, Škocjana in domačinov iz Mirne Peči.

Za mnoge na prireditvi je bil zanimiv že prihod ekip, ki so se na prireditveni prostor pripeljale v lepo okrašenih loj-trnih vozovih in zapravljičkah. Tek-movanje je bilo letos v znamenju koš-nje, zato so se prvi na prizorišču zbrali mladi kosci in grabljice. V naslednji igri so tekmovalci morali iskati jajca v ko-picah sena, zatem so se pomerili v mol-ži, nazadnje pa so točke zbirali še v igri, kjer so morali z vohanjem razpoznavati dišečo stvar. Na koncu je največ točk zbrala ekipa iz Žužemberka, ki se je le-tos prvič udeležila iger, za njimi pa so se uvrstili: SKŠ Grm, Senterneja, Novo mesto — Straža in Mirna Peč z enakim številom točk, na koncu pa je pristala ekipa Škocjana. Za številne gledalce je bilo zanimivo tudi merjenje moči v vle-čenju vrvi. Tokrat so se najbolj izkazali domačini.

»Veselicimo bomo naslednje pripravili vsako leto, saj je to za naše kmete edino pravo razvedrilo med letom, živinorej-sko razstavo pa bomo pripravili vsake štiri leta,« je za konec povedal predse-dnik društva Lojze Kastelic. J. P.

SPET SEJEM MALIH ŽIVALI

NOVO MESTO — Pred športno dvorano v Novem mestu bo v nedeljo, 31. maja, od 9. do 12. ure sejem malih živali. Vabljeni!

Zlato sonce v tisočeri kozarcih

Dokler bo v Beli krajini dovolj kakovostnega vina in dobrih pivceev, Vinska vigred zagotovo ne bo propadla — Več kot 10.000 obiskovalcev

METLIKA — Četudi je bila letos že desetič ali pa prav zaradi tega, ostaja metliška Vinska vigred še naprej največ-ja prireditve v Beli krajini. Sloves, ki si ga je ustvarila v vseh teh letih, je že zdavnaj pljusnil čez meje Bele krajine, in po obiskovalcih sodeč, je ta kulturno-folklorno-vinarska prireditve že vselo-venska. V treh dneh, pretekli petek, so-boto in nedeljo, se je prebivalstvo metliške občine več kot podvojilo.

In vsi ti ljudje so spustili po grlu več kot 10 tisoč litrov vina, 2 tisoč litrov ra-denske, 5 tisoč steklenice ore in kokte ter pojedli približno 500 kg kotletoev, klo-

bas, pleskavic in 120 jagenjčkov ter odojkov. V grajski kleti pa so si v pra-vem ambientu kmečkega hisa privoščili okrog 9 tisoč degustacij. Po ocenah naj bi na prireditvi ustvarili za okrog 10 mi-lionov tolarjev prometa. Prireditveni

odbor se je letos še posebej potrudil, go-tovo ne samo zaradi jubileja. Dokazal pa je predvsem, da je tarnanje o krizi in slabi kupni moči marsikdaj iz trte izvito in le krinka, za katero bi se radi skrili slabi organizatorji. Metličanom se or-ganizacijskih sposobnosti ne gre sra-movati, saj so v okviru prireditve ponu-dili tako mavričen program, da je res lahko našel vsakdo kaj zase.

Letošnji Vinsko vigred pa odlikuje še nekaj: minila je tako rekoč brez iz-gredov, a tudi razbite steklenine je bilo komaj za vzorec. Morebiti se je manj razbijalo tudi zato, ker so bili stekleni kozarci, iz katerih so lahko pili obisko-valci, v večini primerov na prodaj, in to po 150 tolarjev, kar je bilo očitno pre-drago, da bi se z njimi obmetavali. Sicer pa so pri šankih ravnali različno. Med-tem ko so ponekod celo oro postregli v kozarcu s pecljem, so druge laški rizi-ling, ki je prejel veliko zlato medaljo, ponudili v plastičnih kozarcih. Tovrstne kulture pitja se bodo morali nekateri še naučiti. Organizatorji pa ob omembi vinske kulture le zamahnejo z roko, prepričani, da bo takrat, ko se bodo obiskovalci naučili kulturnega uživanja vina, Vinska vigred zagotovo doživela polom. Da pa pridejo na to prireditvev prav zato, ker imajo vino rado, dokazuje tudi to, da jim ni bilo žal odšteti 300 ali 400 tolarjev za liter dobre kapljice. Kaj-ti, kot so v sloganu, s katerim so vabili na prireditvev, napisali člani prireditve-nega odbora, je za Belokranjce trta to, kar so za Gorenjce nagejni, vino pa jim je sonce v kozarcu.

M. BEZEK-JAKŠE

discoteka kosov hram

Gornje Vrhopolje 74

TOMAŽ DOMICELJ

ŽE LETOŠNJI GOBAN — Ribniški upokojenec Miodrag Stanojević ima v roki 800 gramov težkega jurčka. Mio-drag pravi, da bo letošnja gobarska se-zona zares bogata, saj je bilo dovolj de-ževnih dni. Strastni nabirali gov so že na preži. Tale jurček velikan pa je zrasel na Mali gori. (Foto: M. Glavonjič)

Krka spet vabi

6. in 7. junija spust s kajaki in kanuji

ŽUŽEMBERK — Tudi letos Kajak kanu klub iz Žužemberka vabi na tradicionalno čolnarsko prireditvev, že sedmo po vrsti, med-narodno turistično rekreativno ka-jak-kanu-rafting regato Slovenske reke 1992. Za razliko od zadnjih prireditvev, ko je bil spust po divjih vodah štirih slovenskih rek, so se le-tos odločili, da bodo organizirali samo dva spusta, in sicer oba na najslavnejših delih dolenjske le-potice Krke. Za udeležence bo to precej ugodnejše, saj bodo lahko kampilali (z lastno opremo) v Žu-žemberku ter se v soboto, 6. junija, udeležili spusta od vasi Krke do Žu-žemberka, ki naj bi se pričel ob 13. uri in končal v Žužemberku pred-vidoma ob 17.30. Spust je v težav-nostni stopnji I. do IV., proga pa je dolga 18 km.

Naslednji dan, 7. junija, bo start prav tako ob 13. uri, in sicer v Žu-žemberku, cilj pa bo 11 kilometrov nižje na Dolenjem Polju približno ob 16. uri. Težavnost te proge je na stopnji od I. do III. Zaključke pri-reditve bo v Dolenjskih Toplicah. Pri-jave sprejema organizator tik pred štartom.

KLIC V SILI
NOVO MESTO — Ta četrtek bo med 19. in 21. uro na vsaj klic pri telefonu 23-304 čakala socialna de-lavka Mojca Papič.

PRELEPILI GOSPODA PREDSEDNIKA

— Ste videli, kajne?
— Ne vem, na kaj namigujete.
— To se lahko zgodi samo v Re-pičevi dragi.
— Z besedo na dan, gospa Klotilda!
— Prelepili so gospoda predse-dnika.
— Je bil mar na obisku v Re-pičevi Dragi?
— Saj niso prelepili njega, ampak plakate.
— Aha, prelepili so plakate, na katerih je slika gospoda predse-dnika?
— Ja. In to je velika sramota.
— Za predsednika?
— Ne, za Repičane.
— In s katerimi plakati so pre-lepili plakate, na katerih je nastikan gospod predsednik?
— Ne boste verjeli, toda s plaka-ti, ki vabijo Repičane na gasilsko veselico. To se mi zdi nekaj nezasi-šanege.
— Zakaj, gospa Klotilda?
— Ne sprašujte tako neumno, gospod! Gospod predsednik je men-da že vrednejši od navadne vaške veselice.
— Saj ne govoriva o gospodu predsedniku.
— Vem, pogovarjava se o pla-katih.
— In?
— Priznati morate, da nimate vsega razčiščenega, gospod.
— Bo že držalo, če tako trdite.
— Poglejte, plakat, na katerem je gospod predsednik, je vrednejši od plakata, s katerim gasilci vabijo krajane na veselico s plesom, sreče-lovom, odojčki in janjci na ražnju.
— Po katerih merilih? Politič-nih?
— Pustite to, zgolj po tržnih meri-lih, gospod.
— Ne razumem.
— Seveda ne, plakati s podobo gospoda predsednika so v barvah, gasilski so črno-beli!
— Res je.
— Plakati, na katerih je portret gospoda predsednika, so večji od plakatov za veselico.
— Tudi to drži.
— Zdaj že razumete, v čem je sramota. Priznali boste, da se nam bo smejala vsa Repičevina, ko bo zvedela, da smo s cenejšimi in slab-šimi plakati prelepili dražje in lepše, TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

»Ne misli dobro, kdor Kristusa vtika v politiko!« — Jedrsko naj zapira stroka, ne referendum — V Črnomlju se z begunci še kopiči revščina — Ogroženi pešci

Minuli četrtek zvečer je bil naš de-žurni telefon spet boler »zgovorena« kot običajno, oglasil se je enajstkrat. Bralci so se tudi tokrat obrnili na Dolenjski list iz različnih razlogov in pobud.

Prvi nas je poklical g. Ivko iz Brežic, ki se je že na prejšnjih »gostovanjih« v tej rubriki predstavil kot pozoren bralec Dolenjskega lista in kritičen ocenjeval-ec prispevkov, predvsem iz Posavja. Rekel je, da ima tri telefonske prispev-ke: dve repliki in kritično opazko. S prvo repliko se je odzval na zapis »Kristus trpi, ko gleda mlačne Slovence«, objavljen v Pismih bralec 14. maja, podpisal pa ga je Peter Repovž iz Šmarjete. Po Ivkovemu mnenju je težko sprejeti vse-bino tega zapisa, še bolj pa način, kako pisec povezuje vero in politiko. »Kdor Kristusa vtika v politiko, v naše politič-ne razmere, ta prav gotovo ne misli do-bro. S tem le seje mržnjo in neti sovraš-

toč tako visok, da mi je pripadla zlata medalja. Pa na nisem nikoli dobil niti me ni nihče povabil na takšno podeli-tev!«

Iz Bele krajine je prišel še en klic, oglasil pa se je B. M. iz Metlike in po-vedal, da zato, ker ga moti, da so pone-kod v metliškem okolju zaposleni ljud-je, od katerih ne slišiš slovenske besede, ampak vedno le trdo srbohrvaščino, pa čeprav so na takih mestih, da bi morali znati slovensko. Navedel je, da so taki primeri v trgovinah, skladiščih in mes-nici, kjer zaradi neznanja jezika lahko pride tudi do nesporazumov in podob-nega. »Metlika je v Sloveniji, večinsko prebivalstvo tu je slovensko in to bi mo-rali vedeti tudi tisti Neslovenci, ki prihajajo k nam v službo.«

Že skoraj na koncu dežurne ure se je po telefonu oglašil starejši občan iz Novega mesta. Povedal je, da ga je pre-tresel v Dolenjskem listu objavljeni čla-nek »Koliko varna je starost«, ki govori, da je v Sloveniji med pešci, umrlimi za-radi prometnih nesreč, kar polovica sta-rejših ljudi, in tudi o vzrokih za to, zdaj ga pa zanima, ali bodo ta članek prebra-li tudi policisti in kaj bodo ukrenili, da bo promet varnejši in na cestah boljši red. Dodal je, da iz lastnih izkušenj la-hko navede vrsto primerov, ko se je kot pešec in še posebej kot starejši občan, ki poleg vsega še slabo sliši, počutil ogro-ženega. V ilustracijo je mimogrede na-štel takšne situacije: »Prečkas cesto, pa prišviga tik pred nosom avto z veliko hitrostjo. Hodiš po pločniku, pa se ti za hrbet pripodijo kolezarji. Če sploh mo-reš iti po pločniku, če ga niso zasedli av-tomobili in moraš zato stopiti na cesto, tam pa se ve, kaj te čaka.« Vse to prav kriči po redu in tega bi najbrž tudi že imeli ter manj črnih statistik, če bi bili policisti tam, kjer so resnično potrebni, je prepričan starejši občan iz Novega mesta.

J. M. iz Kota pri Semiču je povedal, da se mu je pred leti zgodila podobna krivica, kakršno je opisal prejšnji teden v Dolenjskem listu na strani Pisma bralec Alojz Hoznar iz Ručetine vasi v zvezi z ocenjevanjem vin za vinsko raz-stavo v Metliki. Tudi njemu so jo za-godli. »Ko sem dal vzorec vina v oce-no,« je pripovedoval, »je bil seštevek

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sode-lovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje te-telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz do-mačjih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgo-vor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas la-hko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežur-nih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

studio D
BEST NAJBOLEŠI

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado ANI GORENC s Sel pri Senterneju. Nagrajenci čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (4) Moja pipca - ANS. L.SLAKA
- (1) Lovska stava - SPOMIN
- (2) Dolenjska - MODRA KRONIKA
- (6) Temna noč - ANS. T.VERDERBERJA
- (3) S frajtonarco po svetu - P. FINK
- (5) Moji plavalaski - ANS. T. ISKRE
- (9) Pri plavalaski Katrci - TRIO SVETINA
- (7) Dolina se budi - SLOVENSKI KVINTET
- (8) Bodi z mano - NAGELJ
- (10) Vesele deklice - VRTNICA

Predlog za prihodnji teden: Spet smo se skupaj zbrali - ANS. BRATOV POLJANSEK

KUPON št. 22

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto